

YapıKredi

# Crystal

KIŞ 2018/2019

HOLLYWOOD'UN  
GİZEMLİ VE "ÖZEL" KADINI

Julia  
Roberts



## ŞEKER BAYRAMI

BATI AVRUPA

10 Gece



30 Mayıs 2019 hareketli  
NAUTICA gemisi ile  
LİSBON'dan SOUTHAMPTON'a

**EUR 3029** 'dan başlayan fiyatlar

## KURBAN BAYRAMI

AKDENİZ & ADRIYATİK 10 Gece



06 Ağustos 2019 hareketli  
SIRENA gemisi ile  
VENEDİK'ten MONTE CARLO'ya

**EUR 2399** 'dan başlayan fiyatlar



Seçeceğiniz turda yandaki seçeneklerden  
ikisini fiyata dahil edebilirsiniz.

Life \$300 Gemi içi kullanım kredisi

Life 3 adet Kara Turu Life İnternet



Airep Havacılık ve Turizm A.Ş.

A: Cumhuriyet Cad. Çınar Apt. No:25, Daire:3, 34437 Elmadağ / Taksim - İstanbul

T: +90 212 334 29 86 / +90 212 334 29 81

F: +90 212 334 29 90

W: www.cruiserep.com.tr

E: info@cruiserep.com.tr



# DÜNYA SENİN DÜNYAN. YOL SENİN YOLUN.

*An senin anın.*

Oceania Cruises ile klasik zerafetgemilerde hayat buluyor.  
Elegan havası, gurme mutfağı ve servis kalitesi ile gemilerimiz  
konuklarımızın beğenisini bir üst seviyeye taşıyor.  
Yeni bir ilham ve anlayışla düzenlenen gemilerimizde  
unutulmaz bir seyahat deneyimi için sizleri bekliyoruz...



**10** Seçkin yaşam stilini yansıtan en yeni haberler.

**20** 1990 yapımı "Pretty Woman" (Özel Bir Kadın) filmiyle dönemin en güçlü kadın yıldızı haline gelen, 90'lı yıllara damgasını vuran romantik komedilerle adını zirveye taşıyan Julia Roberts, şimdilerde yeni televizyon dizisi "Homecoming" ile karşımızda. Film yıldızlarının gizemli havasının çoktan tarih olduğunu söyleyen Roberts, sorularımızı samimiyetle yanıtladı.

**28** Şükran Yücel, önceden imgelemde canlandırılarak inşa edilen, yoktan var edilen rüya kent St.Petersburg'un Beyaz Gecelerini anlattı.

**36** "Kitabı ayrı filmi ayrı beğenilen eserler" deyince, kılı kırk yarmak gerekiyor çünkü hem romanın hem de filmin kendine özel olması bir yana "herkes için özel" olması da gerekiyor. Roman sayfalarından sinema perdesine uzanan saheserlerin peşine düşüyoruz.

**42** Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık 100. doğum günü nedeniyle şiirleri kadar resimleri, çevirileri ve derlemeleriyle tanınan İlhan Berk üzerine bir sergisine düzenledi. Küratörlüğünü Dr. Necmi Sönmez'in üstlendiği "Şiir Her Yerdedir - İlhan Berk 100 Yaşında" sergisinin detaylarını inceliyoruz.

**48** Royal Academy of Arts, Solomon R. Guggenheim Müzesi, Grand Palais Paris ve Tate Liverpool gibi dünyanın önde gelen müzelerinde gerçekleşecek, mutlaka görülmesi gereken 10 sergiyi sizler için derledik.



**52** Müziğin kaydı ve birbirinden ilginç biçimlerde sunulabilir hale gelmesiyle birlikte yıllar içinde devleşen bir müzik endüstrisinin oluşması kaçınılmazdı. Bu endüstriyi var eden kurumların başında gelen plak şirketleri içinde öne çıkan Atlantic Records'u inceliyoruz.

**56** Dr. Sertan Kutal Gökçe, beyinde susuzluğu düzenleyen bölgeyi haritaladı. Çalışması dünyanın en önemli bilim yayınlarında yer bulan Gökçe, ilham veren hikâyesini anlattı.

**60** Teknolojik gelişmeler, her ne kadar hayatımızı kolaylaştırırsa da ürkütücü bir yanı yok da değil. Dünya metropollerini teker teker akıllı şehir uygulamalarına geçerken, biz bu sürece nasıl adapte oluyoruz ve bu konu hakkında neler biliyoruz?

**64** Dünya nüfusunun büyük çoğunluğu New York, Paris ve Tokyo gibi büyük şehirlerde yaşıyor. Peki ya diğerleri? Kalabalıktan yorulanları ve sessiz bir yaşam düşleyenleri, sundukları güzel manzaralar ve çarpıcı mimarileriyle bilinen tarihi köyler bekliyor.

**70** Güney Afrika'nın bağlarından Kolombiya'nın kahve bahçelerine, gizemli Machu Picchu'dan keyifli Bangkok'a, Arap Çölü'ndeki vaha Umman'dan Pasifik'in cenneti Yeni Zelanda'ya ve Binbir Gece Masalları'na yarasır atmosferiyle Hindistan'a, kış tatilleriniz için en sıcak rotaları derledik.



**78** İbiza'da gün batımını mı izlemek istersiniz? Yoksa eski bir konakta Lübnan mutfakını deneyimlemeyi mi? En lezzetli yemekleri yiyebileceğiniz ve farklı mimarisinin tadını çıkarabileceğiniz restoran ve kafeleri mercek altına aldık.

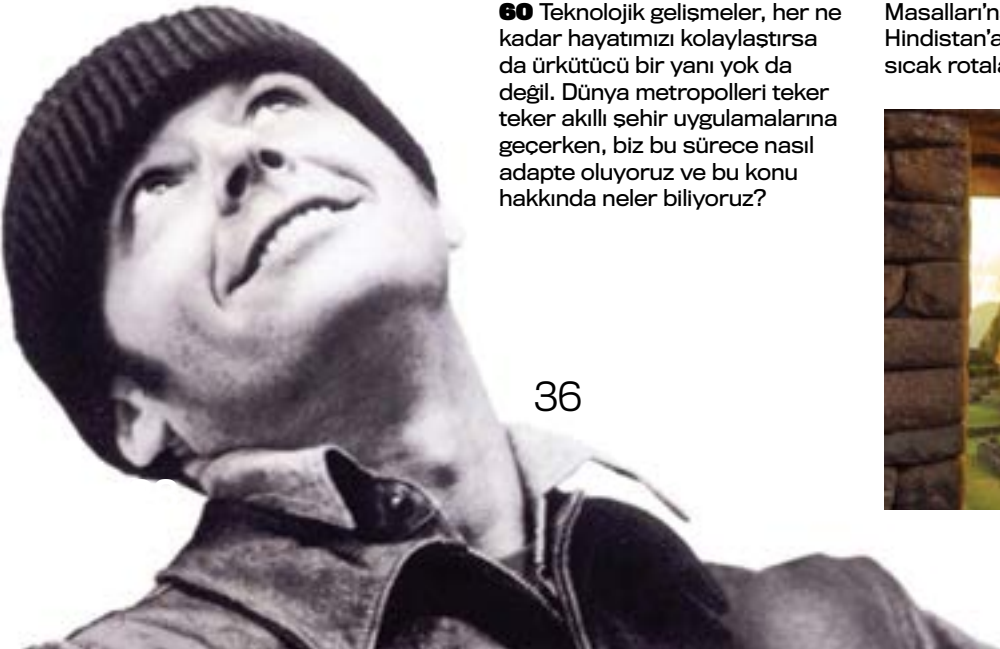


**84** Özlem Güsar, dünyanın ilk kadın parfümörü Patricia de Nicolai ile koku tutkusunu ve Nicolai Parfumeur Createur markasının başarısını konuşmak üzere Paris'te bir araya geldi.



**88** Bu kış tasarımcılar, güçlü ve özgür kadınlardan ilham alıyor. Renkli ve iddialı tasarımların damga vurduğu bu sezonda; tümüyle vahşi desenlere bürünmek, soğuklardan korunmak için kat kat giyinmek kadar normal. İşte pelerinlerden uçuş uçuş elbiselere kadar sezonun en çarpıcı trendleri...

**94** Vizyon





# ARDAN ÖZMENOĞLU

Bu işin sonu yok  
17 Ocak - 7 Mart 2019

ANNA LAUDEL

BANKALAR CADDESİ 10 KARAKÖY  
BEYOĞLU 34421 İSTANBUL, TR

[www.annalauedel.gallery](http://www.annalauedel.gallery)



**Yurt içindeki anlaşmalı otel ve restoranlarda %20 indirim:** Kampanyadan işlem bazında en fazla 1.000 TL, aylık bazda da en fazla 2.500 TL indirim kazanılabilecektir. Aynı gün, aynı üye iş yerinde yapılan harcamalarda, yalnızca ilk harcamadan indirim kazanılacaktır. **Anlaşmalı oteller ve restoranlar için:** [crystalcard.com.tr](http://crystalcard.com.tr). **Otel ve restoranlarda %5 indirim:**

## Yapı Kredi Crystal sahipleri için ayrıcalıkların sınırı yoktur.

- > Yurt içindeki anlaşmalı otel ve restoranlarda %20 indirim
- > Dünyanın her yerinde yapılacak otel ve restoran harcamalarında %5 indirim
- > Sabiha Gökçen Setur Duty Free'de %5 indirim
- > Puanların değerli kullanımı ile yapılan seyahat harcamaları
- > Geniş kapsamlı yurt dışı seyahat sigortası
- > Crystal Concierge ayrıcalıkları

PAHADA AĞIR ŞEYLERİ ALMANIN EN HAFİF YOLU



YapıKredi  
*Crystal*



Yeni yıl coşkusunun sokaklara yansıdığı, şehir hayatının hareketlendiği bu günlerde, siz değerli okuyucularımızla yine dopdolu bir Yapı Kredi Crystal sayısını buluşturuyoruz.

Yeni yılın ilk sayısında kapak röportajı için Amazon Prime Video'nun son projesi "Homecoming" dizisinde, görevden dönen askerlerin sivil yaşama uyum sağlamasına yardım eden bir psikoloğu canlandıran, güzelliğiyle her zaman dikkatleri üzerine çeken Julia Roberts ile bir araya geliyoruz.

Yapı Kredi Crystal dergimizin Kış 2018-2019 sayısında, sanattan tasarıma, bilimden kültüre, modadan gurme trendlere pek çok ilgi çekici konuyla karşınızdayız. Bir yandan müzik tarihine damga vuran yapım şirketi Atlantic Records'un tarihine yolculuğa çıkıyoruz, diğer taraftan dünyanın her yerinden kış tatili için tercih edebileceğiniz destinasyonları ve "kalabalıktan uzakta" kendinizi dinlemek üzere gidebileceğiniz köyleri sizler için bir araya getiriyoruz. Edebiyatsever okuyucularımız için ise filme çekilmiş yapıtları sayfalarımıza taşıyoruz. Beyaz geceleri ile ünlü St. Petersburg'u beyaz perde aracılığıyla yakından incelerken bir yandan da son döneme damga vuran giyim trendlerini de yine ilk bizden duyun istiyoruz.

Yapı Kredi Crystal dergisi olarak sizlere, tüm hayallerinizin gerçekleşeceği mutlu bir 2019 diliyoruz.

#### YÖNETİM

İmtiyaz Sahibi  
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. adına  
Arda Öztaşkın

#### Yönetim Yeri

Yapı Kredi Plaza D Blok Levent 34330 İstanbul  
Tel: 0212 339 70 00

#### Yayın Kurulu

Didem Arslan, Gülşah Barutçuoğlu,  
Esra Arat, Mert Nuzumlalı, Deniz Öztürk,  
Nevzat Çalışkan, Sibel Demirtaş

#### YAPIM - YAYIN

Group Medya ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.  
Gülbahar Mah. Profilo Alışveriş Merkezi, Cemal Sahir  
Sok. No:33/328 Mecidiyeköy, Şişli, İSTANBUL  
Tel: 0212 224 93 30 (pbx) Faks: 0212 224 86 46  
www.groupmedya.com

#### Yayın Koordinatörü (Sorumlu)

Nevzat Çalışkan, nevatc@groupmedya.com

#### Kurumsal Yayınlar Direktörü

Umut Kaan Özdemir, umuto@groupmedya.com

#### Kreatif Direktör

Halil Özbayrak, halilo@groupmedya.com

#### Yazı İşleri Müdürü

Dilek Şen, dileks@groupmedya.com

#### Görsel Yönetmen

Murat Kaspar, muratk@groupmedya.com

#### Editörler

Buğra Levent, bugral@groupmedya.com  
Zekiye Yaraş Meriç, zekiyem@groupmedya.com  
Kübra Çol Lambaoğlu, kubral@groupmedya.com  
Hakan Aydoğan (Fotoğraf)  
Erhan Tarlı (Fotoğraf)

#### Katkıda Bulunanlar

Demet Gezbor, Gizem Kırcı, Gökhan Pamuk, Gülay Koç,  
İlknur Eşsiz, Koray Yıldız, Nihat Tekdemir  
Özlem Güsar, Şennur Şentürk, Şükran Yücel,  
Veysel Uğurlu, Zeynep Merve Kaya

#### REKLAM SATIŞ VE PAZARLAMA

Group Medya ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.  
Gülbahar Mah. Profilo Alışveriş Merkezi, Cemal Sahir  
Sok. No:33/328 Mecidiyeköy, Şişli, İSTANBUL  
Tel: 0212 224 93 30 (pbx) Faks: 0212 224 86 46

#### Reklam Grup Başkanı

Gürhan Gezer gurhang@groupmedya.com

#### Reklam Grup Başkan Yardımcısı

Semih Selim Erem semihe@groupmedya.com

#### Reklam Direktörü

Ayşegül Akbulutlar aysegula@groupmedya.com

#### Rezervasyon Müdürü

Ender Parlar enderp@groupmedya.com

#### BASKI

Promat Basım Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş.  
Orhangazi Mahallesi 1673 Sokak No: 34  
Esenyurt - İstanbul  
Tel: 0212 622 63 63

#### Baskı Yeri ve Tarihi: İstanbul, Aralık 2018

#### Yayın Türü: Yerel süreli yayın

Crystal Dergisi, Yapı Kredi Kurumsal İletişim Yönetimi tarafından Crystal kart sahipleri için hazırlanmıştır. Crystal Dergisi, Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. adına Group Medya ve Bilgi Teknolojileri A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Crystal Dergisi'nin isim ve yayın hakkı Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf ve illüstrasyonların her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz. Yazıların sorumluluğu yazarlara, yayımlanan ilanların sorumluluğu ise sahiplerine aittir. Mersis No: 0937002089200741



# FOLKART VEGA

## SEHRİN EN PARLAK YILDIZI

Modern mimarisi ve panoramik körfez manzarasıyla  
İzmir'in en iddialı projesi Folkart Vega karşınızda.  
Lansmana özel avantajlarla...

**LANSMANA ÖZEL**

**48 AYA VARAN VADE**

**%20 PEŞİN İNDİRİMİ**

## CAZİBE MERKEZİ

Chiron ile büyük beğeni toplayan Bugatti ([bugatti.com](http://bugatti.com)), bu kez hiper otomobili Divo ile ortalığı kasıp kavuracağına benziyor. Zira, sadece 40 adet üretilecek olan otomobilin fiyatı 5 milyon euro. Hâlihazırda üretilmekte olan Chiron üzerinden geliştirilen Divo, abartılı tasarım unsurlarıyla hem agresif hem de çekici... Oyuntulu ön kaput, ön tampondaki büyük rüzgârlıklar ve çeşitli renk kombinasyonlarıyla sunulan model, adını ünlü Fransız yarışçı Alberto Divo'dan alıyor. Bu otomobilin en etkileyici detayları ise LED'li ön farların 'C' şekli ile iç tasarımında yer verilen Alcantara malzemeler oldu. 'Fark edilebilir' olmanızı sağlayan bu unsurlar fazlasıyla gurur okşayıcı.





## GÖRKEMLİ TÜYLER

Şahinlerin gökyüzünde süzülerek uçuşu, Messika'nın ([dsaat.com.tr](http://dsaat.com.tr)) The Bright Falcon setinde pırlantaların büyümesine karışıyor. Setteki kolyelerin kanat şeklindeki formu ve tüyleri temsil eden hareketli markiz kesim pırlanta sıralarının dökümlü duruşu ilk bakışta etkilemeyi başarıyor. Özellikle The Bright Falcon isimli kolyenin merkezindeki zümrüt kesim pırlanta fazlasıyla göz alıcı ve çarpıcı bir şekilde dişi görünüyor.



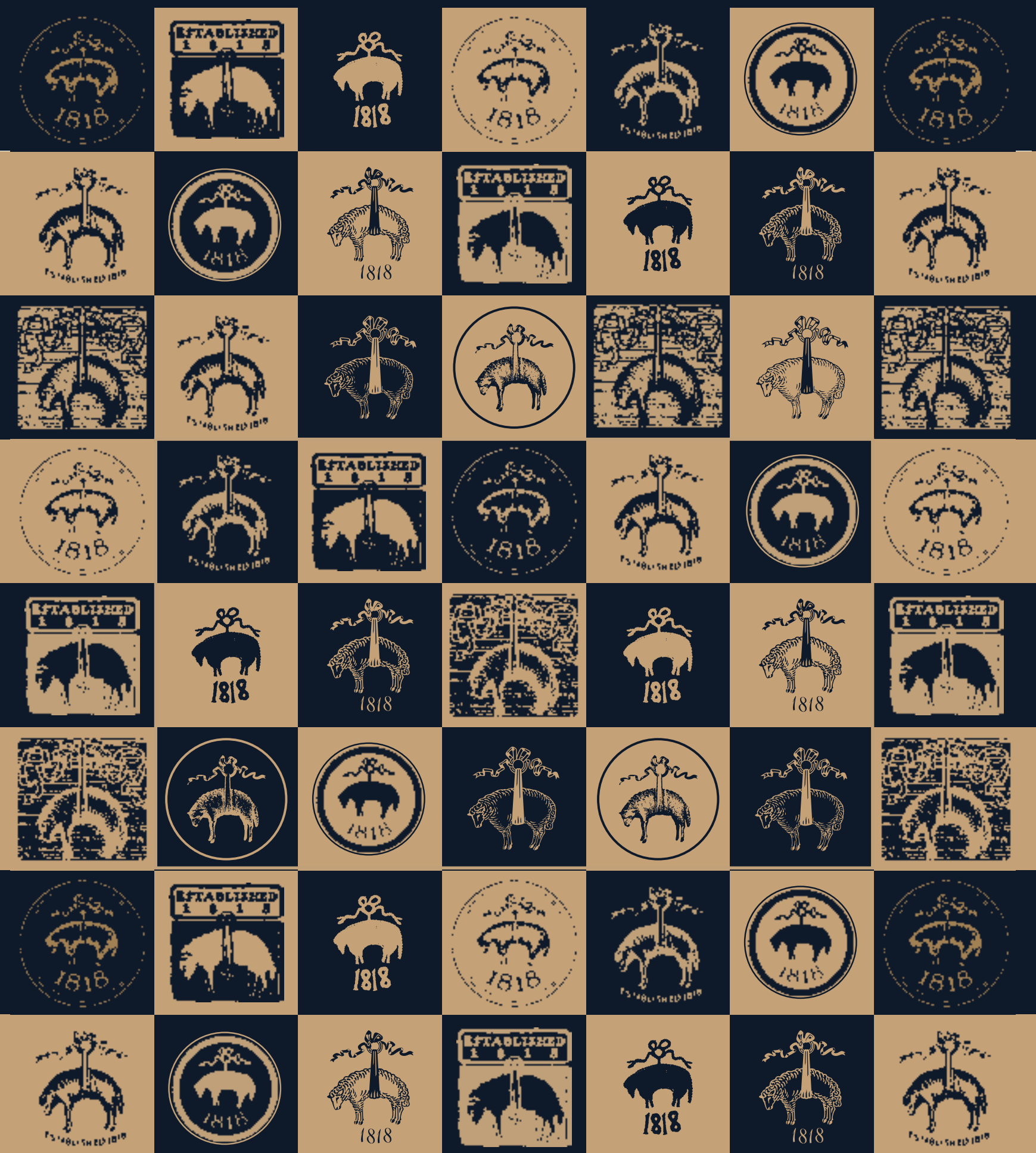
## İNCE VE ESNEK

Cartier'nin ilk kez 1970'li yıllarda hem kadınlar, hem de erkekler için tasarladığı Cartier Juste un Clou ([cartier.com](http://cartier.com)) koleksiyonu, özgürlüğün ve stil hareketinin simgesi olmaya devam ediyor. Odak noktasında ince ve esnek materyallerin yer aldığı koleksiyon, pembe, beyaz ve sarı altını pırlantalarla harmanlıyor. Yüzük ve küpeler, bileği mükemmel biçimde saran bileklikler, kol düğmeleri ve kravat iğnelerinden oluşan yeni parçalar günlük hayatta da sade ve şık olabileceğinizi kanıtlıyor.



## CHANEL SEMBOL

Gabrielle Chanel'in hem favori şehri Venedik'in amblemi hem de burcunun simgesi olan aslan, Chanel'in ([chanel.com](http://chanel.com)) tarihi boyunca birçok mücevherinde, kıyafet ve aksesuar tasarımında başrolde oldu kuşkusuz. Bu yıl da aslan, markanın sekiz parçalık yeni yüksek mücevher koleksiyonu Sous Le Signe Du Lion'un kahramanı. Yüzük, madalyon ve küpeden oluşan tasarımlarda beyaz ve sarı altınla birlikte pırlantalar da kullanılmış. Venedik Barok tarzını çağrıştıran bu parçalardaki aslan figürünün kaynağı ise şehrin ünlü San Marco Meydanı'ndaki aslan kabartma ve heykelleri.



ZORLU CENTER

AKASYA AVM

İSTİNYEPARK

ANKARA PANORA

İZMİR KONAK PIER

EDWARDS AKMERKEZ

GALERIES LAFAYETTE

WEPUBLIC



1818 2018

# Brooks Brothers

TWO HUNDRED YEARS of AMERICAN STYLE



EDWARDS KONAK PIER

EDWARDS KALAMIŞ MARİNA

EDWARDS LAND OF LEGENDS

OASIS EDWARDS ONLINE

VODAFONE PARK

BEYMEN

[www.edwards.com.tr](http://www.edwards.com.tr)



## LORO PIANA VİKUNYAYÜNÜCEKET

Yumuşacık vikunya yünü, genelde yatırıcılık paltolarda veya smokin ceketlerinde kullanılır. Ama bu sezon Loro Piana'nın ([loropiana.com](http://loropiana.com)) usta terzileri kaşmirden daha yumuşak bu yünü günlük kıyafetlere uyarlama kararı almış. Modelin üzerindeki Maidstone ceket, çok rahat görünmesine ek olarak, kombininizin en şık parçası olmaya da aday.



## AYNA... AYNA...

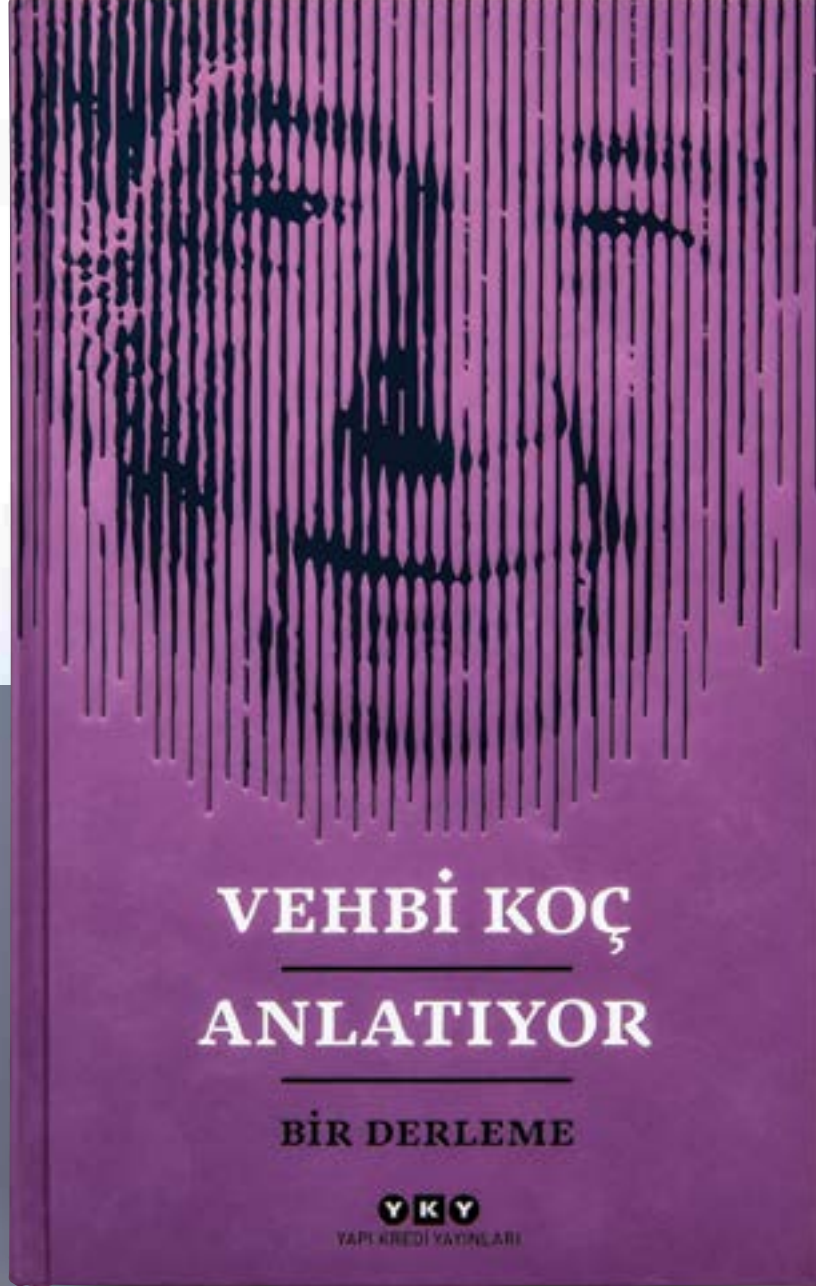
Floransa usulü elde işleme tekniğini geçtiğimiz yıllarda Audemars Piguet'nin ([audemarspiguet.com](http://audemarspiguet.com)) Royal Oak Frosted Gold modelinde kullanan Londralı mücevher tasarımcısı Carolina Bucci, yeniden iş başında. Yeni Royal Oak Selfwinding Carolina Bucci Edition, elde dövülme detayını sarı altın yüzeyle bir araya getiriyor ve aynalı kadraniyla dikkat çekiyor. Audemars Piguet'nin en tarz sahibi renklerinden biri olan altın sarısı, Bucci'nin de dediği gibi bu sıralar "çok moda".



## FARKLIVE KAPSAMLI

İstinyePark'taki Orlebar Brown ([orlebarbrown.com](http://orlebarbrown.com)), Sonbahar/ Kış 2018-19 koleksiyonunu tanıttı. Yeni koleksiyonunun dikkat çeken özelliklerinden biri hava şartlarına meydan okuması! Koleksiyonda, vücut ısısına tepki veren çift yüzü merinos trikolardan su geçirmez yapıdaki dış giyim parçalarına kadar birçok tasarım bulunuyor.

VEHBİ KOÇ'UN HAYAT SERÜVENİ  
KENDİ KALEMİNDEN BUGÜNE ULAŞIYOR,  
VEHBİ KOÇ İLHAM VERMEYE DEVAM EDİYOR.



EDİTÖR  
Gürel Tüzün

SAYFA  
396

FİYAT  
35 TL

YKY  
Özel Dizi

Vehbi Koç'un 1972 senesine kadarki yaşamını anlattığı ilk kitabı "Hayat Hikâyem" (1973) ve 1970'li yılların başından itibaren yaşadığı günleri, iş ve hayat tecrübelerini anlattığı kitabı "Hatıralarım, Görüşlerim, Öğütlerim" (1987) kitapları kronolojik bir sıralamayla ve dönemin arka planları eklenerek derlendi.

"Gençlerin bu eseri dikkatlice okumalarını tavsiye ediyorum. 'Aile Şirketleri'nin devamlılığından Avrupa Birliği konusuna; ilk yerli otomobil Anadolu'nun müthiş hikâyesinden eşi Sadberk Hanım'ın vasiyetiyle kurulan ilk özel müzeye; siyaset ve iş dünyası ilişkisinin hassaslığından sağlığın insan hayatındaki önemine bir dizi hayati konuda sıradışı bir zekâdan ve sıradışı bir yaşamdan süzülen dersler bu sayfalarda okuyucuyu bekliyor."

SEMAHAT ARSEL, VEHBİ KOÇ VAKFI YÖNETİM KURULU BAŞKANI

# USTA İŞÇİLİK



IWC SCHAFFHAUSEN, YENİ MANUFAKTÜRÜNDE GELENEKSELİ VE İLERİ TEKNOLOJİYİ MÜKEMMEL BİR ŞEKİLDE HARMANLIYOR.

HAZIRLAYAN: GÜLAY KOÇ

Schaffhausen şehri, kalabalık metropollerde yaşayanlar için aşırı sakindir ve bir süre sonra bu sakinlik sizi rahatsız bile edebilir. Kargaşa ve kaosa alışkın olmanın dezavantajını ben de bu İsviçre şehrine yaptığım her seyahatte fazlasıyla yaşıyorum. Ancak bu kez öyle olmuyor. Şehrin dışına doğru, IWC Schaffhausen'ın yeni manufaktürüne doğru yol alırken karşılaştığım yeşilin her tonu, mekanik saatlerin dünyasına tezat oluşturacak bu dinginliği haklı çıkarıyor. Zira, sadece 21 ayda tamamlanan yeni yapı, doğanın tam ortasına yerleştirilen çağdaş bir sanat eseri gibi görünüyor.

Binaya biraz daha yakınlaştığımızda, markanın 150. kuruluş yıldönümünde hem gerçek hem de mecazi anlamda bir anıt diktiğini anlıyorsunuz. Siyahla çerçevelenmiş camlı ön yüzeyin üzerinden taşan beyaz düz çatı keskin bir kontrast yaratıyor. Geleneksel duruşu teknolojiyle harmanlamak IWC için ilk değil. Markanın kurucusu Florentine Ariosto Jones da, 1868'de geleneksel saat yapımıyla ileri üretim yöntemlerini bir arada kullanıyordu. Yeni manufaktür, markanın bu alışkanlığının bir

yansıması. IWC'nin ruhunu vücuda getirirken dünyanın dört bir yanından gelen ziyaretçilere mekanizma ve kasaların nasıl üretildiğini yakından görme fırsatını sunuyor. Yeni üretim merkezinde, mekanizma parçaları, mekanizma ve kasaların üretimi, şirket tarihinde ilk kez tek merkezde toplanıyor. Böylece, hammaddeden başlayarak mekanizma parçasının üretilmesi ve nihai mekanizmanın üretimine kadar değer yaratma süreci baştan sona tek bir katta gerçekleşiyor.

Binanın dokuz metre yüksekliğindeki lobisinden mekanizma parçalarının üretildiği alana doğrudan geçiş bulunuyor. Bu alanda 52 ve 82 kalibre ailelerinin otomatik mekanizma parçaları, 59 kalibre ailesinin elle kurulan mekanizmaları ve 69 kalibre ailesinin kronograf mekanizmaları dâhil yaklaşık 1.500 parça üretiliyor. Alt plaka, eşik ve rotorların yanı sıra küçük parçalar olan geçiş kolu, yay ve mandal gibi karmaşık parçalar da aynı katta üretiliyor. Bu bölüm, aynı zamanda perpetual takvim, yıllık takvim ve tourbillon gibi parçaların üretiminden de sorumlu.



Mekanik saatler, işlevini yerine getirebilmek için yüzlerce parçanın durmaksızın çalıştığı sofistike mekanizmalardır. Kesinliğin en yüksek seviyede olması gerekir. Frezeleme sürecinin sonunda, örneğin, 52 kalibre alt plakanın yaklaşık 400 geometrik özelliğe sahip olması, milimetrenin binde birleri civarında asgari toleransla üretilmesi gerekir. Bu yüzden mekanizma parçalarının üretiminde yer alan süreçlerin çoğu otomatik olarak gerçekleştirilir. Yeni manufaktürde de aletler ve işlem pozisyonları otomatik değiştirilerek azami kesinlik sağlanıyor. Kollu bir robotla da hammadde sisteme besleniyor ve bitmiş parçalar toplanıyor. Elektroliz kaplama bölümünde ise mekanizma parçalarının yüzeylerine son şekli veriliyor.

Mekanizma-parça üretiminden elle montaj aşamasına pürüzsüz bir geçiş sağlanıyor. Mekanizma parçalarının üretimi ağırlıklı otomatik olmakla beraber, montajı mutlaka elde yapılıyor. Karmaşık mekanizmayı bir araya getirerek ona hayat vermek makinelerin yapamayacağı bir iş. Ön montaj aşamasında, birleştirilmemiş mekanizmayı (ébauche) oluşturan plaka, eşik ve diğer birkaç parça bir birim oluşturmak üzere bir araya getiriliyor. Daha sonra bu birim montaj hattına gönderiliyor ve burada ortaya 52 ve 59 kalibre aileleri çıkıyor. Jones'un ileri görüşlü fikrinden yola çıkarak geliştirilen mekanizma montaj hattında, özel becerileri olan uzmanlar görevlendiriliyor. Yeni manufaktürde farklı kalibre ailelerine yönelik özel montaj hatlarının bulunmasının temel artısı, markanın ulaştığı kalite standartlarını en üst noktaya çıkarmak. Bizzat çalışanlar tarafından geliştirilen yenilikçi yağlama makinesi ise mekanizmadaki onlarca yağlama noktasının en yüksek hassasiyetle yağlanmasını sağlıyor.

Manufaktürün zemin katında kasa üretimi bölümü yer alıyor. Paslanmaz çelik, titanyum, pembe altın, beyaz altın ve pirinç saat kasaları burada üretiliyor. IWC, 1980'li yıllardan beri zor kasa malzemelerinin işlenmesi konusundaki uzmanlığını pekiştiriyor. Schaffhausen elinden çıkan son yenilikçi malzemenin adı Cerataniumâ. Bu yeni malzeme, titanyum kadar hafif ve sağlam, seramik kadar sert ve dayanıklı...

Makineyle yapılan işleme ve oymaların yanı sıra, kasanın arkasındaki işlemler için lazer de kullanılıyor. Bu ileri teknik sadece mükemmel bir sonuç sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda yepyeni işleme tasarımlarına imkân veriyor.



IWC Portuguese Chronograph modelinin altın kasasının ışıltılı parlayan yüzeyi, markanın pembe altın ve bronzda da kullandığı üstün elmas tornalama becerisinin bir sonucu.

## YAZI SANATI

Kalem, kimileri için bir sanat ve tasarım, kimileri içinse bir tutku nesnesi. Bu nedenle dünyada ilk kez Türkiye'de düzenlenen kalem festivali heyecanla karşılandı. Kasım ayında Çırağan Palace Kempinski İstanbul'da kalem tutkunlarını ağırlayan Penfest 2018'te ([penfest.com.tr](http://penfest.com.tr)), Montblanc, Montegrappa, Srikss, Parker, Graf von Faber-Castell ve Dupont başta olmak üzere dünyaca ünlü markaların en özel koleksiyonları sergilendi. Festivalde, ünlü kalem işleme sanatçılarının gösterileri ilgi gördü. Penfest 2018'te kalem tutkunu ünlü isimlerle yapılan söyleşiler ve markaların konuklara yönelik sürprizleri renkli görüntülere sahne oldu.



## HÂLÂ MODA

1953'te kurulan Fratelli Rossetti, İtalya'nın ayakkabı efsanelerinden biri. İsmi Milano'nun sanatsever mahallesinden alan sportif Brera modeliyle hem İtalyanlar hem de zevk sahibi moda takipçileri tarafından çok sevilen marka, bu yıl 50. yaşını kutluyor. Günümüzde hâlâ markanın en çok satan ayakkabısı olan Brera'nın elde dikilmiş yeni versiyonu, günlük tarzın bir simgesi olan modeli daha şık kombinlerle birlikte kullanıma da uygun hale getirmiş.

# ‘200 YILDIR EN İYİ GÖMLEĞİ

ZAMANSIZ KLASİKLERİ YENİDEN YORUMLAYAN BROOKS BROTHERS, ÜTÜ GEREKTİRMEYEN GÖMLEK VE DÜGMELİ POLO YAKA TİŞÖRT GİBİ İKONİK TASARIMLARIYLA ÖN PLANA ÇIKIYOR. TARİH BOYUNCA ÜNLÜ AKTÖRLER CLARK GABLE, ASHTON KUTCHER’İN YANI SIRA ABRAHAM LINCOLN, JOHN F. KENNEDY, BILL CLINTON, BARACK OBAMA GİBİ POLİTİKACILARIN DA TERCİH ETTİĞİ MARKA 200. YILINI KUTLUYOR. RMK CLASSIC CEO’SU FÜSUN KURAN İLE MARKANIN 200 YILINI KONUŞTUK.

RÖPORTAJ: YASİN BUĞRA LEVENT

Brooks Brothers’ın bugüne kadar imza attığı en büyük başarı nedir?  
Brooks Brothers’ın 1998 yılında piyasaya sunduğu ütü gerektirmeyen gömlekler kısa sürede markanın en çok satan ürünleri arasında yer aldı. Bu gömlekler, hâlâ en popüler ürünlerimiz arasında.

Bu gömleklerin özelliği nedir?

Gömleklerimizin kumaşını, yalnızca Amerika’da yetişen supima adı verilen bir koton ile üretiyoruz. Bu koton, yumuşak bir doku veriyor, uzun kullanım ömrü sağlıyor ve gün boyunca kırışmadan ilk anki görüntüsünü koruyor. Bu da günümüzün hızlı akışında büyük bir rahatlık sağlıyor.

Kadın koleksiyonunuz için ünlü kreatif direktör Zac Posen ile çalışmak markaya ne kazandırıyor?

Günümüzün yetenekli Amerikan tasarımcılarından biri olan Zac Posen, tasarımları ile markamıza büyük değer kattı. Posen, “Modern Brooks Brothers kadınının, ofisten geceye akabilen gününü hayal ettim. O güçlü, kendine güvenli ama her zaman da feminen bir kadın” diyor. Hâl böyle olunca koleksiyonu fildişi siyahı, klasik kırmızı, deve tüyü rengi kahve tonları, gri, bordo ve şarap kırmızısı tonlarıyla var ediyor.

Markanız ne zamandır Türkiye’de?

Brooks Brothers, Koç Holding Onursal Başkanımız Sayın Rahmi Koç’un da uzun yıllardır severek takip ettiği ve giymeyi tercih ettiği markalardan biri. Sayın Rahmi Bey, 2013 yılında bizzat kurduğu RMK Classic ile Brooks Brothers’ı Türkiye’ye getirdi.

Geleceğe yönelik büyüme planlarınız neler?

Zorlu AVM, Akasya AVM, Ankara Panora, İzmir Konak Pier AVM, İstinye Park mağazalarımızın da dahil olduğu beş mağazamızla toplam bin 800 metrekareye ulaştık. Bunun dışında beş Edwards mağazamızda da Brooks Brothers ürünleri satıyoruz. Öte



yandan, hayata geçirdiğimiz [edwards.com.tr](http://edwards.com.tr) internet sitemizle Brooks Brothers ürünlerinin online satışını sağlıyoruz. Pek çok şehirde daha çok müşterimize ulaşmak hedefindeyiz.

Perakendede online mağazacılık hakkında ne düşünüyorsunuz?

Perakende sektörü her geçen gün kendini yeniliyor ve daha da gelişiyor. Bununla en gözle görülür tarafı online mağazacılık. Perakendecilik yapan mağazaların çoğu online mağazacılık alanına tek tek adım atıyor. E-ticaret bu kadar gelişmişken ve gelişmeye devam ederken perakende firmalarının artık online mecrada yer almama lüksü yok.

Biz de müşterilerimizin e- ticaret beklentisine cevap vermek için hayata geçirdiğimiz [edwards.com.tr](http://edwards.com.tr) internet sitemiz ile online mağazacılıkta Brooks Brothers ürünlerinin satışını tüm Türkiye’ye bir tuş mesafesinde yakınlaştırdık. Ayrıca internet sitemizde Brooks Brothers ürünleri haricinde birçok marka da yer alıyor. Amacımız müşterilerimizin beklentilerine daha fazla ürünle cevap verebilmek. Online mağazacılığın öneminin her geçen gün daha da artacağını düşünüyorum.

# BİZ SATTIYORUZ'



Ağustos 2018'de açılan "Brooks Brothers: Amerikan Stilinin 200 Yılı" sergisi, markanın 200 yıllık arşivinden özel bir seçki sunuyor.

**Brooks Brothers'in tasarımları neye göre belirleniyor?**

Brooks Brothers koleksiyonları, iki asırdır müdavimlerinin ihtiyaçları ve beklentileri doğrultusunda hazırlanıyor. Stil geleneğimizi ise, kaliteden taviz vermeyen tavırla oluşturuyoruz. Elbette günümüz modasını da takip ediyoruz. Çünkü 200. yaşını kutlayan markamız hâlâ genç.

Floransa'daki Pitti Uomo Fuarı'ndaki defiledeki koleksiyon modaseverlerce çok beğenildi. Bir de sizden dinleyelim; neler vardı o koleksiyonda? Öncelikle şunu söyleyebiliriz; koleksiyonumuzu genç ve cool bir şekilde yeniden yorumladık. Erkek koleksiyonumuz; lacivert ve altın tonlarının hakim olduğu takım elbise, pantolon, ceket ve paltolarla göz doldurdu. Özel teknolojik yenilikler kullanılarak hazırlanan kazaklarımız, ikonikleşen camel rengi paltomuz dikkat çekti. Markamızın müşterilerinden Hollywood yıldızı Fred Astaire'nin tarzından ilham alınarak tasarlanan ikonik çizgili kravat da özel kumaşıyla modaseverlerin beğenisine sunuldu. Defilede, kadın koleksiyonuna ait şık smokin ceket, ipek satenden bordo pijama seti, tüvit ceketin altına giyilen motifli kazaklar da büyük beğeni topladı.

**Köklü bir marka olmanın sırrı nedir?**

İnsanlar, lüksü deneyimlemenin sadece pahalı olanı satın almak olmadığını biliyor artık. Lüks, kişiyi hem bedenen hem ruhen zenginleştiren detayların bir bütünü olarak algılanıyor günümüzde. Brooks Brothers da özel dikimleri, kumaşları, hizmet anlayışı ve tarzıyla yeni lüks anlayışının sembollerinden biri. Bir Amerikan markası olmasına karşın İtalya'nın ünlü ailelerinden Del Vecchio tarafından yönetilen Brooks Brothers'ın 200 yıllık deneyimi tüketicilerimizde bir güven oluşturuyor tabii. Mesela markamızın 1939'da yayımlanan reklamında, "Brooks Brothers sadece bir iş değil, bir arkadaştır" deniyor. Bu cümleler, bugün de pek çok şeyi anlatıyor aslında. 200 yıla yayılan bu moda kültürünün, hâlâ varlığını sürdürmesi ve her geçen gün daha geniş kitlelere ulaşması tesadüf değil.

**Brooks Brothers'ı tercih eden kitleyi nasıl özetlersiniz?**

Amerikan başkanlarının markası olarak biliniyoruz. 44 Amerikan başkanından 39'u, Brooks Brothers'ı tercih etti. Birçok Hollywood yıldızı da markamızın müdavimleri arasında. Türkiye'de de markaya ilgi günden güne artıyor.



1990 YAPIMI "PRETTY WOMAN"  
(ÖZEL BİR KADIN) FİLMİYLE  
DÖNEMİN EN GÜÇLÜ KADIN  
YILDIZI HALİNE GELEN, 90'LI  
YILLARA DAMGASINI VURAN  
ROMANTİK KOMEDİLERLE ADINI  
ZİRVEYE TASIYAN JULIA ROBERTS,  
ŞİMDİLERDE BİR TELEVİZYON  
DİZİSİ İLE KARŞIMIZDA. 90'LI  
YILLARDA FİLM YILDIZI OLMAKLA  
ŞİMDİLERDE FİLM YILDIZI OLMAK  
ARASINDA KESKİN BİR FARK  
OLDUĞUNU SÖYLEYEN ROBERTS,  
ONU 'ÖZEL BİR KADIN' YAPANIN  
İDDİASIZLIĞI, SAMİMİYETİ VE  
DOĞALLIĞI OLDUĞUNU KANITLIYOR.  
YENİ DİZİSİ "HOMECOMING"  
AİLE YAŞANTISINI VE ANNELİĞİNİ  
KONUŞTUĞUMUZ ROBERTS,  
SORULARIMIZI SAMİMİYETLE  
YANITLARKEN, "FİLM YILDIZLARININ  
GİZEMLİ HAVASI MI? BENCE BU  
ÇOKTAN TARİH OLDU" DİYOR.

RÖPORTAJ: BENJİ WILSON

JULIA

ROBERTS

**FİLM YILDIZLARININ  
GİZEMLİ HAVASINI TARİHE  
KARIŞTIRIYOR**



Pretty Woman (Özel Bir Kadın, 1990)

“Pretty Woman” (Özel Bir Kadın, 1990) filminin yıldızı Julia Roberts, rol aldığı “Homecoming” adlı yeni televizyon dizisiyle yeniden gündemde. Julia Roberts, bu tabirin çok daha farklı bir anlama geldiği zamanlardan kalan bir film yıldızı. “Şimdilerde bir oyuncu olmak geçmiş yıllarda bir oyuncu olmakla aynı şey değil” diyor ünlü yıldız ve ekliyor: “Günümüzün şov dünyasında 21 yaşında olmak istemezdim.” Ona bunu niçin söylediğini sorarken şöhret ve servetle, belki de #MeToo hareketiyle ilgili düşüncelerini duymayı bekliyorum. O ise, “Çünkü kendi fotoğrafımı nasıl çekeceğimi bilmiyorum. Bu konuda çok başarısızım. Bir grup insanın fotoğrafını çekmekte iyiyim ama tek başımayken başarılı değilim” diyor.

Çoğu zaman yaptığı gibi soruya yarı şaka yarı ciddi bir cevap veriyor, ama Roberts’ın selfie çekmek konusunda beceriksiz olduğunu itiraf etmesi, şöhreti akıllı telefonlardan önceki bir çağda elde ettiğini hatırlatıyor.

## 90’LARIN ‘ÖZEL KADINI’

1990 yılında, 23 yaşında ve kocaman bir gülümsemesi olan ABD /Georgia’lı genç oyuncu, Pretty Woman filminde oynadı. Bir yıl sonra ise dünyanın en ünlü oyuncusuydu. 1990’lar boyunca romantik komediler ondan soruldu ve 2001 yılında “Erin Brockovich” (Tatlı Bela) filmiyle Oscar’ı kazandığında ekranlardaki en iyi ücret alan, en güzel, en tanınmış ve en uyumlu kadındı.

Ama bu Twitter ve Instagram’dan on yıl önceydi. O zamanlar yıldızlık, ‘beğeni’ ve takipçileri ekip biçmekten ziyade, hayranlarınızın hakkınızda fazla bir şey bilmemesini sağlayarak bir gizem yaratmanıza ve bunu korumanıza bağlıydı. Roberts rahattı. Pretty Woman’dan üç yıl sonra bütün büyük stüdyolar onun imzasının peşindeyken, o çalışmaya birkaç yıl ara verdi. People dergisi “Julia Roberts’a Ne Oldu?” başlıklı bir yazı bile yayınladı.

Ama Julia Roberts’a hiçbir şey olmamıştı. Yeniden çalışmaya karar verdiğinde hit filmler birbirini izlemeye devam etti: “My Best Friend’s Wedding” (En İyi Arkadaşım Evleniyor, 1997), “Notting Hill” (Aşk Engel Tanımaz, 1999), “Runaway Bride” (Kaçak Gelin, 1999). Ama görüntü yönetmeni Daniel Moder’la 2002’de yaptığı evlilik ve sonraki beş yıl içinde doğan üç çocuğunun ardından çalışmamak için pek çok sebebi varken, bir yandan da kanıtlayacak çok az şeyi kalmıştı.

## TELEVİZYONA DÖNÜŞ

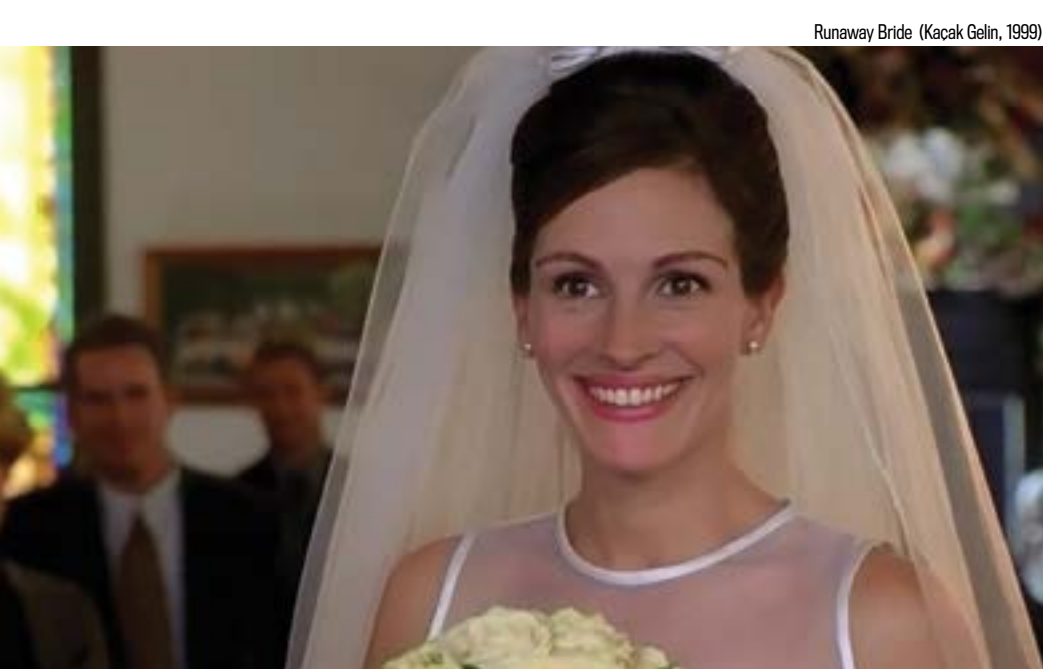
Onunla birlikte olmak büyüleyici bir şey olsa da, Roberts’ın röportaj vermeye de pek ihtiyacı yok. Londra’daki buluşmamızın sebebi, Amazon Prime’de yayınlanacak olan “Homecoming” adlı



Pretty Woman (Özel Bir Kadın, 1990)



My Best Friend's  
Wedding  
(En İyi Arkadasım  
Evleniyor, 1997)



Runaway Bride (Kaçak Gelin, 1999)

yeni drama dizisinin tanıtımını yapıyor olması. Randevumuzun kuralları gayet net: Diziden bahsederken, dizinin yaratıcısı (Mr. Robot dizisini de çeken) Sam Esmail'in de yanında olmasını istiyor. Bu bir grup çalışması oldu ve Roberts kimseden sahne çalmak istemiyor. Ama benim gibi ergenliğini 1990'larda yaşamış biri, Julia Roberts odaya girince şaşırmadan edemiyor - Notting Hill filminde Roberts'ı kendi banyosunda görünce bu kutsal müdahale için tanrıya şükreden Spike karakterini düşünün.-

Konuşmaya küçük bir yalanla başlayarak, "arkadaşlarımın" onunla buluşacağına inanmadığını söylüyorum. "Bence onlar benim evden çıktığıma inanamıyorlardır" diyor. Bu Roberts'ın hikâyesinin bir sonraki bölümüyle ilgili: O artık öncelikli olarak bir ev kadını ve çocuklarını yetiştirmeyi esas işi olarak görüyor. 2004'te Hazel ve Finn adlı ikizlerinin ve 2007'de

## RÖPORTAJ

Henry'nin doğumuyla tam bir anne haline geldi. Çocuklarından, onları spora götürmekten, beraber masa oyunları oynamaktan ve yemek pişirmekten sıklıkla bahsediyor.

Ona niçin ilk kez şimdi bir televizyon dizisinde başrol oynadığını sorduğumda, konudan saparak televizyonun aileyi nasıl bir araya getirdiğini anlatmaya başlıyor. "Ben televizyonla büyüdüm ve bunu sevdim. Artık pek izlemiyorum çünkü benim çocuklarımın yaşına uygun iyi bir program bulmak mümkün değil. Durum benim gençliğimde olduğundan çok farklı. O zamanlar bütün ailenin birlikte oturup izleyebileceği "Family Ties", "The Cosby Show" gibi programlar vardı. Artık pek böyle şeyler yok. Televizyon eskiden olduğu gibi aileyi düzenli olarak bir araya getirmiyor ve ben bunu özledim."

BBC'nin "Peaky Blinders" dizisini izlerken yetişkin televizyonculuğunun belli bir seviyeyi aşmış olduğunu fark etmiş. "Benimle dalga mı geçiyorsunuz?" diye düşündüm. Çok ustaca bir işti - kostümler, performanslar, mekânlar. Bunun bir televizyon dizisi olması beni çok şaşırttı. Çok izlemesem de o an televizyona ve onun yapabileceklerine karşı hislerim tamamen değişti."

## PODCAST'DEN EKRAANA

Homecoming, bir podcast olarak doğdu. Sizi günlerce esir alabilecek iyi yazılmış psikolojik gerilimlerden biriydi. Televizyon versiyonunda Roberts, savaştan eve dönen askerlere yardım eden bir tesis olan Homecoming (Yuvaya Dönüş) Değişim Destek Merkezi'nde sosyal görevli olarak çalışan Heidi Bergman karakterini canlandırıyor. Heidi, sivil hayata yeniden katılmak için can atan genç bir gazi olan Walter Cruz'la (Stephan James) garip bir ilişki kuruyor. Tabii bu 2018 yılında yapılmış bir televizyon dizisi olduğu için, kısa süre sonra işler çok daha karmaşık hale geliyor.

Dört yıl sonrasında geçen ve 30 dakikalık 10 bölüme yayılan paralel hikâyede ise, Heidi küçük bir kasabada garsonluk yaparak yeni bir hayat kurmuş durumda ve Sissy Spacek'in canlandığı annesinin yanında yaşıyor. Savunma Bakanlığından bir denetçi (Boardwalk Empire'dan Shea Whigham) ona Homecoming tesisinden ayrılmasıyla ilgili sorular sorduğunda, Heidi kendini inandırdığı hikâyeyi ve gerçekliği sorgulamaya başlıyor.

Roberts'ı bir podcast takipçisi olarak düşünmediğimi söylüyorum. "Değildim. Podcast eğitimimi Chiwetel Ejiofor'dan aldığımı söyleyebilirim. 'Secret in Their Eyes' (Gözlerindeki Sır, 2015) filmi yaparken sürekli



Notting Hill (Ask Engel Tanımaz, 1999)



Ocean's 12  
2004





podcast dinliyordum. Şu veya bu podcast hakkında konuşup duruyordum. Bana anlattığı hikâyeleri seviyordum, ama neden bahsettiği hakkında hiçbir fikrim yoktu. Podcast'in ne olduğunu bilmiyordum. Kulağa teknolojik geliyordu. Bu podcast'i dinlerken bile pek deneyimli değildim.”

Amazon, Homecoming'in televizyon haklarını satın aldı ve uyarlayıp yönetmesi için Mr. Robot dizisiyle büyük bir çıkış yakalayan Sam Esmail'i seçti. Roberts, Esmail'le tanıştığı anda işi kabul etti. “Sam'le tanıştım ve ‘Tamam’ dedim. ‘Ne yapmamı istiyorsan, hadi yapalım bu işi.’” Ama Esmail'in söylediğine göre Roberts'ın bazı şartları vardı: “Julia benden tüm sezonu yönetmemi istedi ki bu çok alışılmış bir şey değil. Ayrıca çekimlere başlamadan önce senaryonun tamamının hazır olmasını istiyordu.”

## KAPRİSSİZ VE DOĞAL BİR YILDIZ

Tabii sinema filmlerinde işler böyle yürüyor. Ancak Esmail, Roberts'ın bu şart dışında Homecoming setinde hiçbir özel muamele istemediğini ısrarla belirtiyor. “Öyle olacağını düşünürsünüz ama o öyle biri değil. O ekipten biri. Bir şeyler çekilirken, ışık setlerinin arasında ekiple birlikte takılıyordu. Bizden biri gibiydi. Bir diva durumu hiç olmadı, karavanına bile doğru dürüst gitmedi.”

Roberts hikâyeyi devralarak, “Aslında bana o kadar güzel bir yer hazırlamak için gösterdikleri çabaya yazık oldu” diyor. “Oraya hiç gitmedim. Örgülerim vardı, kahvem vardı, ortalıkta takılıp, her şeyin oluvermesini izliyordum. İşin doğrusu insanların, özellikle de bu iştekilerin, palavranızın kokusunu alması 20 saniye bile sürmüyor.”

## ÇİN DOMİNOSU TUTKUNU

Roberts dikkat çekecek derecede palavrasız yaşıyor. Hayatı, kapıdan dışarı bir adım atmasıyla trafiği durdurabilecek 50 yaşındaki bir multimilyonere göre olabildiğince sade ve normal görünüyor. Ben akıl almaz talepler veya Goop tipi yaşam tarzı çılgınlığı hikâyeleri bulmaya çalışıyorum, ama o masa üstü oyunlarından bahsetmek istiyor. Şu sıralar mahjong'a (Çin dominosu) kafayı takmış durumda.

“Bir stilist olan eski dostum Elizabeth Stewart mahjong oynuyor. İtalya'da bir işteydik ve en sonunda, ‘Tamam, hadi şunu bana doğru düzgün anlat, çünkü kafamı karıştırıyor’ dedim. Böylece öğrenmeye başladım ve eve dönünce birkaç kız arkadaşımı topladım. Sonra eve gelen bir



Wonder (Mucize, 2017)



mahjong öğretmeni buldum. Üç yıl sonra en sevdiğim oyun oldu. Her salı gününü oynuyoruz.”

Legoları düzenlemekten bahsederken en neşeli halini alıyor. Tesadüfe bakın ki, buluşmamızdan önceki gece ben de asık suratlı bir robot gibi çocuklarımın yatak odasını toparlarken, renkli plastikten parçaları içi görünen Ikea kutularına dolduruyordum. Bu şekilde (ve yalnızca bu şekilde), Julia Roberts ve ben aynı hayatı yaşamış oluyoruz.

“Homecoming podcastini ilk kez dinlerken binlerce legoyu düzenliyordum” diyor. “Ve bence bu dinlemenin en iyi yolu. Parçaları renklerine göre ayırıyordum. Tek yolu bu.” Ona bir psikoloğun muhtemelen bundan bir şeyler çıkarabileceğini söylüyorum ama ben psikolog değilim.





## “BEN GİZLİ BİR TERAPİST VE USTA BİR HIRSIZIM”

“Ben gizli bir terapistim” diyor Roberts. “Biz oyuncuların yaptığı şey bu. İnsanları gözlemliyoruz ve yaptıkları şeyleri niçin yaptıklarını, kendilerini niçin bu şekilde ifade ettiklerini, cümleleri niçin bu şekilde kurduklarını anlamaya çalışıyoruz. İşimi biraz böyle görüyorum. Veya biriyle ilgili tüm bu sorulara yanıtlar uydurduğumuz söylenebilir.”

“Ayrıca biz usta hırsızlarız. Gittiğim her yerde insanları izliyorum ve kendi kendime, ‘Bunu nasıl yapardım?’ diyorum. Şu tik çok ilginç. Veya bazı insanların konuşurken son heceleri inceltmesi’. Bence bu terapiye çok benziyor.”

Yüz yüzeyken, Roberts’ın görünüşü en sevdiğiniz Yukarı Doğu Yakası psikoloğunu andırıyor. Akrilik çerçeveli gözlük takıyor ve ‘şık rahat’ giyim tarzının rahat tarafına daha yakın duran kıyafetler giyiyor. Bugün üzerinde 1980’ler logo tarzıyla “Choose Love” (aşkı seç) yazan bir sweatshirt giymiş. Bunun ironik olduğunu düşünüyorum ama olmayabilir de. Esmail odadayken ve konumuz Homecoming dizisiyken bile eski filmlerden bahsetmekten mutluluk duyuyor. Çocukları şu anda 13 (ikizler) ve 11 yaşlarında ve Roberts koleksiyonunu ailece izlemeye başlamışlar.

“Ne yaptığımı artık biliyorlar. Bu şaşırtıcı bir şekilde uzun sürdü. Onlar genç çocuklar ve yaşlıları, kapının çalmasını beklerken bir sürü kızın saçını örebilme yeteneğimin haricinde, benimle pek ilgili değiller.”

## AİLECE İZLENEN FİMLER

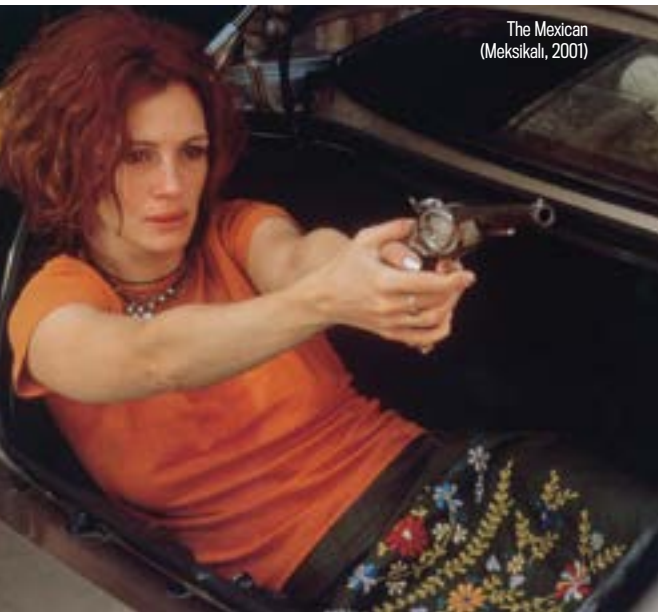
Ailece geçen sene çekilen “Wonder”ı (Mucize, 2017) ve 1991 yılında çekilen (anneciğin Tinkerbell’i canlandığı) “Hook” filmini izlemişler. Ama “My Best Friend’s Wedding”i (En İyi Arkadaşım Evleniyor, 1997) izlemediklerini öğrenince hayal kırıklığına uğruyorum. “Hazel’in onu izlemesini dört gözle bekliyorum, bence gerçekten keyif alacak.”

“Onlara ‘The Mexican’ (Meksikalı, 2001) filmini izletmek için çok heyecanlıydık çünkü eşimle o filmde tanıştık. İlk beş dakikasını izledik ve silahlar patlamaya başladı - bunu unutmuştuk. Dehşete düştüklerini gördüm. Danny’ye, ‘Belki de bu iyi bir film değildir.’ dedim. Sonra filmi kapattık.”

## FİLM YILDIZININ GİZEMLİ HAVASI

Bir film yıldızının küçük ebeveyn hataları yaptığını, filmlerini çocuklarıyla izlediğini ve legoları renklerine göre ayırıp podcast dinleyerek saatler geçirdiğini öğrenmek insanı biraz hayal kırıklığına uğrattırıyor. Öte yandan bu ‘biz de aynı sizin gibiyiz’ tavrı, modern şöhretin tutumunu iyi ifade ediyor. Bu anlamda Roberts bana niçin hala ilgi çekici olduğunu hatırlatıyor: O artık erişilebilir bir televizyon yıldızı, yayın hayatına podcast olarak başlamış cesur bir televizyon dizisine liderlik ediyor.

“Film yıldızlarının gizemli havası mı?” diyor. “Bence bu çoktan tarih oldu. Yani, benimle buluşmaktan ne elde edebilirsin ki? Lego mu? Neyse, unutma, her zaman renklerine göre ayrılmış olmalı. Tek yolu bu!”



The Mexican  
(Meksikalı, 2001)

# ST. PETERSBURG'DA

2019'DA TÜRKİYE VE RUSYA'DA KÜLTÜR VE TURİZM YILI KUTLANACAK. 200 YIL BOYUNCA ÇARLIK RUSYA'NIN BASKENTLİĞİNİ YAPMIŞ ST. PETERSBURG'DA, BİR DÖNEM LENİNGRAD OLMANIN GURURUNU DA TAŞIYAN EFSANELERİN ŞEHRİNDE, SİNEMANIN IŞIK TUTTUĞU BÜYÜLÜ BİR YOLCULUĞA ÇIKTIK.

YAZI: ŞÜKRAN YÜCEL

# ST

St. Petersburg, önceden imgelemde canlandırılarak inşa edilen, yoktan var edilen bir rüya kenttir. Denizin üstünde birdenbire beliren bir hayalet şehir olarak ortaya çıktığında Büyük Petro'nun adeta cennetten indirdiği mucizevi ve kutsal bir şehir olduğuna inananlar oldu. Efsanelerle ve masallarla pekiştirilen bir Petersburg mitolojisi oluştu. Çar I. Petro, batıya açılma sevdasıyla Baltık Denizi'nin kıyısında Kuzey'in Venedik'ini kurmayı hayal etmişti. 1703'te İtalya'dan ve Almanya'dan mimarlar getirdi. Neva (Rusça'da çamur demektir) Nehri'nin Baltık Denizi'ne döküldüğü yerde bataklıkların kurutulması için binlerce işçi, köylü, serf ve İsveçli savaş esiri senelerce çalıştı. Petro'nun bir diğer amacı anlaşılmadığı Moskova'dan uzaklaşmaktı. Sonunda St. Petersburg 1712'de başkent ilan edildi. Petro'nun ölümünden sonra Çariçelerin de katkısıyla Petersburg giderek modernleşti ve Avrupa'nın başkentleriyle yarışan bir kültür- sanat merkezi haline geldi. Özellikle Çariçe Yekaterina, Avrupa'dan binlerce sanat eserini getirip Kışlık Saray'ı bir müzeye çevirdi. Bu değerli koleksiyon, Ermitaj Müzesi'nin dünyanın sayılı müzeleri arasına girmesine öncülük etti.

St. Petersburg adı İsa'nın havarilerinden Aziz Peter'e atfen verilmişti. Aslında Rusça olmayan bu isim kentin "yabancı" karakterine uygun düşer. 1914-1924 arası Petrograd adını alan şehre, Lenin'in ölümünden sonra Leningrad adı verildi (1924). Petersburg, 200 yıldan fazla süre Rusya'nın başkentiydi. Bolşevik Devrimi'nden sonra 1918'de başkent Moskova'ya taşındı. 1991'de Rusya Parlamentosu'nun kararıyla Leningrad adı kaldırıldı ve St. Petersburg'a dönüldü. Petersburg tarihi boyunca Rusya'nın Batı'ya açılan penceresi oldu. Avangard sanat, felsefe, radikal fikirler, kültürel akımlar burada doğup Rusya'nın içlerine doğru yayıldı. Köprüleri, kanalları, sarayları, kuleleri, heykelleri ve en çok da beyaz geceleriyle ilgi çeken şehir, Kuzey'in soğuk mavi ışığıyla melankolik ve nostaljik bir görünüm taşır. 11 Haziran- 2 Temmuz arasında hava hiç kararmaz. Beyaz geceler, etkisini ağustos sonuna kadar sürdürür.



# BEYAZ GECELER



## SİNEMA

Petersburg, aynı zamanda büyük Rus yazarlarının keşfedildiği önemli bir edebiyat merkeziydi. Modern Rus edebiyatının kurucusu Puşkin, en önemli eserlerini Petersburg'da yazdı. "Bakır Atlı" şiirini de Petersburg'a ithaf etti. Talihsiz bir düello sonucunda Petersburg yakınlarında hayatını kaybetti. Dostoyevski, tüm romanlarında Petersburg tasvirlerine yer verdi. Tolstoy ise romanlarında Petersburg ile Moskova'yı sıklıkla karşılaştırır. Tolstoy'un inandığı Rus ruhu kırsal kesimde yaşar. Ona göre Petersburglu aydın memleketine yabancısıdır. Gogol'un Petersburg öykülerinde başrolde her zaman Petersburg'un en önemli caddesi olan Nevski Bulvarı vardır. Çünkü burası Gogol'un dalga geçtiği Rus bürokrasisinin de merkezidir. Yüksek sosyetenin, aristokrasinin, modanın, sanatın merkezi St. Petersburg'dur. Gogol "Nevski Bulvarı" adlı öyküsünde bu göz alıcı, sarı binalarla kaplı caddeyi şöyle anlatır:

"Nevski Bulvarı'ndan daha güzel bir yer yoktur, en azından Petersburg'da... Petersburg'un her şeyidir Nevski Bulvarı. Başkentimizin bu dilberi her şeyiyle pırıl pırıldır. Biliyorum, sıradan olsun, memur olsun, Nevski Bulvarı'nın sakinlerinin bir teki bile hiçbir mutluluğa değişmez Nevski Bulvarı'nı."

## ÇARLARIN ST. PETERSBURG'U

Rusya'yı 200 yıl boyunca yöneten Romanov hanedanının sonu pek çok filme konu oldu. Esfir Shub'un *Romanov Hanedanının Düşüşü* (1927) filmi, çarların görkemli hayatını, arşiv görüntülerini montajlamak suretiyle gözler önüne serer. Romanovlar'ın debdebeli saltanatı halkı çarlıktan soğutmuştu. Son çar II. Nikolay'ın karısı Çariçe Aleksandra'nın ayrıcalıklar tanıdığı keşiş Rasputin'in sefil ve yoz hayatı çarın yakınlarını bile çileden çıkarıyordu. Gerçekte bir şarlatan olan bu kişiye pek çok efsanede olağanüstü güçler atfedilmiş, çarlığın sonunu önceden bildiği iddia edilmişti. Zehirlendiği ve silahla defalarca vurulduğu halde ölmeyen Rasputin, Neva nehrine atılmıştı. Rasputin'in hayatı pek çok filme konu olmuştur (*Rasputin*, Uli Edel, 1996).

Devrim öncesi Petersburg genellikle çarların ve soyluların balolarda, at yarışlarında, şık davetlerde, tiyatro, opera ve balelerde boy gösterdikleri bir Avrupa başkenti görünümünde çizilir. Ama demir dökme köprülerin ötesinde yoksulluk, pislik ve sefalet hüküm sürer. Öyle ki, *Ekim* filminde gösterildiği gibi 1917 ihtilalinden önce halkın Kışlık Saray'a ulaşmaması için köprüler kaldırılır. Limandaki efsane gemi Aurora'nın denizcileri, ihtilalcilerin tarafına geçer ve Kışlık Saray'a ilk top atışını yapar. Aurora gemisi 1957'den beri Neva Nehri'nde müze gemisi olarak demirlemektedir.

Devrim öncesi Petersburg'un en etkileyici anlatımlarına Dostoyevski'nin romanlarında rastlarız. Daha ilk romanı "İnsancıklar"da (1846) zenginlerin yaşadığı Gorohovaya Caddesi ile yoksulların çile çektiği Fontanka Mahallesi'ni karşılaştırır. "Yeraltından Notlar"da Nevski Bulvarı'ndan romanın kahramanını çıldırtan sahneler yansıtılır. "Yeraltı adamına" göre de Petersburg, dünyanın "en soyut ve önceden tasarlanmış" kentidir ve burada yaşamak bir 19. yüzyıl aydını için en büyük talihsizliktir. Zenginlerin cennet gibi gördükleri Petersburg ile Dostoyevski'nin anlattığı karanlık, kasvetli, sefil ve perişan mahalleler arasında hiçbir benzerlik yoktur. Dostoyevski'nin insancıkları ve zavallıları o zenginlere solucan ve böcek gibi gözükür. "Suç ve Ceza"nın serbest bir uyarlaması olan Sokurov'un *Fısıldayan Sayfalar* (1994) adlı filmi Petersburg'un karanlık atmosferini yansıtır. Dostoyevski'nin ilk dönem romanlarından "Beyaz Geceler" (1848) Petersburg'da



Beyaz Geceler



Fısıldayan Sayfalar



İmparatorluk Kalıntısı



Rasputin



Kutsal Hazine Sandığı



Reds

güneşin batmadığı dört gecede geçen melankolik bir aşk öyküsünü şehrin büyümlü atmosferinde anlatan etkileyici bir kısa roman olarak aşkın gücünü dile getirir. 1957'de Roma'da Cinecitta stüdyolarında filme aktarılan "Beyaz Geceler" (Luchino Visconti, *Le Notti Bianche*), yüzlerce Dostoyevski uyarlaması arasında ilk akla gelenlerden biri olarak değerini korumuştur.

Dostoyevski ne kadar Petersburg'la özdeşleşmişse Tolstoy da kırsal Rusya'ya daha yakın olan Moskova'yı tercih eder. Moskova ile Petersburg arasındaki kültür farkı Sovyetler Birliği döneminde de devam eder. Sovyet yönetimi, Moskova'da ne kadar sert ve katı bir iktidar sürdürse de batılı düşünceler, akımlar ve kaçak "burjuva" malları Finlandiya üzerinden Petersburg'dan içeriye sızma imkânı bulur. Tolstoy'un "Savaş ve Barış" ve "Anna Karenina" adlı başyapıtları defalarca filme çekilmiştir. "Savaş ve Barış", Napoleon'un Rusya'nın içlerine kadar ilerlemesini anlatırken; Tolstoy, Batı'ya hayran olan Rus aydınının iç hesaplaşmasını aktarır. "Anna Karenina"da da aynı hesaplaşma, Moskova ile Petersburg arasındaki kültürel farkla dile getirilir. Tolstoy, halk şarkıları ile geleneksel Rus ruhunu canlandırmaya çalışır. Elbette, romanlarının sayısız film uyarlamalarında Tolstoy'un felsefesinden çok aşk hikayelerine yer verilmiştir.

## EKİM DEVRİMİ

Petersburg 1917'de dünyayı sarsan sosyalist devrimin de ilk patlak verdiği yer olmuştu. Dünyanın bugüne kadar yaşadığı en büyük ve en uzun genel grev, ihtilalin de habercisi oldu. Eisenstein, *Ekim*

(1927) filminde Sovyet devriminin tarihi günlerini kitlelerin güçlü ve coşkulu görüntüsüyle anlatır. Ekim Devrimi'nin 10. yıldönümü için Kışlık Saray ilk kez açılmış, yüz binlerce figüran Eisenstein'in emrine verilmişti. Petersburg'u büyük bir film platosu olarak kullanan film, bugün hâlâ izlenen kıymetli bir klasik olmasına rağmen, Stalin tarafından beğenilmemiş ve Eisenstein "biçimci" olmakla suçlanmıştı.

Pudovkin'in *St. Petersburg'un Sonu* (1927) adlı filmi de Petersburg'da bir fabrikada başlayan grevin nasıl devrime dönüştüğünü anlatır. Bir yanda Kışlık Saray, Petersburg'un devasa heykelleri, köprülerin ve sarayların ihtişamı diğer yanda işçilerin bir lokma ekmeğe muhtaç sefaleti gözler önüne serilir. "Petersburg bitti, yaşasın Lenin'in şehri" yazar filmin finalinde.

Friedrich Ermler'in *İmparatorluk Kalıntısı* (1929), devrimden sonra Petersburg'un değişimine en iyi tanıklık eden filmidir. Birinci Dünya Savaşı'nda yaralanan er Ivan Filimonov, geçirdiği travma sonucunda hafızasını kaybetmiştir. 1928'de geçmişini hatırlamaya başlayan Ivan, Petersburg'a gelir. Karısını bulmaya ve işine geri dönmeye çalışan İvan, Petersburg'un yeni görünümü karşısında dehşete kapılır. Çarın heykelinin yerinde yükselen Lenin heykeline hayretle bakar. Devrimden sonra yükselen apartmanlar, tramvaydaki kravatlı erkekler ve kısa etekli kadınlar onu şaşırır. "Neresi burası?" diye sorar. "Petersburg nerede?" Petersburg artık başkent değildir ve Leningrad adını almıştır. Eski patronunun fabrikasına mahalli komite el koymuştur. Patronun eline tutuşturduğu madeni paranın üstünde orak-çekiç ve Lenin'in



resmi vardır. Kısa sürede bu duruma uyum göstererek fabrikadaki yoldaşlarla kaynaşan İvan, yeni hayat tarzından hoşlanmaya başlar. Artık bütün işçiler patrondur. Filmin sonunda seyirciye seslenen Filimonov, “Daha yapılacak çok iş var” der.

Ünlü Amerikalı gazeteci John Reed’in devrime tanıklık etmek üzere gittiği Petersburg’daki anılarını anlattığı *Dünyayı Sarsan On Gün* adlı kitabı, devrimi tüm dünyaya anlatan belge olarak bütün dillere çevrildi ve tüm zamanların en çok okunan kitaplarından biri oldu. John Reed’in maceralı hayatını anlatan *Kızılılar (Reds, 1981)* filmini yöneten ve John Reed’i canlandıran Warren Beatty, *Reds* ile en iyi yönetmen Oscar’ını almasının yanı sıra pek çok dalda aday oldu. Sergey Bondarçuk’un yönetmenliğini yaptığı *Dünyayı Sarsan On Gün* (1983) filmi, Petersburg’da çekilen coşkulu devrim sahneleriyle dikkati çekti.

## BİR ZAMANLAR LENİNGRAD’DA

Petersburg, devrimden sonra çarlık Rusya’sındaki siyasi önemini kaybetmeye başlamıştı. Artık işler başkent Moskova’dan idare ediliyordu. Sinemanın kitleler üzerindeki etkisini fark eden yönetim Moskova’da büyük film stüdyoları kurdu. Sinemanın ve sanatın merkezi de Moskova’ya kaydı. Sosyalist iktidar Lenin’in ölümünden sonra 1924’te Leningrad adı verilen şehrin kozmopolit karakterinden hoşlanmıyordu.



Aurora Gemisi





Leto

Gene de Leningrad, devrimin başladığı yer olarak nostaljik önemini korudu. İkinci Dünya Savaşı sırasında Naziler'in kuşatmasına karşı direnen Leningrad halkı örnek bir cesaret ve kahramanlık destanı yazdı. İki buçuk yıl süren kuşatma sırasında ölen 1 milyon 200 bin kişinin büyük çoğunluğu açlıktan hayatını kaybetti. Büyük Rus besteci Şostokoviç 7. Senfonisi'ni siper kazarak şehri savunurken halka umut ve cesaret vermek amacıyla besteledi. Leningrad Senfonisi, kuşatma altında Leningrad Radyo Senfoni Orkestrası tarafından seslendirildi. Leningrad kuşatması pek çok romana, tiyatro oyununa ve filme konu olmuştur. Bu filmlerin en önemlilerinden olan *Leningrad* (Aleksandr Buravsky, 2009) filmi, bir yabancı kadın gazetecinin ölü sanılarak şehirde kalmasını ve bir Rus kadın polisle birlikte insanların hayatta kalması için mücadele etmesini anlatır.

## SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ VE SONRASI

ABD ile SSCB arasındaki soğuk savaş döneminde Hollywood'da ve İngiltere'de çekilen filmlerde Rusya'ya karşı yapılan anti-komünist propaganda öne çıkar. Özellikle James Bond gibi popüler casusluk filmlerinde Rusya'nın katı ve kapalı rejimi, ABD'ye ve Batı dünyasına karşı hazırladığı suikastlar, nükleer bombalar, casusluk faaliyetleri sık sık işlenirdi. 1990'dan sonra yumuşama başlayıp Berlin Duvarı yıkılınca o zamana kadar en büyük düşman olan komünizm tehlikesi gündemden düştü ve casus filmlerinde konu sıkıntısı ortaya çıktı. Gene de *Rusya'dan Sevgilerle* (From Russia With Love, 1963) başta olmak üzere Rusya'da geçen tüm sahneleri başka ülkelerde çekilen filmlerden sonra sinemacıların sınırları batılılara açan Rusya'ya



girme fırsatını kaçırmaya niyetleri yoktu. 17. James Bond filmi *Altın Göz*'de (Golden Eye, 1995) altıncı James Bond Pierce Brosnan, siber saldırı düzenlemek için tehlikeli bir silahı ele geçiren eski bir Rus ajanını takip ederek St. Petersburg'a gelecektir. 1996'da çekilen *Midnight in St. Petersburg* filminde eski bir İngiliz ajanı Rusya'da bir özel soruşturma bürosu açmıştır. Plütonyum madeninin çalınması üzerine bir Rus meslektaşısı ile birlikte acımasız Rus Mafyası ile mücadeleye girer.

## GÜNÜMÜZDE ST. PETERSBURG

St. Petersburg bugün Rusya'nın en cazip turizm merkezlerinden biridir. Pek çok efsaneye konu olan tarihiyle, coğrafyasıyla, müzeleriyle, sanat eserleriyle gezginlerin görmeyi hayal ettiği farklı bir şehir olarak ilgi çekmeyi sürdürüyor. Film festivallerinin gözdesi usta Rus yönetmenler de St. Petersburg'un tarihiyle hesaplaşmaya devam ediyorlar. St. Petersburg'un görkemli geçmişini hatırlatmak isteyen Sokurov, *Kutsal Hazine Sandığı*'nda (2002) Ermitaj Müzesi'nde bir tarihi yolculuğa çıkartıyor izleyicisini. Büyük Petro'nun tiyatro sahnesi gibi tasarladığı Petersburg'u teatral bir atmosferde canlandırıyor.

Yakın zamanda izlediğimiz *Dovlatov* (Aleksey German, 2018) ölümünden sonra ABD'de ve Rusya'da ün kazanan yazar Sergey Dovlatov'un 1971 yılındaki altı gününü anlatırken, Sovyetler Birliği'nde sanatçılara yapılan baskıyı etkileyici bir biçimde vurguluyor. 1 Kasım'la 7 Kasım 1971 arasında geçen film, Brejnev dönemindeki Leningrad'ın gerçekçi bir portresini perdeye getiriyor. Kirill Serebnnikov'un son filmi *Yaz* (Leto, 2018), '80'li yıllarda Rock müziğinden ve yaşam tarzından etkilenen gençlerin bir yaz boyunca yaşadıklarını anlatıyor. Mayk Neumenko ve Viktor Tsoi'un gerçek hayat hikayelerinden uyarlanan film, Leningrad'ın kasvetli atmosferinde Sovyet yetkililerin bunaltıcı baskısı altında sıkışmış gençliğin özgürce müzik yapma arzusunu başarıyla dile getiriyor. Leningrad'ı en açık biçimde anlatan belki de Mayk Neumenko'nun cümlesidir: "Kartondan bir Baltık bataklığı. Ne Sovyet ne de Batı, bir üçüncü yer adeta." St. Petersburg, değişen adları, farklı ideolojileri temsil eden renkleri, karmaşık kültür tarihiyle bugün de arada kalmışlığın simgesi olmayı sürdürüyor. Ne Doğu ne de Batı... Tam olarak Avrupa değil, Asya hiç değil... Geçmişin hayaletleri peşini bırakmıyor. "Bakır Atlı" gibi Puşkin'in anlattığı dehşetli bir zamanın hüzünlü öyküsü bu. Güneş batmıyor Petersburg'un kubbelerinde, kulelerinde, köprülerinde, çatılarında... Kendini yaratıcının yerine koyan bir çarın çamurdan yarattığı şehir; denizle, nehrin, gökyüzüyle yeryüzünün buluştuğu romantik bir hayalin timsali aynı zamanda. Doğaüstü hayaletlerin ve efsanelerin diyarında geçmişin gerçekleri belki bir hazine sandığında belki de edebiyatın gizemli sayfalarında gizleniyor.





# ROMAN SAYFALARINDAN SİNEMA PERDESİNE

TERCİHİNİZ EDEBİYAT ESERLERİ Mİ OLURDU YOKSA BU ESERLERDEN UYARLAMA FİMLER Mİ? SORU ASLINDA SU: EDEBİYATTAN MI YOKSA FİLM İZLEMekten Mİ HOŞLANIYORSUNUZ? AMA ÖYLE EDEBİYAT ESERLERİ VE BU ESERLERDEN UYARLANAN ÖYLE FİMLER VAR Kİ KİTABINI OKUMAK AYRI FİLMİNİ İZLEMek AYRI KEYİF VERİYOR İNSANA...

YAZI: ZEKİYE YARAŞ MERİÇ

**K**onu edebiyattan uyarlama sinema eserleri olunca karışıklığa, itirazlara hatta tartışmalara açık olmak gerekiyor. Çünkü işin içine zevkler ve alışkanlıklar giriyor; hatta beğeniler ve hobiler... Ancak “kitabı ayrı filmi ayrı beğenilen eserler” deyince, biraz daha seçici olmak ve hem romanı hem de filmi incelemek gerekiyor. Sebebi de açık: Roman fazlasıyla beğenilmişken filmi eleştiri yağmuruna tutulan eserler azımsanmayacak kadar çok... Ya da tam tersine, çok konuşulan bir filmin uyarlandığı ancak hiç ilgi görmeyen romanlar... Dolayısıyla bu yazıdaki hareket noktamız, bir romanın kendisi ayrı filme uyarlanmış hali ayrı beğenilen, takdir edilen eserler...



## THE SILENCE OF THE LAMBS

### KUZULARIN SESİZLİĞİ



**YAZAR**  
Thomas Harris, 1988

**YÖNETMEN**  
Danny Boyle, 1996

Yazar Thomas Harris'in; okurları ağır ağır içine çektiği ve düzeyi giderek artan gerilim, sadece bu tür romanların takipçilerini değil pek çok tanınmış gazetenin kitap eleştirmenini etkilemişti o yıllarda. Bazı eleştirmenler *Silence of the Lambs*'i "yüzyılın gerilim romanı" diye niteliyordu, bazıları da okurken midesine giren ağırlardan söz ediyordu. Aslında kitap, yazarın 1981'de kaleme aldığı *Red Dragon*'ın devamı niteliğindedir ve her iki eserin ortak noktası da yamyam psikiyatrist Hannibal Lecter karakteriydi. Filmde seyirciler daha çok genç FBI ajanı Clarice Starling'e

**"Hiçbir şey bizi yalnızlık kadar savunmasız bırakmaz; hirs hariç!"**

yoğunlaşmıştı ama asıl karizmatik öge Hannibal Lecter'in kendisiydi. Bir kere tam bir elitti. Son derece zeki ve üstün zevklere sahipti. Sanattan, müzikten ve yeme-içmeden zevk alıyordu. Psikopat bile değildi; o bir sosyopattı! *Silence of the Lambs*'in filmi gündeme geldiğinde ayrılan bütçe 19 milyon dolardı. Filmin dünya çapındaki getirisi 273 milyon dolar civarında oldu ve Oscar'da da "big five"i (En İyi Aktör, En İyi Aktris, En İyi Yönetmen, En İyi Film ve En İyi Uyarlama Senaryo) elde etti. Yeri gelmişken... Akademi Ödülleri'nde "Big Five"i bugüne dek sadece üç film alabildi: *It Happened One Night*, *One Flew Over the Cuckoo's Nest* ve *The Silence of the Lambs*... Film, ayrıca bugüne dek "En İyi Film" Oscar'ı alan tek korku-gerilim filmi olarak da tahtını koruyor.

## THE WONDERFUL WIZARD OF OZ

### OZ BÜYÜCÜSÜ

Amerikalı yazar L. Frank Baum, tam adıyla *Wonderful Wizard of Oz*'u kaleme aldığı anda kıymetinin sonradan bilineceğinden habersizdi kuşkusuz. Kitap aslında William Wallace Denslow'un resimlediği bir çocuk kitabıydı. Daha sonraki yıllarda Amerika'ya çocuk yaşında göçmüş ya da Amerika'da doğmuş yepyeni ve "Amerikalı" bir nesle rehberlik ettiği teziyle yüceltildi. "Ev gibisi yoktur" cümlesiyle kastedilen bu yeni vatanlarıydı. Aslan gibi cesaret, Teneke Adam gibi sevgi aramalarına gerek yoktu, zaten bu iki duyguyla kuşatılmışlardı. Korkuluk gibi bilgelik arayışı da anlamsızdı, çünkü nasılsa görüp yaşayacak ve sıfırdan öğreneceklerdi. Bir müzikal üç de sessiz filmin ardından asıl film,

**"Yürek dediğin şey ne kadar sevdiğini değil; başkalarının seni ne kadar sevdiğini gösterir."**

kitabın bir milyon adedi bulan satış rakamından hemen sonra, 1939'da geldi. Günümüzle kıyaslandığında bir "süper prodüksiyon" sayılabilirdi. Ancak yapımcısı MGM'e fazla para kazandırmadı,

çünkü o zamanın parasıyla 2,7 milyon dolarlık bütçeye karşılık getirisi 3 milyon dolar civarındaydı. Dahası, filmin gösterime girme tarihi 25 Ağustos 1939'du ve sadece bir hafta sonra Almanya'nın Polonya'yı işgaliyle İkinci Dünya Savaşı başlayacaktı. Film, yıllar sonra yeniden keşfedildi ve 1955'te yeniden gösterime girdi. Bu "yeniden gösterim" işi video, CD, DVD olarak da tekrarlandığı için son rakamlara göre 30 milyon dolara yakın kâr etmiş görünüyor.



**YAZAR**  
L. Frank Baum,  
1900

**YÖNETMEN**  
Victor Fleming,  
1939



# TO KILL A MOCKINGBIRD

## BÜLBÜLÜ ÖLDÜRMEK



*“Mavi alakargaları vurabilirsen vur ama unutma; alaycı kuş öldürmek günahtır!”*

İlk olarak şunu söylemek gerek: Kitabın adı Türkçeye yanlış çevrilmiş çünkü “mockingbird” sözcüğünün Türkçesi “bülbul” değil “alaycı kuş”. Ancak Türkiye’de alaycı kuş yok! Yani bu, biraz da mecburen yapılmış bir hata. Harper Lee, kitapta ABD’nin Büyük Buhran yıllarında Alabama’daki küçük bir kasabayı hikâyenin fonuna yerleştirmiş. Bu açıdan bütün çevreyi, kişileri, o kişilerin olaylara yaklaşımını kusursuz aktardığını söylemek mümkün. Çünkü Lee’nin doğup büyüdüğü yer de Alabama... Eser, 1933-35 yılları arasında geçiyor. Ancak kitabın yayımlandığı 1960’ta ve sonrasında ABD’de siyahların, yasal haklarını elde etmek için mücadele ettiğini de hatırlamak gerekiyor. Hollywood’un; romanı, yayımlanmasından iki yıl sonra -tam da bu toplumsal karmaşa devam ederken- filme alması da tesadüf değil. Film bugün bile Amerikan kültürünün sinematik kilometre taşlarından biri olarak kabul ediliyor. Kariyerinin altın çağındaki Gregory Peck dışında dönemin pek de tanınmayan oyuncularının rol aldığı filmde, küçücük ancak film üzerinde hâkimiyet kuran Boo Radley karakterini canlandıran ve kariyerinin ilk sinema filminde görünen Robert Duvall’i de unutmayalım.



**YAZAR**  
Harper Lee, 1960

**YÖNETMEN**  
Robert Mulligan, 1962

# ONE FLEW OVER THE CUCKOO'S NEST

## GUGUK KUŞU

*“Sen kendini ne sanıyorsun Allah aşkına? Deli filan mı? Deli değilsin. Değilsin! Sokaklarda sürten şu aşâğılık, sıradan heriflerden daha deli değilsin!”*



Ken Kesey, *One Flew Over the Cuckoo's Nest*'i yazacak ilhamı, gece vardiyasında çalıştığı Venlo Park Gaziler Hastanesi'nde buldu. Orada hastalara, halüsinasyon görmelerine sebep olan ilaçlar veriliyordu ve hastalar ilacın etkisindeyken farklı, ilacın etkisi geçtikten sonra farklı düşünüp davranıyordu. Özetle hastalar deli değillerdi, sadece toplumun genel değer yargılarına ve beklentilerine uyumsuz oldukları için dışlanmış insanlardı. Temeli bu görüşe dayanan kitap, 1962'de yayımlanır yayımlanmaz büyük ilgi gördü. Filme alınması ise 13 yıl sonra gündeme geldi. Yönetmen Miloš Forman, senaryonun gerçek hayatı hatta o dönemin Çekoslovakya'sını yansıttığını söyleyip projeyi hemen kabul etti. Jack Nicholson'ın olağanüstü başarılı performansı bir yana kadroda yer alan herkes kelimenin tam anlamıyla “döktürmüştü” ve bunlardan biri de, ileride Back to the Future serisindeki çatlak profesörü canlandıran Christopher Lloyd'du. Film, “big five” denen beş dalda (En İyi Aktör, En İyi Aktris, En İyi Yönetmen, En İyi Film ve En İyi Uyarlama Senaryo) Akademi Ödülü (Oscar) aldı.



**YAZAR**  
Ken Kesey, 1962

**YÖNETMEN**  
Miloš Forman, 1975



# ONLARIN YERİ ÖZEL!

## LORD OF THE RINGS

John Ronald Reuel Tolkien, *Lord of the Rings*'i yazarken sadece bir roman serisi yaratmakla kalmamış Dünya edebiyatına da rakipsiz bir eser armağan etmiş. Çünkü Tolkien'in eserleri sadece edebi olarak değil; dilbilim, mitoloji, din, teoloji, sosyoloji, psikoloji, askeriye dâhil pek çok açıdan incelenebilir. Bugün Oxford sözlüğünde Tolkienian ve Tolkienesque kelimeleri yer alıyorsa, artık susmak gerek. Yazar, *Lord of the Rings* adını alacak eserinin başına 1937'de oturuyor ve 12 yıl sonra, 1949'da tamamlıyor! Toplam 9250 sayfalık el yazması! Basımı ise 1955'te, Tolkien 63 yaşındayken gerçekleşiyor. İskandinav, Alman, Kelt, Slav, Pers, Yunan, Finlandiya mitolojisinden ve masallarından yansımalar; Anglo Sakson İngilizcesi kadar Galce'den harmanlanan yepyeni bir dil ve bilinen en eski İngiliz destanı *Beowulf*'a göndermeler ile gün itibarıyla toplamda 200 milyon adede varan satış rakamı! Eserin bir sinema şaheseri olabileceğini 1960'larda ilk keşfeden hatta bu iş için Stanley Kubrick ile görüşen ise The Beatles! Ancak Kubrick, eseri "Filme almamayacak kadar uçsuz bucaksız" bulunca eser 40 küsur yıl daha beklemek zorunda kalıyor. Bu bekleyişe son veren, Yeni Zelandalı ve ikinci sınıf filmler yönetmiş, kariyerinde doğru dürüst tek bir film bulunmayan Peter Jackson. Hatta film yapımcıları, 281 milyon dolarlık devasa bir bütçeyi, bu "başarısız" yönetmene teslim ettikleri için çok da tedirgin oluyor. 11 Ekim 1999'da "motor" denerek film çekimine başlanıyor. Sonuç? 2 milyar 917 milyon 500 bin dolarlık gelir, kazanılan 17 Oscar ki bunların 11'i, *Lord of the Rings: Return of The King*'e veriliyor ve sinema tarihinin gelmiş geçmiş en başarılı yapıtı! (Peter Jackson - 2001 ile 2003 yılları arası)

## HARRY POTTER

Yıl 1990... Manchester'dan Londra'nın merkezindeki Kings Cross tren istasyonuna yapılacak seferde gecikme yaşanıyor ve yolcular arasında yer alan 25 yaşında genç bir kadının aklında farklı düşünceler var... O kadın, bugün hemen herkesin okumadıysa bile adını duyduğu o *Harry Potter* serisinin yazarı ve ilk *Harry Potter*'ın taslağını da işte o istasyonda tren beklerken aklında kuruyor. Joanne Rowling, kitabının ilk üç bölümünü yazdıktan sonra yayınevi aramaya başlıyor. Pek umut bağlamadığı bir yayınevi Bloomsbury, kitabı basmayı kabul ediyor. Sonrası malûm... Bugün itibarıyla tüm dünyada 80 dilde ve 500 milyon adedi aşan satış rakamıyla "gelmiş geçmiş en çok satan kitap" unvanı... 1997 sonlarına doğru film yapımcısı David Heyman'ın Londra bürosuna ulaşan ilk *Harry Potter* kitabının hikâyesi de ilginç: Heyman'ın sekreterlerinden biri romanı "ikinci sınıf eserler" rafında bulup okuyor ve çok da beğeniyor. Heyman'a verirken bu kitabın "iyi iş yapabileceğini" de söylüyor. Heyman, kitabın adını çok basit bulduğu için pek sıcak bakmasa da okuyunca fikrini değiştiriyor. Sonrası yine malûm: Yedi roman, bu romanlardan uyarlanan yedi film ve *Lord of the Rings* serisi hariç tüm rakiplerini ezip geçen bir seri... *Harry Potter* serisi kitaplardan elde edilen 7 milyar 743 milyon dolarlık kazanca karşılık filmlerden elde edilen 7 milyar 216 milyon dolarlık gelir! Üstelik bu rakama oyuncaklar, giysiler, kırtasiye malzemeleri vb. dâhil değil! (Chris Columbus, Alfonso Cuaron, Mike Newell, David Yates - 2001 ile 2011 yılları arasında)

## OKUNMAYI DA İZLENMEYİ DE HAK EDEN DİĞER ESERLER

- **Great Gatsby**, F. Scott Fitzgerald (1925) / Francis Ford Coppola (1974)
- **Nineteen Eighty Four**, George Orwell (1949) / Michael Radford (1984)
- **My Left Foot**, Christy Brown (1954) / Jim Sheridan (1989)
- **Lord of the Flies**, William Golding (1954) / Harry Hook (1990)
- **Lolita**, Vladimir Nabokov (1955) / Stanley Kubrick (1962)
- **A Clockwork Orange**, Anthony Burgess (1962) / Stanley Kubrick (1971)
- **Charlie and the Chocolate Factory**, Roald Dahl (1964) / Tim Burton (2005)
- **All the President's Men**, Carl Bernstein-Bob Woodward (1974) / Alan J. Pakula (1976)
- **The Name of the Rose**, Umberto Eco (1980) / Jean Jacques Annaud (1986)
- **Empire of the Sun**, J.G. Ballard (1984) / Steven Spielberg (1987)
- **American Psycho**, Bret Easton Ellis, (1991) / Mary Harron (2000)
- **Trainspotting**, Irvine Welsh (1993) / Danny Boyle (1996)
- **Into the Wild**, Jon Krakauer (1996) / Sean Penn (2007)
- **Fight Club**, Jack Palahniuk (1996) / David Fincher (1999)
- **Q & A (Slumdog Millionaire)**, Vikas Swarup (2005) / Danny Boyle (2009)
- **The Hunger Games**, Suzanne Collins (2008-2010) / Gary Ross, Francis Lawrence (2012-2015)



# THE GODFATHER

## BABA



İtalyan kökenli bir ailenin New York'ta dünyaya gelmiş bir ferdi olarak Mario Puzo, *Godfather* romanı için kendisine gereken iki temel değere birden sahipti aslında: İtalyan kökenler ve New York'un kendisi! Çünkü o da yüzyılın başında Yeni Dünya'ya göçmüş ve New York'a yerleşmiş bir ailenin ferdiydi ve henüz Amerikanlaşmamış İtalyanlardandı. Bir zamanlar Sicilyalı ailelerin hâkimiyet kurduğu New York'ta tahminen yüzlerce "Baba" benzeri mafya hikâyesi dinlemiş ya da tanık olmuştu. Puzo ile aynı dönemde yaşamış ve İtalya'nın Sicilya Adası'ndaki Corleone merkezli mafya babaları Michele Navarra, Luciana Leggio, Salvatore Riina, Bernardo Provenzano gibi isimler ve Cosa Nostra da *Godfather*'ın ortaya çıkmasına yardımcı olmuştu. *Godfather* daha çok filmi ile tanınmış bir eser, ancak kitabını okumak Corleone Ailesi ile ilgili filmde atlanmış pek çok ayrıntıyı öğrenmek anlamına geliyor. Bu arada gerek kitabın gerekse film üçlemesinin, tamamen dışa kapalı faaliyet gösteren İtalyan Mafyası'nın bir anlamda "ipliğini pazara çıkardığını" da unutmamak gerek.

**YAZAR**  
Mario Puzo, 1969

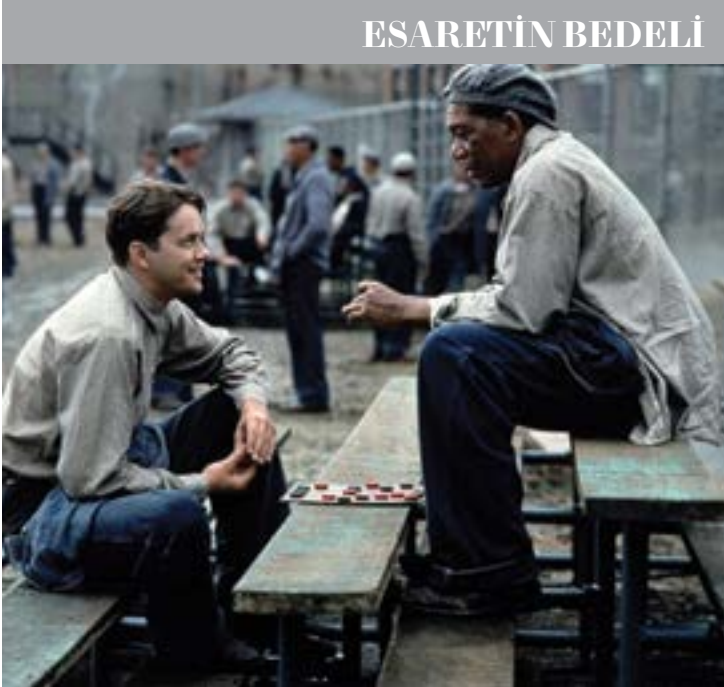
**YÖNETMEN**  
Francis Ford  
Coppola-1972

*"Bu odada babamdan pek çok şey öğrendim. Bana şunu da öğretti: Dostlarına yakın dur, düşmanlarına daha da yakın dur!"*



# SHAWSHANK REDEMPTION

## ESARETİN BEDELİ



Stephen King'in dört öyküsünü bir araya topladığı kitabı *Different Season*, ülkemizde *Kuşku Mevsimi* adıyla yayımlanmış ve o kitaptaki öykülerden her biri bir mevsimle özdeşleştirilmiş. Öykülerden *Rita Hayworth and Shawshank Redemption* (Rita Hayworth'u Seven Adam), ilkbaharın payına düşen hikâye. Film gündeme geldiğinde, proje için ayrılan 25 milyon dolara karşılık filmin gişe getirisi 16 milyon dolarda kalınca en büyük hayal kırıklığını yaşayan

*"O bira molası 20 dakika sürdü ve 20 dakika boyunca kendimizi özgür insanlar gibi hissettik."*

hiç kuşkusuz filmin yönetmeni ve aynı zamanda senaristi olan Frank Darabont oldu. Ancak hiç beklenmedik bir şey oldu: *Shawshank Redemption*, ABD dışında büyük ilgi gördü ve ilk etapta 350 bin VHS kaset ülke dışına satıldı! Ardından yedi dalda Oscar adaylığı da gelince, Amerikan seyircisi filme ilgi gösterdi. Hiç Oscar alamadı, ama yapımcısına yaklaşık 59 milyon dolar kazandırdı! Filmin finaline doğru Andy'nin Red için altına not bıraktığı o yaşlı meşe ağacı da "umudun simgesi" olarak ünlendi.



**YAZAR**  
Stephen King, 1982

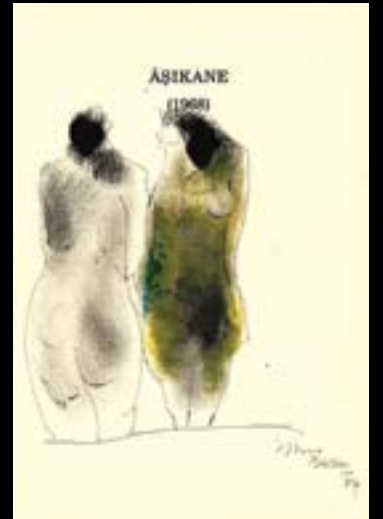
**YÖNETMEN**  
Frank Darabont,  
1994

# İLHAN BERK 100 YAŞINDA ŞİİR HER YERDEDİR



YAPI KREDİ KÜLTÜR SANAT YAYINCILIK 100. DOĞUM GÜNÜ NEDENİYLE ŞİİRLERİ KADAR RESİMLERİ, CEVİRİLERİ VE DERLEMELERİYLE DE TANINAN İLHAN BERK ÜZERİNE BİR SERGİ DÜZENLEDİ. KÜRATÖRLÜĞÜNÜ DR. NECMİ SÖNMEZİN ÜSTLENDİĞİ "ŞİİR HER YERDEDİR - İLHAN BERK 100 YAŞINDA" SERGİSİNİN TASARIMINI YEŞİM DEMİR GERÇEKLEŞTİRDİ.

YAZI: VEYSEL UĞURLU



İlhan Berk, Desen,  
1984, 19,5x13 cm, Çini Mürekkebi



İlhan Berk sergisi, 20 Ocak 2019 tarihine kadar Yapı Kredi Kültür Sanat'ın Beyoğlu'nda bulunan binasında edebiyat ve resim meraklılarını bekliyor.

Yaşamını çalışmaya, durmaksızın üretmeye adanmış bir entelektüel olan İlhan Berk, farklı alanlarda ürün vererek kendisine değişik etkinlik alanları kurguladı. Şiir, düzyazı, çeviri, resim, mektup başta olmak üzere yarattı dünyasını geliştirdi.

Kalp coşkusuyla şekillendirdiği şiir serüvenini birbiri üzerine kurgulanmış şiir kitaplarıyla geliştirirken, kendisini adeta kendi küllerinden yeniden doğuran değişimlere girmekten hiç çekinmedi. Şiir kitapları, sözcükler, şekiller, formlarla, çizgiler ve yazılarla oluşturulmuş şaşırtıcı zaman geçitleri gibidir. Her kitabında şiirlerinin güzelliği kadar yaptığı bu farklı tasarımlarla okuyucusunu şaşırtarak zeka pırıltıları içerisinde haz almalarını sağlar.

“Şiir Her Yerdedir - İlhan Berk 100 Yaşında” sergisi, İlhan Berk'in farklı alanlardaki üretim sürecine odaklanmış altı ana bölümden oluşuyor: “Omurga/25 Şiir Kitabı”, “Evren/Resimler”, “Yörünge/Kitaplık”, “Kılavuz/Defterler”, “Kabuk/Eşyalar” ve “Harfler/Formlandırma Çabaları”.

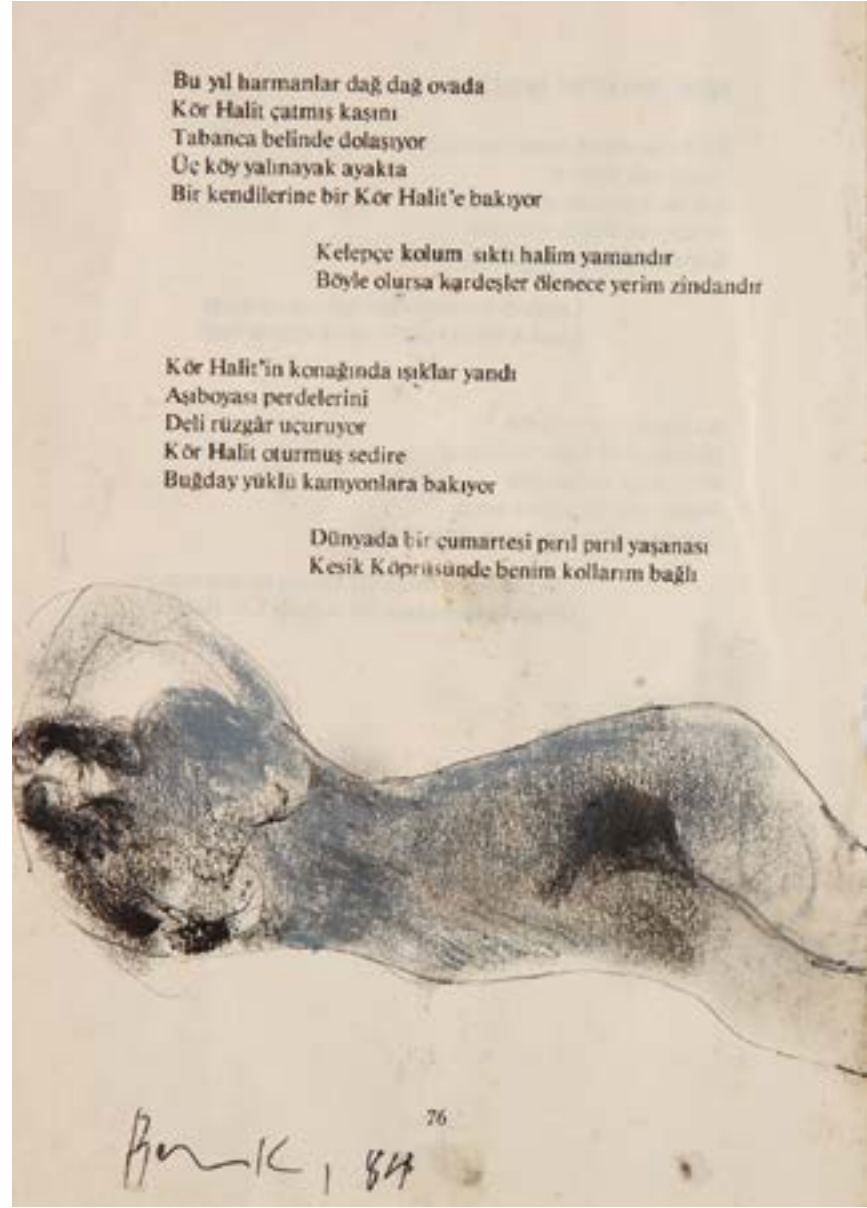
Sergi şairin 25 şiir kitabı çerçevesinde onun sanat ve hayat çizgisindeki değişim noktalarını ele alıyor. Berk'in daha önce sergilenmemiş olan resim ve desenlerinin yanı sıra 1955'lerden itibaren el yazısıyla tuttuğu defterlerinin yer alacağı sunumda, bu 25 kitap üzerine yeni yazı kaleme alan günümüzün önde gelen şair ve yazarlarının güncel görüşleri de yer alıyor.

Serginin en önemli parçalarından biri de, İlhan Berk'in vefatına kadar kullandığı kitaplığı. Şairin dünyaya açılan penceresi olarak da yorumlanabilecek olan bu kitaplık, Berk'in bıraktığı biçimde ailesi tarafından korunduktan sonra ilk kez bir sergide orijinal haliyle gösterilecek. İzleyiciler tarafından interaktif olarak incelenebilecek olan İlhan Berk kitaplığı, içinde birçok sürprizi barındırıyor.





İlhan Berk, Desen,  
1981, 19.5x13. cm,  
Çini Mürekkebi



## İKİNCİ YENİ'NİN ÖNCÜSÜ İLHAN BERK



İlhan Berk (1918-2008), Necatigil'in deyimleriyle "şiiimizin uç beyi", Memet Fuat'a göre ise "dokunduğu şiir"... 1918'de Manisa'da doğdu. İlk şiirleri Manisa Halkevi dergisi, Uyanış, Varlık, Çığır gibi dergilerde çıktı. 1944 yılında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Fransızca Bölümü'nü bitirdi. Destansı yönünün ağır bastığı, adeta bir Türk Walt Whitman'ı olarak adlandırıldığı dönemde İstanbul (1947), Günaydın Yeryüzü (1952), Türkiye Şarkısı (1953) ve Köroğlu'nu (1955) yayımladı.

1953 yılına kadar çıkardığı kitaplarla gerçekçi bir şair görüntüsü veriyordu. 1953'te Yenilik dergisinde yayımladığı "Saint-Antoine'ın Güvercinleri", ileride İkinci Yeni adını alacak şiir akımının habercisi oldu. Bu özellik daha sonraları gelişerek sürdü ve İlhan Berk'in özgün tutumu durumuna geldi. Giderek İkinci Yeni şiirinin öncüsü ve en güçlü savunucusu olarak anılmaya başladı. Şiirlerinde cinsellik ve tarih ana temalar olarak belirdi. Çeşitli nesnelere, kent, sokak gibi olguları ayrıntılı bir "kimlik kartı" somutluğu taşıyan bir biçimde şiirleştirdi. Düzyazı şiirlerden aforizmalara; harfleri, nesnelere ve semtleri sevmeye dek genişleyen çok kollu bir şiir ırmağıdır İlhan Berk.

1950'lerin başından itibaren düzenli olarak desen çizmeye başlayan Berk'in ilk kişisel resim sergisi 1976'da açıldı. Yazmayı başından itibaren cehennem, desen çizmeyi ve renklerle uğraşmayı ise en büyük mutluluk kaynağı olarak gördüğü için tüm yazın çalışmalarına resimlerini de ekleyerek sürdürdü.

## COĞRAFYA

Bu gökyüzü Sivas'a doğru giderken görülür  
Ben hiçbir göğünü kaçırmamışım  
Daha memleketimin.



## BAŞLICA YAPITLARI

### ŞİİR:

Eşik (1947-1975), İstanbul (1947), Günaydın Yeryüzü (1952), Türkiye Şarkısı (1953), Köroğlu (1995), Galile Denizi (1958), Çivi Yazısı (1960), Otağ (1961), Mısırkalyoniğne (1962), Âşıkane (1968), Şenlikname (1972), Taşbaskısı (1975); Aşk Tahtı (1976-1982), Atlas (1976), Kül (1978) ve Deniz Eskisi/Şiirin Gizli Tarihi (1982); Akşama Doğru (1984-1996), Delta ve Çocuk (1984), Güzel Irmak (1998), Dün Dağlarda Dolaştım Evde Yoktum (1993), Avluya Düşen Gölge (1996). Ayrıca Kuşların Doğum Gününde Olacağım (2005), Ev (1997), Çok Yaşasın Sayılar (1998), Şeyler Kitabı (2002)

### DENEME / GÜNLÜK / OTOBİYOGRAFİ:

Uzun Bir Adam (1982, genişletilmiş baskı 2005), Şifalı Otlar Kitabı (1982, 2004), El Yazılarına Vuruyor Güneş (1983, genişletilmiş baskı 1992), Şairin Toprağı (1992), İnferno (1994, genişletilmiş baskı 2004), Kanatlı At (1994), Logos (1996), Poetika (1997), Kült Kitabı (1998)

### ÇEVİRİ / ANTOLOJİ:

Başlangıcından Bugüne Beyit Mısra Antolojisi (1960, 2. baskı 2004), Fransız Şiiri Antolojisi (2001), Seçme Kantolar-Ezra Pound: (1969), Seçme Şiirler - Arthur Rimbaud (1962), Asılı Eros (1996), Güldeste-Başlangıçtan Bugüne Türk Şiiri Antolojisi (2004)

### YABANCI DİLLERE ÇEVİRİLMİŞ YAPITLARI:

Estambul / İstanbul, Madrid, 1988; Histoire Secrète de la Poésie / Şiirin Gizli Tarihi, Paris: Arfuyen 1991; Poemas / Şiirler, Madrid, 1992; Rio Hermoso / Güzel Irmak, Madrid, 1995; Selected Poems / Seçme Şiirler, Londra, 2006, Mar de Galilea / Galile Denizi, 2006, Madrid; Selected Poems / Seçme Şiirler, United Kingdom, 2007

# 2019'DA GÖRÜLMESİ GEREKEN EN ÖZEL 10 SERGİ

ROYAL ACADEMY OF ARTS, SOLOMON R.  
GUGGENHEIM MÜZESİ, GRAND PALAIS PARİS VE  
TATE LIVERPOOL GİBİ DÜNYANIN ÖNDE GELEN  
MÜZELERİNDE GERÇEKLEŞECEK, MUTLAKA  
GÖRÜLMESİ GEREKEN 10 SERGİYİ SİZLER İÇİN  
DERLEDİK.

DERLEYEN: FERİHA TÜTÜNCÜ

Pablo Picasso,  
"Musicien", 1972, tuval  
üzerine yağlı boya,  
Picasso Paris Ulusal  
Müzesi. © Succession  
Picasso 2018.



## 1 PİCASSO MÜZESİ'NDE YENİ SERGİ

Pablo Picasso'nun, "Picasso. Masterpieces!" adlı sergisi 13 Ocak 2019'a kadar Paris'teki Picasso Müzesi'nde ziyaret edilebilir. Sanatçının Paris'te ilk kez gösterilecek eserlerinin de yer aldığı sergi, "Picasso'ya göre başyapıt nedir?" sorusuna yanıt arıyor. Sergide, "Science et Charité, Les Demoiselles d'Avignon", "Les Femmes à leur toilette" ve "Les Trois Danseuses ou La Danse" gibi tabloların yanı sıra "Arlequin" adlı portre figürlerini de görmek mümkün. [museepicassoparis.fr](http://museepicassoparis.fr)



Hilma af Klint, "Group X, No: 1, Altarpiece", 1915, tuval üzerine yağlı boya ve metal yaprak. Stockholm Hilma af Klint Vakfı'nın izniyle.

FOTOĞRAF: ALBIN DAHLSTRÖM, THE MODERNA MUSEET, STOCKHOLM.



## 2 GELECEĞİN TABLOLARI

Solomon R. Guggenheim Müzesi, 3 Şubat 2019'a kadar İsveçli sanatçı Hilma af Klint'in eserlerini ilk kez solo bir sergiyle Amerika Birleşik Devletleri'ne getiriyor. Sanatçının 1906-1920 yılları arasındaki dönemine odaklanan sergide; 160'dan fazla eser sanatseverlerle buluşuyor. Küratörlüğü müze koleksiyon direktörü Tracey Bashkoff'un üstlendiği sergi, Stockholm Hilma af Klint Vakfı iş birliğiyle gerçekleşiyor. [guggenheim.org](http://guggenheim.org)

## 4 PARİS'TE MİRÓ RETROSPEKTİFİ

Grand Palais Paris, 4 Şubat 2019'a kadar Katalan sanatçı Joan Miró'nun eserlerini sergiliyor. Serginin küratörlüğünü Maeght Vakfı eski direktörü Jean-Louis Prat üstleniyor. Sanatçının eserleri en son Grand Palais Paris'te 1974 yılında Jean Leymarie ve Jacques Dupin'in katkılarıyla izleyici ile buluşmuştu. Müze alanına özgü olarak kürate edilen sergi, Miró'nun Akdeniz dünyasını keşfetmek için eşsiz bir fırsat sunuyor. Miró'nun kübist ve fovist eserlerini; 20. yüzyılda daha önce hiç görülmemiş şiirsellikteki sürrealist çalışmalarını takip ediyor. [grandpalais.fr](http://grandpalais.fr)

## 3 ŞİİRLER VE GÖRSELLER



Marcel Broodthaers, "Parle Ecris Copie", 1972-1973, tuval üzerine tipografi. © Estate Marcel Broodthaers.

Belçikalı sanatçı Marcel Broodthaers'in Rusya'daki ilk kişisel sergisi, 3 Şubat 2019'a kadar Garage Museum'da izlenebilir. Müzenin 10. yılına özel olarak kurgulanan sergi, sanatçının 80 eserini sanat izleyicisiyle buluşturuyor. Sanat kariyerine 1964 yılında başlayan Broodthaers, üretimleri aracılığıyla yazı ile görsel arasındaki ilişkiyi sorguluyor.

Marcel Broodthaers, yaşamı boyunca aralarında New York Modern Sanatlar Müzesi, Reina Sofia, K21 Ständehaus ve Fridericianum gibi önemli müzelerde 11'i solo olmak üzere toplam 115 sergiye katıldı. Kullandığı tekniklerle günümüzde pek çok kavramsal stratejinin de öncüsü oldu. Yeni kuşak sanatçılara mizah, gariplik ve çelişkilerle dolu esrarengiz eserlerinin zengin bir mirasını bıraktı. 1924 yılında Brüksel'de doğan sanatçı, yaşama 1976 yılında Köln'de veda etti. [garagemca.org](http://garagemca.org)



Joan Miró, "Intérieur (La Fermière)", 1922-1923, tuval üzerine yağlı boya.



Cecily Brown, Cecily Brown, "Where, When, How Often and with Whom", 2017, ipek üzerine yağlı boya. © Cecily Brown.

## 5 ANA FIGÜRLERİN DİRİLİŞİ

Louisiana Müzesi yaşam, renk ve hareket temalarına odaklanan İngiliz sanatçı Cecily Brown'un eserlerini sergiliyor. Sanatsal pratiğini Willem de Kooning, Philip Guston ve Joan Mitchell gibi isimlerden aldığı ilhamla şekillendiren Brown, çalışmalarında özellikle erkekler tarafından yaratılan dünyayı kadın gözüyle yorumlamayı amaçlıyor. Bir söyleşisinde "Sanat bana çocukken hem çok göz alıcı hem de çok tehlikeli görünürdü." diyen sanatçı, gençlik dönemlerinde Francis Bacon ve George Grosz'un karanlık ve ürkütücü eserlerinin etkisinde kaldığını da ekliyor. Sergi, 3 Mart 2019'a kadar izlenebilir. [louisiana.dk](http://louisiana.dk)



Ai Weiwei, "Ayciceği Tohumları", 2010, yerleştirme, detay. Ai Weiwei Stüdyo'nun izniyle.

## 6 MÜLTECİLERİN YAŞAM DÖNGÜSÜ

Marciano Sanat Vakfı, aktivist sanatçı Ai Weiwei'nin Los Angeles'taki ilk kişisel sergisini 3 Mart 2019'a kadar ağırlıyor. Sergi adını, sanatıyla her fırsatta dünyadaki mülteci krizlerine karşı bir duruş geliştiren Çinli sanatçı Ai Weiwei'in "Life Circle" adlı yerleşirmesinden alıyor. Bu çok yönlü eser, Weiwei'nin 2017 yılında çektiği mülteci temalı "Human Flow" filminin devamı niteliğinde. Sergi, aynı zamanda sanatçının önemli eserlerinden "Sunflower Seeds" adlı yerleşirmeyi de kapsıyor. [marcianoartfoundation.org](http://marcianoartfoundation.org)



William Kentridge, "The Refusal of Time" sergisinden detay görünüm. Bildmuseet, İsvec.

## 7 ZAMANIN DOKUNAKLI DOĞASI

William Kentridge'in zamanın doğasında yapılan meditasyonu çağrıştıran yerleşirmeleri, Bildmuseet İsvec'te 3 Mart 2019'a kadar görülebilir. Kentridge'in "The Refusal of Time" adlı sergisi, "Dünyadaki zamanın geçişini sürekli bir akış halinde gerçekten anlayabilir miyiz?" sorusuna yanıt ararken Einstein'ın görelilik kuramına, uzay yolculuğuna ve Platon'un Mağarası'na atıflarda bulunarak zamanın algılanma biçimini araştırıyor. [bildmuseet.umu.se](http://bildmuseet.umu.se)

Fernand Léger ve Charlotte Perriand, "Study for 'The Constructors' The Team at Rest", 1950, tuval üzerine yağlı boya. © ADAGP, Paris and DACS, London 2018.



## 8 FRANSIZ USTA LÉGER TATE LIVERPOOL'DA

Fransız ressam ve film yapımcısı Fernand Léger'nin 50'den fazla çalışması 17 Mart 2019'a kadar Tate Liverpool'da izlenebilir. Léger'nin kullandığı kompozisyon yöntemleri, keskin bir geometrik desene ve tuval üzerine, sert karşıtlıklar oluşturacak biçimde düz olarak sürülmüş canlı renklere dayanıyor; tablolarındaki bütün öğeler, biçimlerde denge sağlamaktan çok, kararlılık sağlanmasına katkıda bulunuyor. Sergi, aynı zamanda sanatçının çevresinden ve modern hayat deneyiminden yola çıkarak oluşturduğu 1924 yapımı "Mekanik Bale" adlı deneysel filmi de kapsıyor. [tate.org.uk](http://tate.org.uk)

## 9 MICHELANGELO VE VIOLA'NIN GÖZÜNDEN YAŞAM, ÖLÜM VE SONRASI



Royal Academy of Arts, farklı yüzyıllarda yaşamlarına rağmen çalışmalarıyla aynı evrensel sorgulamalarda bulunan iki sanatçıyı, Bill Viola ve Michelangelo'yu bir araya getiriyor. Michelangelo'nun zarif çizimlerdeki sevginin ifade edilmişinden yola çıkan öncü video sanatçısı Bill Viola; çalışmalarında varoluşun temel sorularını doğum, yaşam ve ölüm üzerinden sorguluyor. Her iki sanatçı da sanatın kutsal ve sembolik gücünü kullanıyor; fiziksel aşırılıkları cesur ve yalın bir ifadeyle gözler önüne seriyor. Sergi, 31 Mart 2019'a kadar ziyarete açık. [royalacademy.org.uk](http://royalacademy.org.uk)

Michelangelo Buonarroti, "The Virgin and Child with the Infant St John", 1830, mermer kabartma. © Royal Academy of Arts, Londra. Fotoğraf: Prudence Cuming Associates Limited.

FOTOGRAF: PRUDENCE CUMING ASSOCIATES LIMITED.



Alex Katz, "Gray Coat", 1997, tuval üzerine yağlı boya. Bavyera Devlet Resim Koleksiyonları, Brandhorst Müzesi, Münih © VG Bild-Kunst, Bonn 2018.

## 10 ŞİMDİKİ ZAMANIN RESİMLERİ

Alex Katz'ın eserleri 6 Aralık 2018- 22 Nisan 2019 tarihleri arasında Brandhorst Müzesi'nde sanatseverlerle buluşuyor. Anda olmanın farkındalığını en yalın haliyle eserlerine yansıtan Katz, 70 yıldır "şimdiki zaman kullanarak resmetme" mottosuyla üretiyor. Mimari manzaralar, dansçıların yaşamı, çiçekler, aile ve arkadaş portreleri sanatçının odaklandığı temaların başında geliyor. [pinakothek.de](http://pinakothek.de)



Ahmet Ertegun

# ATLANTIC RECORDS

MÜZİĞİN KAYDI VE BİRBİRİNDEN İLGİNÇ BİÇİMLERDE SUNULABİLİR  
HALE GELMESİYLE BİRLİKTE YILLAR İÇİNDE DEVLESEN BİR MÜZİK  
ENDÜSTRİSİNİN OLUSMASI KAÇINILMAZDI. BU ENDÜSTRİYİ VAR EDEN  
KURUMLARIN BAŞINDA ELBETTE PLAK ŞİRKETLERİ GELİYORDU VE  
ATLANTIC RECORDS DA ÖNDE GELENLERDEN BİRİYDİ.

YAZI: GÖKHAN PAMUK

2018 itibariyle müzik endüstrisi, hemen hemen üç büyük şirketin yönetiminde denebilir: Universal, Sony ve Warner. Bunlar, günümüz müzik dünyasının neredeyse yüzde 75'ine hükmeden üç medya devi! Bunlar için artık sadece plak şirketi demek mümkün değil, çünkü müziğin yanında sinema ve TV prodüksiyonları da bu medya gruplarının ana işleri arasında. Ama bu devlerin her biri kendi içinde yine sayısız plak şirketine ev sahipliği yapmaya devam ediyor.

İşin müzik kısmına, yani plak şirketlerine dönecek olursak, tarih boyunca müziğin akışına yön vermiş, sayısız büyük ve etkili ismi bünyesine dâhil etmiş şirketlerden söz etmek mümkün. Merceği daha da daraltırsak kurucusunun bizim coğrafyaya yakınlığı, portföyünde yer alan ve bugün hâlâ büyük etkiye sahip isimleriyle "Atlantic Records" bu yazımızın odağı.

## ATLANTIC RECORDS

Bugün hem bir marka hem de bir efsaneye dönüşmüş Ahmet Erteğün'le özdeşleşen Atlantic Records'un kuruluşu İkinci Dünya Savaşı'nın bittiği yıllara uzanıyor. Bilindiği gibi, ikisi de müziğe tutkun Ahmet ve Nesuhi Erteğün kardeşler, yeni kurulmuş Türkiye'nin ABD'ye atadığı ilk

büyükelçi Münir Erteğün'unun oğulları. Çocukluk ve ilk gençlik yıllarında Cab Calloway'den Duke Ellington'a dönemin caz ve blues'uyla harmanlanan kardeşler, yıllar içinde binlerce plaklık bir arşive sahip oluyor. İçlerinden daha genç olan Ahmet Erteğün, müzik aşkının direktmesiyle bir plak şirketi kurmaya karar veriyor. Amaç, beğenip ulaşabildikleri müzisyenlerle kendilerinin de satın almaya değer bulacakları plaklar yapmak... Nihayet 1947 yılında bir aile dostundan alınan borç parayla yanına o dönemde başka bir plak şirketinde A&R (sanatçı ve repertuar) müdürü olan Herb Abramson'ı alarak Atlantic Records şirketini kuruyor.

## GOSPEL, BLUES, CAZ YILLARI

Şirket, arada country veya sözlü konuşma plakları yayınlasa da ilk yıllarında özellikle dönemin modern caz müziğine odaklanıyor. Erteğün bir yandan "A. Nutegre" adıyla şarkılar yazarken, zamanının çoğunu Abramson'la birlikte caz klüplerinde yetenek avcılığı yaparak geçiriyor.

İlk yıllarında müzisyenler sendikasının getirdiği sınırlamaları veya muhtelif finansal zorlukları aşan şirket, 1950'lere varmadan birkaç hit şarkıya



Bette Midler, The Divine Miss M

imza atmaya başlıyor. Sonrasında, Ruth Brown, Ray Charles, Big Joe Turner, The Drifters, Joe Morris ve Erteğün'ün "Don't You Know I Love You" isimli bestesiyle şirketin R&B türünde ilk bir numarasını yakalayan The Clovers, Atlantic'i yavaş yavaş gözde şirketler arasına yükseltiyor. Jerry Leiber ve Mike Stoller gibi iki büyük prodüktörü aralarına alan Atlantic, dönemin popunda da iddialı işlere imza atıyor.



Aretha Franklin, I Never Loved a Man the Way I Love You

1955'te kardeşi Nesuhi'nin de katılımıyla güçlenen şirket, kayıt teknolojisindeki yenilikleri yakından takip ediyor, stereo kayda ilk geçenlerden biri oluyor. Nesuhi Erteğün, yıllar içinde Modern Jazz Quartet, Ornette Coleman, John Coltrane, Charles Mingus gibi isimlerle tarihi kayıtlar gerçekleştirerek Atlantic ismine büyük bir halka daha ekliyor.

Bütün bunlar olup biterken, şirketin yönetiminde epey değişiklikler oluyor. En önemlisi de, Herb Abramson'un askerlik görevini yaptığı dönemde yerini daha önce Billboard dergisinde yazarlık yapan Jerry Wexler'in alması. Wexler, Erteğün Kardeşler ile daha uyumlu bir portre çizerken şirketin portföyü yeni isimlerle genişliyor.

**1960'LAR VE SOUL'UN YÜKSELİŞİ**  
Altmışlı yıllar, şirketin Stax gibi yerel firmalarla işbirliği yaparak soul'a daha



Foreigner, Agent Provocateur

Ahmet Erteğün ve Nesuhi Erteğün



Ahmet Erteğün ile Jimmy Page



Led Zeppelin, Led Zeppelin II



Led Zeppelin, Led Zeppelin III

fazla yöneldiği dönem... Solomon Burke, Aretha Franklin, Ben E. King, Percy Sledge, Sam and Dave veya Otis Redding, o yıllarda Atlantic'le yolu kesişen isimlerden birkaçı. Şirket artık R&B, blues, caz ve soul söz konusu olduğunda adı ilk akla gelenlerden biri, hatta ilki! Öteden beri Erteğün ve Atlantic'in özellikle "siyah Amerikan" müziğine ilgisi ve hemen hiç eksilmeyen ırkçı sınırlara karşıt tavrı da, her daim takdir ve beğeniyle karşılanıyor.

## ROCK VE POP YILLARI

Siyahi müzik, rock'n roll'a ve bugünkü anlamda rock'a evrilirken, Atlantic de Eric Clapton/Cream, Buffalo Springfield ve Led Zeppelin gibi isimlerle yepyeni bir alana yöneliyor. Yes, Emerson Lake and Palmer, Genesis, Crosby Stills Nash and Young, Foreigner gibi grupların da eklenmesiyle bünyesinde bir dolu unutulmaz rock albümünün yapımına öncülük ediyor. 1973 yılı ise, Atlantic için bir başka dönüm noktası. Ahmet Erteğün, Mick Jagger'la günler süren görüşmelerden sonra, Rolling Stones'un Amerika'daki plak şirketi olmayı başarıyor. Anlaşmayı sona erdirdikleri 1983 sonrasında bile ilişkileri hep iyi gidiyor.

Öte yandan Bee Gees, Chic, Sister Sledge ve Amerika temsilciliğini üstlendikleri ABBA ise Atlantic'in dans pistlerindeki büyük isimleri.

## 1980'LER VE SONRASI

Yıllar boyunca Atco, Cat, Cotillion gibi alt markalarla çeşitlilik yaratan

## İZ BIRAKMIŞ ATLANTIC PLAKLARINDAN BİR SEÇKİ

John Coltrane - *Giant Steps*  
Aretha Franklin - *I Never Loved A Man The Way I Love You*  
Dr. John - *Gris Gris*  
Cream - *Disraeli Gears*  
Ray Charles - *Ray Charles* (ilk albüm)  
Wilson Pickett - *The Exciting Wilson Pickett*  
Otis Redding - *Otis Blue*  
Modern Jazz Quartet - *Fontessa*  
Modern Jazz Quartet - *The Last Concert*  
Led Zeppelin - *Led Zeppelin 2*  
Ornette Coleman - *The Art Of The Improvisers*  
Ben E. King - *Spanish Harlem*  
Bette Midler - *The Divine Miss M*  
Dusty Springfield - *Dusty In Memphis*  
Crosby, Stills, Nash & Young - *Déjà Vu*  
Yes - *90125*  
Roberta Flack - *Killing Me Softly*  
Roland Kirk - *Infaltd Tear*  
Billy Cobham - *Specturm*  
Foreigner - *Agent Provocateur*  
Yes - *Close to The Edge*  
Joe Zawinul - *Zawinul*  
Arif Mardin - *Journey*  
Otis Redding - *The Dock Of The Bay*  
Milt Jackson & John Coltrane - *Bags & Trane*



Ahmet Erteğün ve Rolling Stones

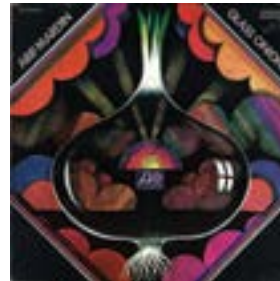


Chic, C'est Chick

Atlantic, 1967'de Time - Warner'a satıldığında, yine kendi içinde bağımsızlığını devam ettiriyor. Tek fark, eskisi gibi bir Atlantic "tını"sı yerine, Skid Row, AC/DC, Debbie Gibson, Rush, Marc Cohn, Kid Rock, Bruno Mars, alt-J, Death Cab For Cutie, Sia, Skrillex, Wiz Khalifa gibi dönemin talep gören veya görmesi beklenen yeteneklerinin kataloga eklenmesi oluyor.

## AHMET ERTEĞÜN ÜZERİNE

Ahmet Erteğün, Atlantic geçmişinin yanısıra, "Rock and Roll Hall of Fame" in kuruluşuna öncülük eden kişi aynı zamanda. Bugün Cleveland Ohio'da kurulu merkezin ana salonu, onun adını taşıyor ve her yıl bu ödüle layık görülenleri ağırlıyor.



Arif Mardin, Glass Onion



The Velvet Underground, Loaded

Erteğün'ün ölümü de müzik tarihinin iz bırakan olayları arasında yer alıyor. 2006 yılının Ekim ayında bir Rolling Stones konserinin arka sahnesindeyken ayağı kayıp düşüyor ve hemen hastaneye kaldırılıyor. Komadan çıkamayan Erteğün, Aralık 2006'da hayatını kaybediyor.

Keith Richards'i bilirsiniz, sivri dilinden nasibini almayan kimse kalmamıştır ama konu Atlantic olunca o bile hakkını teslim ediyor. Otobiyografisi "Life" dan aynen aktaracak olursak, "Atlantic, tamamen müziğin ön planda olduğu bir yerdi. Ray'e, Aretha'ya bakın, başka bir şey söylememe gerek yok herhalde..."



## BİLİM DÜNYASINDA SES GETİREN BİR İSİM:

# SERTAN KUTAL GÖKÇE

TÜRK BİLİM İNSANLARI, ULUSLARARASI ARENADA İMZA ATTIĞI BAŞARILARLA ADINDAN SÖZ ETTİRMEYE DEVAM EDİYOR, BİZ DE ONLARI SAYFALARIMIZDA AĞIRLAMAYA... BİR SÜRE ÖNCE OKYANUS ÖTESİNDEN GELEN BİR HABERLE GÖĞSÜMÜZÜ KABARTAN DR. SERTAN KUTAL GÖKÇE, BEYİNDE SUSUZLUĞU DÜZENLEYEN BÖLGEYİ HARİTALADI. ÇALIŞMASI DÜNYANIN EN ÖNEMLİ BİLİM YAYINLARINDA YER BULAN GÖKÇE, İLHAM VEREN HİKÂYESİNİ ANLATTI.

RÖPORTAJ: GİZEM KIRCA



Dr. Sertan Kutal Gökçe, dünyanın en iyi üniversitelerinden UT Austin'daki doktora eğitimi sırasında katkıda bulunduğu, dünyanın manyetik alanını algılayan sinir hücresi ve iyon kanallarını bulduğu araştırmasıyla dikkatleri çekti önce. Kısa süre sonra da Caltech'de (Kaliforniya Teknoloji Enstitüsü) beyinde susuzluğu düzenleyen bölgeyi haritaladığı çalışma ile karşımıza çıktı. Bu araştırmayla beyinde su içmemizi tetikleyen ya da durduran kompleks sinirsel devre yapısı çözülmüş oldu. Bilim dünyasında çok ses getiren bu çalışma, dünyanın en önemli bilimsel dergilerinden Nature'da yayınlandı. Adana'da başlayan eğitim hayatını dünyanın en iyi üniversitelerinde devam ettiren ve başarılı çalışmaları ile bilim dünyasında kendine yer edinen Dr. Sertan Kutal Gökçe, Yapı Kredi Crystal'ın konuğu oldu. Akademik yolculuğunu ve ses getiren çalışmalarını dinlediğimiz Gökçe, bilime ilgi duyan gençlere ilham verecek açıklamalarıyla karşımızda...





## BİLİM

Bu sene, beyindeki susuzluk hissi ve su içmemizi kontrol eden yapı hakkındaki önemli araştırmanız ile gündeme geldiniz. Bu konuyu detaylı konuşmadan önce bize akademik yolculuğunuzu biraz anlatabilir misiniz? Ortaokul ve lise eğitimimi sırasıyla Adana Anadolu Lisesi ve Adana Fen Lisesi'nde aldım. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği bölümündeki lisans eğitimimi Koç Üniversitesi Elektrik ve Bilgisayar Mühendisliği bölümündeki yüksek lisans eğitimim takip etti. Yüksek lisans araştırma çalışmalarımı Prof. Dr. Hakan Ürey'in laboratuvarında (OML-Optik Mikrosistemler Laboratuvarı) yaptım. Hakan Ürey'in laboratuvarında yüksek frekansta çalışan optik MEMS tarayıcılar üzerine çalışmalar gerçekleştirdim. Yüksek lisansımı tamamladıktan sonra, doktora çalışmalarım için burslu olarak UT Austin (Teksas Üniversitesi Austin) Elektrik ve Elektronik mühendisliği bölümüne devam ettim. Doktoramda çok heyecanlı ve disiplinler arası çalışmalarda yer aldım. Yürüttüğüm projelerden bir tanesi, küçük çiplerin içinde tamamen otomatize edilmiş şekilde çok kısa sürede (yaklaşık ameliyat başına 17 saniyede) lazer ile küçük solucanların tek bir sinir hücrelerini kesip bir hastalık modeli oluşturmak. Bu yarattığımız hasta modelleri ile de sinir hücre yıkımına neden olan bazı hastalıkların genetik alt yapısını anlamaya çalışıyorduk. Doktoramda katkıda bulunduğum bir diğer projede ise ilk defa bir hayvanda manyetik alanını algılayan sinir hücrelerini ve onunla ilgili iyon kanalı keşfetmiştik. Doktoradan sonra araştırmalarımı Caltech'de (Kaliforniya Teknoloji Enstitüsü) Prof. Yuki Oka'nın laboratuvarında sinir bilimi üzerine gerçekleştirdim. Susuzluk üzerine olan çalışma burada gerçekleşti.

## ARAŞTIRMANIN İLGİ ÇEKEN SONUÇLARI

Bilim dünyasında ses getiren bu çalışmadan bahsedelim şimdi de. Beynimiz suya ihtiyacımız olduğunu nasıl algılıyor ve bizi su içmeye teşvik eden aşamalar özetle nasıl gerçekleşiyor?

Fare beyninde, su alımını kontrol eden ve düzenleyen üç kısım var: Subfornical Organ (SFO), the Organum Vasculosum Laminae Terminalis (OVLT), ve the Median Preoptic Nucleus (MnPO). Bu üç yapı, ön beyinde küçük ince bir tabaka gibi bir form oluşturur



ve buna Lamina Terminalis (LT) denir. Beynimizdeki çoğu bölge, nerdeyse kandan beyne geçişe hiçbir şekilde izin vermeyen kan-beyin bariyerine sahiptir. LT yapılarından iki tanesi olan (SFO) ve (OVLT) ise kan-beyin bariyerine sahip değildir. Bu sayede kan dolaşımındaki su ve sodyum seviyesini direkt algılayabilirler. Yani başka bir deyişle, beyni bir ağız gibi varsayarsak bu yapıyı da sanki bir dil gibi düşünebiliriz. İçerisinde yer aldığım araştırma grubum, geçmiş çalışmalarında SFO'daki belirli uyarıcı (eksite) nöronları optogenetik yöntemiyle uyararak su içmenin tetiklediğini tetkik etmişti. Bu çalışmada ise MnPO'nun Lamina Terminalis'teki su içmemizi kontrol eden ana merkez olduğunu gösterdik. Genetik manipülasyon teknikleri ile MnPO uyarıcı sinirlerini (Nnos nöronları) devre dışı bıraktığımızda ne SFO ne de OVLT nöronlarının uyarılmasıyla su içmeyi tetikleyebildik. Böylece, lamina terminaliste su içmemizi sağlayan hiyerarşik bir yapının bulunduğunu ve bu yapının en üstünde MNPO olduğunu gösterdik.

Benzer fiziksel özelliklerdeki kişilerden bazıları çok su içme ihtiyacı duyarken bazıları önerilenden çok daha az su içerek yaşamını sürdürebiliyor. Suyu duyulan ihtiyacı hangi faktörler belirliyor?

Bu çok zor bir soru çünkü en basit ihtiyaçlarımızı (yemek yemek, su içmek vb.) kontrol eden çok fazla dinamik faktör var. Biyolojik yaş, böbrek fonksiyonları, ortam ısısı, kişinin endokrin sisteminin durumu ve tansiyon değerleri gibi birçok faktör bu ihtiyacı etkileyebilir.

Sağlıklı beslenme programlarında ve diyetlerde günde 2-3 litre su içilmesi öneriliyor. Su ihtiyacı herkes için bu şekilde genellemek mümkün mü? Hangi kriterler bu ihtiyacı belirlemede rol sahibi?

Bu konu benim uzmanlık sahmanın dışında ama kendimce bir cevap vermem gerekiyorsa, ben hayatta genellemelerin bizleri sadece tembelliğe ittiğine inanan bir insanım.

Peki, susuzluk ve iştah arasında nasıl bir bağlantı var?

Bilimsel çalışmalar beyindeki su dengesini kontrol eden devrelerle, açlığımızı kontrol eden devrelerin yakın ilişki içerisinde olduğunu





## “SORGULAMAYI ELDEN BIRAKMAMALİYİZ”

Yapı Kredi ve YGA'nın projesi “Anadolu'ya Bilim Göçü”, Türkiye'nin dört bir yanındaki çocukları bilimle buluşturuyor. Bilim insanı olma hayali olan gençlere, öğrencilere kendi deneyimlerinizden yola çıkarak neler önerebilirsiniz?

Kesinlikle sorgulamayı elden bırakmamalı, hayatta kendi doğrularını belirlemeli ve onlara ulaşmaya çalışmalılar. Bazı zorlu hedeflere bir günde ulaşılmıyor, buna bir tepeye çıkmak gibi bakmak gerekiyor. Her zaman engebe olacak ama önemli olan güçlü durup bıkmadan, sıkılmadan çalışmak. Kolaya kesinlikle kaçmamak gerekiyor çünkü kolaya kaçılan şeyler bir gün insanın karşısına daha büyük sorunlar olarak dönüyor.

ve birbirlerinin çalışmasını etkilediğini gösteriyor. Artan su isteği ile birlikte açlık hissi azalır ve biliyoruz ki dehidre olmak vücutta anoreksik bir etki yaratır. Tam tersi olarak da aç iken su içmeyi/almayı keseriz. Etkin araştırma konularından bir tanesi yemek yemeye tetiklenen su hissi (Prandial Thirst). Bütün bu gözlemler bize yemek ve su alımını kontrol eden beyin merkezlerinin birbirleriyle dinamik bir şekilde etkileşim halinde olduğunu gösteriyor.

Kişilerin doğru miktarda su tüketmesi, belirli hastalıklara yakalanma riskini düşürür mü? Araştırmanızın sonuçları hastalıkları önleme ya da iyileştirme süreçlerini etkileyecek bilgiler veriyor mu? Ya da tetikleyebileceği yeni araştırma konuları neler olacak?

Benim bulunduğum çalışma, beynin su ihtiyacının kontrolündeki rolüne mekanistik açıdan bakıyor. Tedavi boyutuna geçilebilmesi için çok daha uzun süre gerekiyor. Lakin belirli hastalıklarla ilişkili aşırı su alımı problemi vardır. Mesela şizofreni ve diyabet. Su

ihtiyacı hissiyatının yaşlandıkça azaldığını gösteren çalışmalar da mevcut.

Araştırmalarınız hangi bilimsel yayınlarda yayınlandı?

Susuzlukla ilgili son araştırmam Nature'da yayınlandı. Şu ana kadar Nature Communications, Elife, Scientific Reports, Plos One gibi birçok dergiye makalelere katkıda bulundum.

## “EZBERE DAYALI EĞİTİM, ÖZGÜR BİLİMİN EN BÜYÜK DÜŞMANI”

Son dönemde pek çok başarılı bilim insanımız başarılarıyla gündeme geliyor. Ülkemiz, bu ölçekte çalışmalar yapma konusunda bilim insanlarına yeterli koşulları oluşturamıyor. Bu konuda sizin tespitleriniz neler?

Ben bu konuya daha farklı bir açıdan bakmak istiyorum. Evet, öncelikle bu kadar üst düzey araştırma için iyi bir maddi olanak gerekiyor. Sadece maddi kaynaklar da yetmez, bilim geleneği olan üniversitelerde etrafınızda çok parlak insanlar olacaktır ve böyle insanların olması sizi daha çok çalışmaya ve karşılıklı bilgi alışverişine yöneltecektir. Bu 10-15 senede yaşanabilecek bir değişim değil maalesef. İyi üniversitelerin parlak araştırmacılar için ilgi çekici duruma gelmesi, uzun bir zaman ve emek gerektiriyor. Bunlar sağlandıktan ve iyi insan kaynağı yaratıldıktan sonra, o insanlara özgür araştırma imkânı ile beraber bütçe verildiğinde ortaya çıkan sonuçlar ortada. Kısacası bu konuyu bir doğrusal denklem gibi değil, bir kartopu gibi düşünmek lazım. Zamanla artan birikim, tecrübe ve bunla birleşen gerekli destek ile iyi şeyler ortaya çıkar ancak.

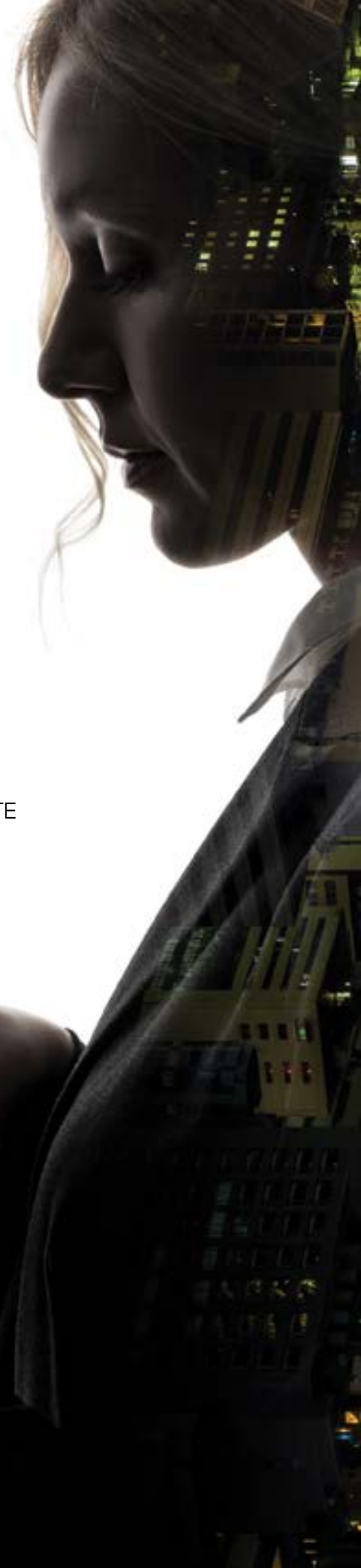
Ülkemizde daha çok bilim insanı yetişmesi için ne gibi sorunların çözülmesi gerektiğini söyleyebilirsiniz?

Öncelikle, anaokulundan itibaren bir insana sorgulama yeteneğinin kazandırılması lazım. ‘Neden’ ve ‘nasıl’ sorularını sorabilme yeteneği bence çok önemli. Ezbere dayalı eğitim, özgür bilimin en büyük düşmanı. Ülkemizde iyi düzeyde kalifiye insanlar yetişiyor ama bu insanların neden bilimden uzaklaştığını veya ülkede kalmayı tercih etmediğini düşünmek lazım.

# YAKIN GELECEK VE AKILLI ŞEHİRLER

TEKNOLOJİK GELİŞMELER, HER NE KADAR HAYATIMIZI KOLAYLASTIRSA DA ÜRKÜTÜCÜ BİR YANI YOK DA DEĞİL. DÜNYA METROPOLLERİ TEKER TEKER AKILLI ŞEHİR UYGULAMALARINA GEÇERKEN, BİZ BU SÜRECE NASIL ADAPTE OLUYORUZ VE BU KONU HAKKINDA NELER BİLİYORUZ?

YAZI: EDA BAYRAKTAR







### Dünyadan Akıllı Şehir Örnekleri

- Singapur
- Sangay
- Tokyo
- Kopenhag
- Londra
- Boston
- Amsterdam
- Viyana
- Masdar
- Stockholm

toplum, akıllı ulaşım, akıllı yaşam ve akıllı yönetim unsurlarını bir araya getiriyor. Burada bir mola verelim. Tüm bu faktörlerin doğru ilerleyebilmesini sağlayan en önemli öge tabii ki; insan. Kişiler doğru eğitilmediği ve gündemi takip etmediği müddetçe akıllı şehirlerin bir anlamı kalmıyor ne yazık ki. Akıllı kentlerin temel amacı, o şehirde yaşayan vatandaşların ve ziyaretçilerin yaşam kalitesini artırmak üzerine olduğu için, ekonomik refahın yükseltilmesi, yaşamsal faaliyetlerin iyileştirilmesi, enerji ve ulaşım gibi alanlarda verimliliğin artırılması, şehir yönetimlerinin temel prensipleri arasında yer alıyor.

Geçmişte 5 milyonun üstünde insan barındıran şehirlere “megakent” denilirken, dünyadaki nüfus artışıyla birlikte, artık 8 milyon ve üstü bireyin yaşadığı şehirlere bu isim veriliyor. 1950’de megakentler listesine giren yalnızca iki şehir bulunuyorken günümüzde bu şehirlerin sayısının 32’ye ulaştığı söyleniyor. Daha da vahimi her hafta 1-1.5 milyonluk bir nüfus, kentli oluyor. Bunu örneklendirirsek, tüm bu insanların bir araya toplandığını düşündüğümüzde şehir planlamacılarının ve belediyelerin, 2 haftalık bir zaman diliminde sıfırdan, yeni bir İzmir yaratmaları gerekiyor. 2050’de ise dünyanın yüz ölçümünün yaklaşık yüzde 5-6’sını kaplayan bir alanda yaşayan insan sayısının 9.5 milyarı bulacağı ifade ediliyor. Peki, insanlar son süratle çoğalmaya devam ederken; bu dünyaya sığmaya, burada yaşamaya nasıl devam edebiliriz?

### NELERLE KARŞILAŞACAĞIZ?

Günümüzde üzerine birçok panel, konferans ve açık seminer düzenlenen akıllı şehir oluşumunun ilk ortaya çıkışı 1990’lı yılların sonuna dayanıyor. Ancak 2014’te Dallas’ta düzenlenen konferansa kadar bu olgu, global anlamda kamunun pek de dikkatini çekmiyor. Bu şehirlerin bütün karakterlerini ifade edebilmemiz mümkün değil. Ancak, tek bir cümleyle özetlemek istersek; gelişen teknolojik imkânların o şehri yaşanabilir ve sürdürülebilir kılması diyebiliriz. Tabii, bu şehirlerde bulunması gereken bir takım ana öğeler mevcut. Şehir idaresi ise bu öğelerin

Yapay zekâ, vatandaşlık verilen robotlar, sürücüsü olmadan çalışan arabalar derken, teknoloji önünü alamadığımız bir hızla ilerliyor. Daha düne kadar akıllı telefonların yapabildiklerine bile şaşırıırken, artık duyduğumuz gelişmeleri olağan karşılıyoruz. Ancak teknolojinin etkilediği alanlar bunlarla sınırlı değil. Dünya şehirlerinin gelecekte sahip olacağı özelliklerin masaya yatırıldığı bir ortamda bulunmamış ya da bu konuyla ilgili bir haberleri takip etmediyseniz şimdi okuyacaklarınız sizi şaşırtabilir. Akıllı şehirler, yeşil binalar, nesnelerin interneti gibi konular çağa damga vururken, yakın gelecekte karşılaşacağımız yenilikleri daha dikkatli takip etmemiz artık bir gereklilik. Türkiye şehirlerinden birisi, ne zaman, hangi gerekçeler ve gelişmelerle akıllı kentler arasına girer bilinmez ama bu sürece daha yakından tanık olmak, içinde bulunduğumuz durumu anlamak bizim elimizde.

### AKILLI KENTLERİN TEMEL AMACI

İlk olarak şu konuda anlaşalım: Bir şehir, tek gecede “akıllı şehir” sınıfına giremiyor. Deloitte Akıllı Şehirler-Bir Deloitte Bakış Açısı Sürüm 1.0 “Teknolojideki Hızlı İlerlemeler Ekonomimizi ve Toplumunu Nasıl Yeniden Şekillendiriyor?” raporuna göre, bir şehrin akıllı kent olabilmesi için, başlangıç, niyet, bütünleşme ve dönüşmüş olmak üzere dört gelişim aşamasını tamamlaması gerekiyor. Bu dört gelişim aşamasını tamamlayan şehirler, akıllı çevre, akıllı ekonomi, akıllı





arasında ilk sıraya yerleşiyor. Yapacağımız basit bir oran-orantı formülüyle donanımsız belediyeye yönetilen bir kentin, akıllı şehir olmasının mümkün olmadığını söyleyebiliriz. Ayrıca bir kentin sağlık hizmetleri de en az şehir planlamaları kadar önemli. Örneğin akıllı kart uygulamalarının yaygınlaştığı sağlık sistemi projeleri son dönemde en çok dikkat çeken uygulamalar arasında yer alıyor. Ön plana çıkan unsurlardan bir diğeri de ulaşım yöntemleri. Modern bir şehirde, evinizden çıkıp bir toplu taşıma durağına ulaşabilmeniz için 500 metreden fazla yürümemeniz gerekiyor ve ancak bu kriteri uyan bir şehir yaşanabilir kentler sıralamasına girebiliyor.

## NESNELER ARASI İLETİŞİM

“Hayatınızın en önemli parçası nedir?” diye sorsalar, cevabımız 1995’ten beri yaşamımızı kolaylaştıran “internet” olur muhakkak. “Nesnelerin İnterneti” olarak adlandırılan “IOT” ise geleceğin şehirlerinin yapıtaşları arasında bulunuyor. IOT’nin yaygınlaşmasıyla

### Yaşam Kalitesi En Yüksek Şehirler

- Viyana
- Zürih
- Auckland
- Münih
- Vancouver
- Düsseldorf
- Frankfurt
- Cenevre
- Kopenhag
- Basel

birlikte günlük hayatımızda kullandığımız bütün nesnelerin, yeme-içme ürünlerinin ya da kozmetik eşyaların içerisine radyoaktif dalgalar içeren çipler yerleştirilecek ve bu ürünler birbirleriyle haberleşebilecek. Örneğin buzdolabınız şarküteriye sinyal yollayacak, şarküteri siz farkında bile olmadan dolabınızda eksik olan ürünü öğrenecek ve evinize gönderecek. “Artificial Intelligence” denilen yapay zekâ sensörleri de en az nesnelerin interneti kadar önemli ve bu konuda özellikle son 5 yıldır çok ciddi gelişmeler yaşanıyor. Misal, yakın zamanda yollarda karşılaşmaya başlayacağımız sürücüsüz yani otonom arabalar, yapay zekânın somut temsilcileri arasında yerlerini almaya hazırlanıyor. Aslında hepimizin aşına olduğu; kamera ve hoparlör gibi, bir nesneyi görerek ya da duyarak algılayan ve o sinyalleri gerekli merkezlere gönderen aletler de Wi-Fi sistemlerinin akıllı şehirlere uygulanabilirliğini temsil ediyor. Bu sistemin, günlük hayatımıza en kolay entegre edileceği nesnelere ise elektrik direkleri. Örneğin; tekerlekli sandalye kullanan bir birey, karşıdan karşıya geçmek isterken elektrik direkleri vasıtasıyla alınan sinyallerle kırmızı ışık yanıyor ve geçiş daha rahat ve güvenilir bir hal alıyor.

## ÜLKEMİZDE NELER OLUYOR?

Türkiye’de de bir takım akıllı şehir uygulamaları hayata geçiriliyor. Araç Takip Coğrafi Bilgi Sistemi, atık yönetimi yapan Çevre Kontrol Merkezi, mobil olarak trafik bilgilerini takip etmek için kullanılan İBB NAVİ, şehri 610 adet kamerayla izleyen Trafik Kontrol Merkezi, gün geçtikçe büyüyen ve hedefi 640 km olan raylı sistem ağı ve biyolojik arıtma tesisleri İstanbul’da yakın zamanda uygulamaya konulan akıllı şehir projelerinden yalnızca birkaçı. Önümüzde daha düzenlenmesi gereken çok şey var. Ancak bilim adamları detaylı biçimde inceleyerek teknoloji ve mekanik yardımıyla tabiatı taklit etmeye devam ediyor. Yeni bir sistem, bir akıllı şehir yaratmak istiyorsanız tüm bu gelişmeleri yakından takip etmeniz gerekiyor. Önemli olan, bir noktadan başlayarak bu süreci devam ettirmek ve elbette insanları da sisteme adapte edebilmek...



# ÇILGIN 5 KALABALIKTAN UZAKTA

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TARAFINDAN YAYIMLANAN BİR RAPORA GÖRE, DÜNYADAKİ KENTSEL NÜFUS, TOPLAM KÜRESEL NÜFUSUN YAKLAŞIK YÜZDE 54'ÜNÜ OLUSTURUYOR. (BU ORAN 1960'DA YÜZDE 34 CİVARINDAYDI). AYRICA 7 MİLYAR İNSANIN YAKLAŞIK 4 MİLYARI NEW YORK, PARİS VE TOKYO GİBİ BÜYÜK SEHİRLERDE YAŞIYOR. PEKİ YA DİĞERLERİ? KALABALIKTAN YORULANLARI VE SESSİZ BİR YASAM DÜŞLEYENLERİ DE SUNDUKLARI GÜZEL MANZARALAR VE ÇARPICI MİMARİLERİYLE BİLİNERE TARİHİ KÖYLER BEKLİYOR.

YAZI: Y. BUĞRA LEVENT





## Český Krumlov, Çekya



### MASAL DİYARI:

Çekya'nın başkenti Prag'ın 180 km güneyinde yer alan şirin kasaba Český Krumlov'da, Ortaçağ kalıntılarına rastlayabilirsiniz. Zaman kavramının anlamını yitirdiği bu kasabada tarihe yolculuk yapmak mümkün. İsmi "Krumme Aue" yani "çarpık çayır" sözcüğünden gelen ve Vltava Nehri'nin oluşturduğu menderes üzerine kurulu olan kasaba, Bohemya'nın incisi olarak da anılıyor. Çekya'nın, UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan ilk bölgesi olan Český Krumlov'da yürüyerek hemen her yere gidebiliyorsunuz. Gotik ve Barok mimari ile Rönesans mimarisinin örneklerini bulabileceğiniz bu kasabanın taş döşenmiş sokaklarında; birbirinden güzel dekorasyona ve tabelalara sahip kafeler, restoranlar, hediyelik eşya dükkânları ve küçük evlerle karşılaşabileceğinizi de belirtelim. Şehir meydanı, St Vitus kilisesi ve sanat merkezini görmeden dönmeyin.

## Shirakawa-gō, Japonya



### HUZURLU KÖY

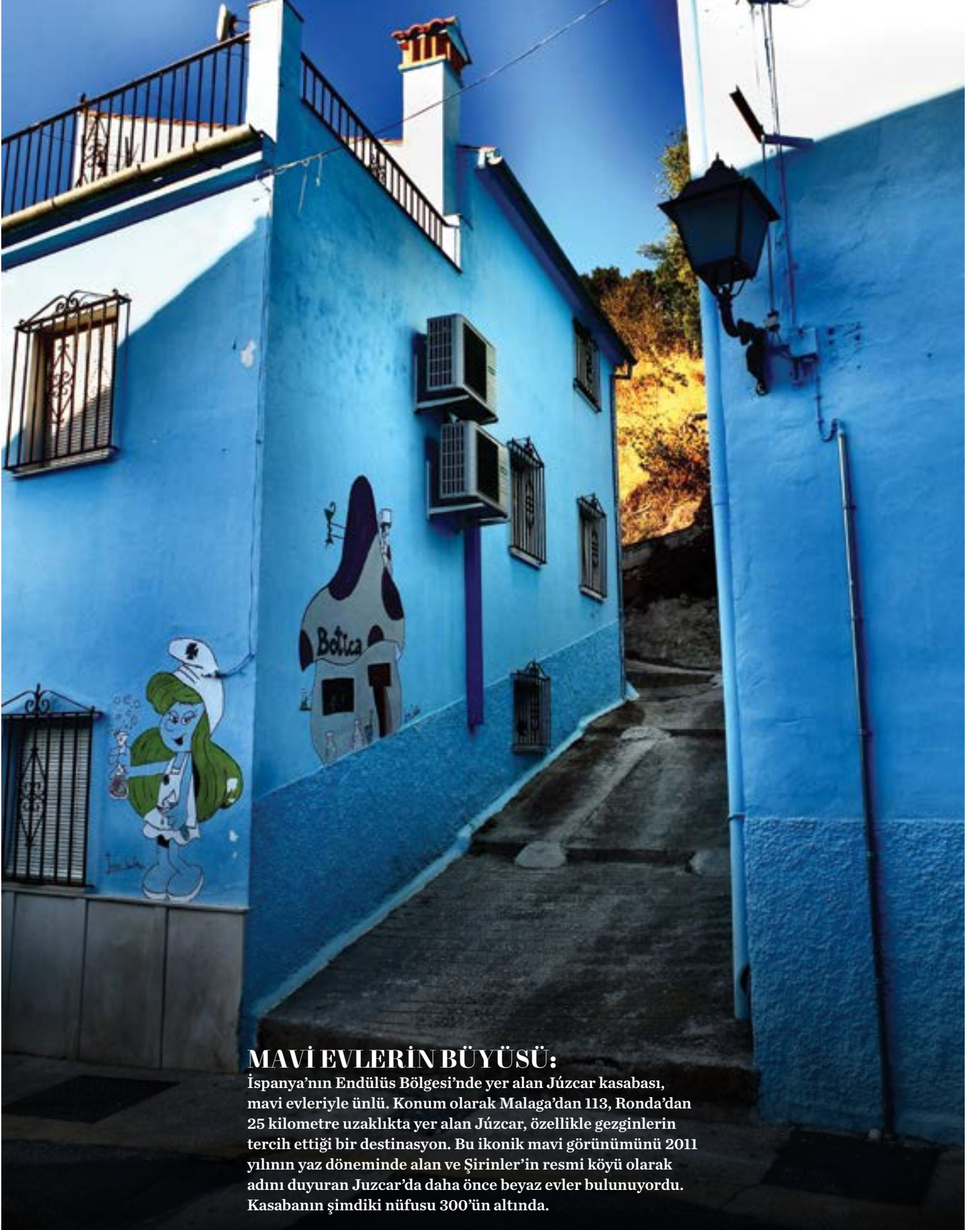
Japonya'nın merkezinde yer alan Shirakawa-gō köyü, Ryōhaku Dağları'ndaki Moun Haku'nun zirvesine yakın bir konumda bulunuyor. 19. yüzyılda inşa edilen köy şu anda yaklaşık 2000 kişilik bir nüfusa sahip. Rengarenk bahçeleri, yemyeşil doğası, birbirinden güzel evleriyle ön plana çıkan Shirakawa-gō'da yaşayan güler yüzlü ve mutlu insanlar; gelirlerini tarımdan, ipek böceğinden ve turizmden sağlıyorlar. Özel çatı dizaynı ile öne çıkan evlerin mimari tarzı "Gassho stili" olarak adlandırılıyor. (Gassho, "dua eden eller" anlamına geliyor.) Kışın metrelerce karın altında kaldığında bile zarar görmemesi ve yıpranmamasıyla bilinen bu evlerin yapımında kullanılan her malzeme organik. Öyle ki, direklerinde bir çiviye dahi rastlanmıyor. Ayrıca kar yağmasıyla beraber bu evlerin çatısı 20 cm'e kadar esiyor.

## Oia, Yunanistan

### GÜNBATIMINI İZLEMELİK İÇİN:

Yunanistan'ın Santorini Adası'ndaki Oia köyü, adanın kendine özgü dokusu ve tatlarıyla vakit geçirmek isteyenlere eşsiz bir fırsat sunuyor. Gece hayatının ön plana çıktığı Fira'nın aksine sakinlik sunan bu köyde, tepeden deniz kıyısına doğru alçalarak sıralanmış beyaz evlerin taraçalarından ve butik otellerin şık teraslarından gün batımı izlenebiliyor. Dünyanın en güzel gün batımının burada izleneceğini düşünenlerin sayısı ise epey fazla. İlk yerleşimlerin 13. yüzyılda başladığı, mavi kubbeli deniz manzaralı kiliseleri barındıran Caldera manzaralı Oia'da bugün yaklaşık 1500 kişi yaşıyor.





### MAVİ EVLERİN BÜYÜSÜ:

İspanya'nın Endülüs Bölgesi'nde yer alan Júzcar kasabası, mavi evleriyle ünlü. Konum olarak Malaga'dan 113, Ronda'dan 25 kilometre uzaklıkta yer alan Júzcar, özellikle gezginlerin tercih ettiği bir destinasyon. Bu ikonik mavi görünümünü 2011 yılının yaz döneminde alan ve Şirinler'in resmi köyü olarak adını duyuran Juzcar'da daha önce beyaz evler bulunuyordu. Kasabanın şimdiki nüfusu 300'ün altında.

## Èze, Fransa



## SAKLI CENNET

Fransa'nın Cote d'Azur kıyısının arkasında güzelliğiyle bilinen köylerden biri olan Èze'de, bilinen ilk yerleşim alanı M.Ö. 2000 civarında Romalılar tarafından kurulmuş. Konumu nedeniyle "kartal yuvası" olarak adlandırılan ve şimdilerde 3000 kişinin ikamet ettiği Èze, Nice'e yarım saatlik mesafede bulunuyor. Arnavut kaldırımları, tarihin dokusunu yansıtan taş evleri, sanat galerileri ve butik restoranlarıyla adeta Güney Fransa'nın gizli cenneti olarak nam salan Èze'de; neoklasik tarza sahip Notre Dame Kilisesi ve rengarenk bitkilerin yer aldığı botanik bahçesi Jardin Exotique d'Èze görülmesi gereken yerler arasında. Parfüme düşkünseniz, güzel bir haberimiz daha var: Fransız parfüm üreticilerinden Galimard ve Fragonard'ın fabrikalarına burada rastlayabilir, parfüm atölyelerine katılabilirsiniz. Peki, Alman filozof Friedrich Nietzsche'nin aradığı ilhamı burada bulduğunu biliyor muydunuz? Filozofun "en derin eserim" olarak tanımladığı "Böyle Buyurdu Zerdüş" burada tamamlanmış. Nietzsche'nin "izinden gitmek" size iyi gelecek.



## Şirince, Türkiye

## DOĞALLIĞIYLA SAKİNLİK VAAT EDİYOR

Yeşil zeytinliklerin, mis kokulu meyve ağaçlarının çevrelediği tepelerin ardındaki Şirince, İzmir'in en popüler köylerinden biri. Şirince Köyü; üzüm bağları, meşhur kumda Türk kahvesi, yöresel yiyecekleri, konsept butik otelleri, Matematik Köyü ve köye hayat veren karakteristik evleri ile de Ege Bölgesi'nin en önemli ziyaret rotaları arasında yer alıyor. Maya Takvimi'ne göre kıyametin kopacağı 21 Aralık 2012 tarihinde Fransa'nın Bugarach köyü ile birlikte dünyada kıyametten etkilenmeyecek iki yerden biri olarak duyurulan Şirince Köyü, bu haberle yalnızca Türkiye'nin değil dünyanın da gündeminde yer aldı. Bu popülaritesine rağmen Şirince, doğallığıyla sakinlik vaat ediyor ve sükûnet arayanların ilk tercihi olmaya devam ediyor.

## Vlkolinec, Slovakya



### AHŞAP MİMARİ

Slovakya'nın merkezinde konumlanan ve 14. yüzyılda kurulan Vlkolinec, bir Orta Avrupa köyünün tüm geleneksel özelliklerini taşıyor. Ahşap mimarinin ön plana çıktığı bu yerdeki 45 bina, 1993 yılında UNESCO tarafından "Dünya Kültür Mirası Listesi"ne dahil edilerek koruma altına alınmış. Genellikle dağlık alanda bulunan geleneksel evlere rastladığımız Vlkolinec, Slovakya'nın yerel yapılarının en iyi ve en kapsamlı şekilde korunduğu bir köy olarak biliniyor. Slovak ahşap "Blockbau" mimari stilindeki evler, canlı renkleriyle büyülüyor.

## Bibury, İngiltere

### YEŞİLLİKLER İÇİNDE:

Yazar William Morris tarafından "İngiltere'nin en güzel yeri" olarak adlandırılan Bibury, İngiltere'de Gloucestershire kentinde bulunuyor. Dağlık Cotswold bölgesinde yeşillikler içinde yükselen bu köy, Thames Nehri'nin kolu olan Coln Nehri'nin iki kıyısında kurulmuş. Minik Avrupa olarak anılan Bibury'de İngiltere'ye özgü pek çok lezzeti tadabilir ve antika dükkanlarının keyfini çıkarabilirsiniz. Yeşili özlemle aradığımız şu zamanlarda yürüyerek keşfetmeye müsait yapısıyla cezbeden Bibury'de mutlaka görülmesi gereken yerlerin başında Arlington Row geliyor. Pitoresk mimarinin örneği olan Arlington Row içerisindeki evler, manastır ve yün deposu olarak 1380'de inşa edilmiş. Cazibe merkezi konumunda olan Arlington Row'un Stardust ve Bridget Jones'un Günlüğü filmleri için plato alanı olarak kullanıldığını da belirtelim.



Machu Picchu



# KIŞ MEVSİMİNİ ISITAN ROTALAR

SOĞUKLAR ETKİSİNİ ADIM ADIM HİSSETTİRİRKEN GÜNEY YARI KÜRE'DE VE TROPİKAL KUSAKTA PEK COĞUMUZUN ÖZLEMLE BEKLEDİĞİ HAVALAR HÜKÜM SÜRÜYOR. GÜNEY AFRIKA'NIN BAĞLARINDAN KOLOMBİYA'NIN KAHVE BAHÇELERİNE, GİZEMLİ MACHU PICCHU'DAN *BİNBİR GECE MASALLARI*'NA YARASIR ATMOSFERİYLE HİNDİSTAN'A, ARAP ÇÖLÜ'NDEKİ VAHA UMMAN'DAN PASİFİK'İN CENNETİ YENİ ZELANDA'YA KIŞ TATİLLERİNİZ İÇİN EN SICAK ROTALARI DERLEDİK.

YAZI: HANDE ÇETİN ONGUN

AMERİKA’NIN ARKEOLOJİK BAŞKENTİ

# MACHU PICCHU

Tropikal yağmur ormanıyla kaplı bir dağın zirvesinde yer alan Machu Picchu 15. yüzyılda, büyük olasılıkla dini ve törensel amaçlarla inşa edilmiş, İspanyol istilasının İnka topraklarında yayıldığı 16. yüzyılda terk edilmiş ve 1911’de ABD’li arkeolog Hiram Bingham tarafından “tesadüfen” bulununcaya kadar yeri bir sır olarak kalmış.

İnkaların kayıp kenti 2.430 metre rakımda, And Dağları’nın benzersiz manzarasına nazır. Kent iki bölümden oluşuyor: Rahiplerin yaşadığı ve taş işçiliğiyle dikkat çeken tapınak bölümleri ile tarım yapılan teraslar. İnka inancına göre yetiştirilen ürünlerin en iyileri tanrılara sunuluyor; bu sebeple tapınaklarla bezeli bu kentin yamaçlarında tarım teraslarının bulunması son derece olağan.

Sadece Peru’nun değil tüm Amerika kıtasının arkeolojik başkenti sayılan bölge, 1983’ten beri UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alıyor. Machu Picchu aynı zamanda Dünyanın Yeni Yedi Harikası’ndan biri.







HİNDİSTAN'IN ALTIN ÜÇGENİ

# DELHİ CAYPUR AGRA

“Yeni başlayanlar için Hindistan” tadında bir rota: Çarşılar, kaleler, saraylar, dolambaçlı sokaklar, cıvılcı giysiler, rengârenk baharatlarıyla Hindistan'ı keşfetmek isteyenler için birebir.

Ülkenin başkenti Delhi, bir zıtlıklar şehri: Eski ve yeni burada özgün biçimde kaynaşıyor, asırlık eserlerle modern yapılar yan yana duruyor, teknolojiyle el sanatları burada rekabete giriyor.

Kraliçe Victoria'nın eşi Prens Albert'ın 1853'teki ziyareti vesilesiyle binaları geleneksel karşılama rengi pembeye boyanan ve 165 yıldır bu geleneği sürdüren Caypur, sarayların ve zarif tapınakların kenti. Mihracelerin ülkesi Racastan eyaletinin merkezi Caypur, ziyaretçilerine masal gibi bir atmosfer sunuyor.

300 yıldan uzun süre Hindistan'da hüküm sürmüş Babürlülerin başkenti Agra'da, Yamuna Nehri kıyısında dünyanın en ünlü aşk anıtı Tac Mahal sessizce ziyaretçilerini bekliyor. Şah Cihan ile eşi Mümtaz Mahal arasındaki aşkın erişilmez bir mimari olgunlukla ölümsüzleştiği yapı, insanları “Tac Mahal'i görenler ve görmeyenler” şeklinde iki sınıfa ayırarak kadar görkemli.



ÇÖLDE BİR SERAP

# UMMAN

Umman Sultanlığı, Arap Yarımadası'nın petrol zengini ülkelerinden olsa da şaşaaadan uzak kentleri, doğal güzellikleri, eğitim düzeyi yüksek genç nesliyle, zengin geçmişinin kültürel mirasını tevazu ile taşıyor.

Milyonlarca yıl önce bir volkanik patlama sonucu okyanusun içinden yükselen ve böylece "Ateşin Anası" unvanını alan ülkenin topraklarının yüzde 80'i çölle kaplı. Ancak coğrafi konumu hem çöl sıcaklığını hem de denizlerin esintilerini bir arada deneyimleyebilme şansı sunuyor.

Başkent Maskat, bozulmamış doğal güzellikleriyle Büyük Kanyon ve Şab Vadisi, bir zamanlar kervanların soluklandığı çöl kaleleri, balıkçı kasabaları, yerel tatları ve gelenekleriyle Umman, Basra Körfezi'nin önemli turizm durakları arasında yer alıyor. Tatil tercihinizi, alışılmışın dışında bir rota çizmek için Umman'dan yana kullanırsanız, Vehibe Çölü'ndeki lüks çadır kamplarında bir gece geçirmeyi ihmal etmeyin.



## UÇSUZ BUCAKSIZ KAHVE BAHÇELERİ

# KOLOMBİYA



Dünyanın en çok tüketilen içeceklerinden kahve, günlük rutinin vazgeçilmez parçalarından biri. Meraklısının çok olması sayesinde de gastronomi turizminin yükselen bir değeri. Ekili alanlarının önemli bir bölümünü kahveye ayıran ve dünyadaki yıllık kahve üretiminde lider Brezilya'yı ikinci sıradan takip eden Kolombiya, üretimde belli bir standardı korumak için ciddi çaba sarf ediyor. Kolombiyalılar, düzenledikleri çeşitli kahve turlarıyla da kahvenin tarladan fincana uzanan yolculuğunu bizzat yerinde deneyimlemenizi

bekliyor. Siz de bir kahve tutkunuysanız bu tropikal meyvenin peşinde bir yolculuğa çıkabilirsiniz. Kahve bahçelerinden arta kalan zamanınız için de seçenek çok: Bogota'daki dünyanın en büyük altın müzesini, kolonyal mimarisiyle fotojenik mahalle La Candelaria'yı, Zipaquira'nın ünlü tuz madenlerini, Cartagena'nın bugün bile tüyler ürperten Engizisyon Sarayı'nı ve dünya tarihinin en büyük uyuşturucu baronlarından Pablo Escobar'ın kenti Medellin'i görülecekler listenize ekleyin.



GÜNEY AFRIKA’NIN GÖZBEBEĞİ

# CAPE TOWN

Silüetini Masa Dağı’nın taçlandığı Cape Town, dünyanın en önemli turizm merkezlerinin başında geliyor. Nelson Mandela’nın yıllarca hapis tutulduğu Robben Adası, keşfedilmesiyle dünya tarihinin yönünü değiştiren Ümit Burnu, Kap Yarımadası’nın zengin bitki örtüsünün gözlenebileceği Kirstenbosch Botanik Bahçesi ya da rengârenk evleriyle Bo-Kaap mahallesi, kentin çekim noktaları. Kent merkezine yaklaşık bir saat mesafedeki dünyaca ünlü bağlar ise Cape Town’ın bir başka artısı.

Keyifli bir bağ rotası sunan Stellenbosch, Paarl ve Franschhoek, Güney Afrika’nın Avrupa’yı kışkırtan mikrokliması sayesinde bağcılık yapılan kasabalarından en popüler olanları. 17. yüzyılda buraya yerleşen Hollandalılar ve Fransızların ilk asma fidelerini diktiği bu verimli topraklar günümüzde Güney Afrika’nın şarap merkezi konumunda.

“Dünyanın en iyi kentleri” listelerinin gediklisi Cape Town’ın doğal güzelliklerini ve çalkantılı geçmişini keşfettiyseniz direksiyonu bu bağ rotasına kırabilirsiniz. Bağ evlerinde tadımlarla zenginleşecek bu rota size, yerel tatları ve Güney Afrika’ya özgü Pinotage ile Chenin Blanc üzümlerinden yapılan şarapları tanıma fırsatını sunuyor.





PASİFİK’TEKİ CENNET

# YENİ ZELANDA

Pasifik Okyanusu’ndaki en güzel ada ülkelerinden Yeni Zelanda macera peşinde koşanların favorisi. Kuzey ve Güney adalarının yanı sıra pek çok adacıktan oluşan ülke yüzölçümü açısından Birleşik Krallık’tan biraz daha büyük olsa da sayısız limanı ve fiyordü sayesinde beklenmedik uzunlukta bir kıyı şeridine sahip.

Aralıktan marta uzanan dönemde yaz mevsimini yaşayan Yeni Zelanda, başkent Wellington, ülkenin en önemli metropolü Auckland, tipik bir İngiliz şehri olan Christchurch ve bungy jumping’in doğum yeri, adrenalin deposu Queenstown gibi kentleriyle ziyaretçilerine birbirinden farklı yüzlerini gösteriyor. Buzullar, fiyortlar, şelaleler, dağlar, ormanlar, göller ve kanyonları, doğa tutkunlarını cezbediyor.

Yeni Zelanda, J.R.R. Tolkien’in kaleme aldığı Hobbit ve Yüzüklerin Efendisi serisinin de ilham kaynaklarından biri. Kitapların ve ödüllü sinema uyarlamalarının gördüğü yoğun ilginin ardından önemli bir turizm merkezine dönüşen film setlerine düzenlenen gezilere katılabilir, bir Hobbit köyünün tüm sevimliliğini bizzat yerinde görebilirsiniz.



Bir Yeni Zelanda gezisi, görülecekler listenizde Milford Sound yoksa eksik kalır. Güney adasındaki Fiordland Ulusal Parkı içinde yer alan ünlü Milford Sound, yüksek zirveleri, görkemli şelaleleri ve yaban hayatıyla büyüleyici. Bu vadiye bir gemi turunun ardından The Jungle Book’un (Orman Kitabı) yazarı Rudyard Kipling’in Milford Sound’ı “dünyanın sekizinci harikası” olarak nitelemesine hak vereceksiniz.

**Yapı Kredi Crystal Concierge**, gezilerinizi en ince ayrıntısına kadar planlar. Sizin adınıza tüm rezervasyonlarınızı gerçekleştirir. Yapı Kredi Crystal Concierge’ye **444 0 446 Yapı Kredi VIP Line** üzerinden ulaşabilirsiniz.



# DÜNYANIN EN İYİ RESTORANLARINA LEZZET YOLCULUĞU

İBİZA'DA GÜN BATIMINI MI İZLEMEK İSTERSİNİZ; YOKSA ESKİ BİR KONAKTA LÜBNAN MUTFAĞINI DENEYİMLEMEYİ Mİ? EN LEZZETLİ YEMEKLERİ YİYEBİLECEĞİNİZ VE FARKLI MİMARİSİNİN TADINI ÇIKARABİLECEĞİNİZ RESTORAN VE KAFELERİ MERCEK ALTINA ALDIK.

YAZI: YASİN BUĞRA LEVENT

## WANDA MADRID, İSPANYA

Bir kafe bir şehrin ruh halini iyileştirebilir mi? Tasarımcı Parolio son projesi Wanda'nın bunu yapabildiğini düşünüyor. Finansal krizden etkilenen İspanya'nın başkenti Madrid'deki yeni iyimserlik dalgası, göz kamaştırıcı yeni otellere ve trendleri yansıtan restoranlara yansıyor. Parolio, "Ekonomik durgunluk yıllarından sonra tam tersini anlatmak istedim: Canlılık, neşe, renk" diyor. Dondurma renklerine boyanan duvarları, ikat desenli yastıkları ve Kaliforniya yazlarını anımsatan fotoğraflarla çok sevdiğimiz Wanda'nın menüsünde levrek carpaccio, pancarlı humusla servis edilen mercimek ve tofulu burgerler ön plana çıkıyor.

**Adres:** Wanda Café, Calle de María de Molina, 1, Madrid, İspanya

**Telefon:** +34 91 737 53 64 • [wandacafe.com](http://wandacafe.com)



## GURME

### LİZA BEYRUT, LÜBNAN

Beyrut bir zamanlar Orta Doğu'nun Paris'i olarak biliniyordu. Ama şimdi burayı daha da güzelleştirecek bir yerden bahsedeceğiz: İç mekanı 19. yüzyıldan kalan Bustros Sarayı'nın restore edilmesiyle oluşturulan Liza Beyrut, şık ve elegan ambiyansı ile geçmişe saygı duruşunda bulunuyor. Tarihi ve modernizmi içinde barındıran bu restoranın duvar kağıtları da hayli dikkat çekiyor: Muz yaprakları, eski banknotlar ve gökdelenler. Klasik Lübnan mutfağının en özel lezzetlerini sunan Liza Beyrut, kentnin kozmopolit tarihini yeni bir üslupla ve mizah anlayışıyla kucaklıyor. Orient Express trenine ait yemek takımları eşliğinde şef Liza Asseily'nin yemeklerini yemeden dönmeyin.

**Adres:** Metropolitan Club Doumani Street, Trabaud, Achrafieh, Beyrut, Lübnan

**Telefon:** +961 1 208 108 • [lizabeirut.com](http://lizabeirut.com)







## **BUTTERFLY CAFE** BANGKOK/TAYLAND

Yaklaşık 10 yıl önce, Christina Tosi, New York'taki Momofuku Milk Bar'ın açılışıyla aromalı ve tahıllı sütlerini zenginleştirdi. O zamandan itibaren, bademden yulafa ve pirince kadar her şeyin sütünü yaptığına tanıklık ettik. Tayland'ın başkenti Bangkok'un ilk süt ürünleri kafesi olan Butterfly'da organik inek sütü; chia tohumlu pudingler, probiyotik içecekler ve protein shake'ler yapmak için kullanılıyor. Ailelerin okuldan sonra çikolatalı içecekler ve çiçekli smoothie'ler için toplandığı bu mekânın iç tasarımı şık, minimalist ve saf bir beyazlıkta.

**Adres:** 23/6 Soi Napha Sap 2, Sukhumvit 36 Rd., North Klongton, Klongtoey, Bangkok, Tayland

**Telefon:** +66 89 894 3316 • [butterflyorganic.com](http://butterflyorganic.com)



## **OLEUM** BARCELONA, İSPANYA

Sergi gezdikten sonra tatsız bir kahve ve kruvasan ile yetindiğimiz günler sona erdi. Artık dünyanın önde gelen müzelerinin restoranları en az sergiler kadar yaratıcı yemeklerle karşımızdalar. Barcelona Katalunya Milli Sarayı'nın Taht Odası'nda yer alan Oleum, bunun en güzel örneklerinden. Sarayın orijinal mimarisini farklı tasarım detaylarıyla buluşturan bu restoranın menüsünde mutlaka denemeniz gereken lezzetler arasında pancar carpaccio, deniz mahsullü risotto ve Katalan crème brûlée yer alıyor.

**Adres:** Palau Nacional, Parc De Montjuic, S/n, Museu Nacional D'Art De Catalunya, Barselona, İspanya

**Telefon:** +34 932 89 00 67

[oleum-barcelona.com](http://oleum-barcelona.com)

## GURME



### OSTERIA FRANCESCANA MODENA, İTALYA

İtalyan mutfağının lezzetlerini seviyorsanız size güzel bir haberimiz var. Dünyanın en ünlü şeflerinden Massimo Bottura'nın Modena'daki restoranı Osteria Francescana, en özel seçkileri sunuyor. Burada mutlaka tatmanız gerekenler arasında parmesan peynirinin farklı sıcaklık, doku ve tatlardaki hallerini bir arada sunan "Five Ages of Parmigiano Reggiano", deniz ürünlerinin en lezzetli hali "Adriatic Chowder" ve Akdeniz Dilbalığı bulunuyor.



**Adres:** Via Stella, 22, 41121 Modena MO, İtalya

**Telefon:** +39 059 223912 • [osteriafrancescana.it](http://osteriafrancescana.it)



### EL PORTALON, DALT VILA, İBİZA

Gün batımında El Portalon'a gidin ve olağanüstü kızıllığa şahit olun. Dalt Vila'da 600 yıllık bir palazzo içinde yer alan bu sade ve gösterişsiz restoran, 13 yıl önce İbiza'nın gurme devrini teşvik eden Amerikan organik domates çiftçisi Anne Sijmonsbergen'in çalışması. Kullandığı her şeyin mevsimine uygun olmasına özen gösteren Anne, bu ilk restoranı için uzun süredir popüler olan yerel mekân Babylon Beach Bar'dan işletmeci Justin Mallet ve şef Filippo Alberi ile çalışıyor. Londra'daki Michelin yıldızlı restoran Pollen Street Social'dan Joel Bonino'nun da baş aşçısı olduğu bu restoranın asma yapraklı terasından bir masa seçebilirsiniz. Sijmonsbergen'in çiftliğinden ballı kızarmış kabak ya da ispanak ve sobrasada ile doldurulmuş kalamardan sipariş edin. Eğer Babylon Beach partinin genellikle bittiği yerse, El Portalon da gününüzü güzelleştirmek için bir o kadar ideal.

**Adres:** Plaça dels Desemparats, 1, Eivissa, Illes Balears, İbiza

**Telefon:** +34 871 110 925 • [elportalonibiza.com](http://elportalonibiza.com)



## ARPEGE PARIS/FRANSA

Vejetaryenlik, kısa dönem uygulanabilecek bir diyetten çok bir yaşam tarzını ve kültürünü ifade ediyor. Bu konuda faaliyet gösteren restoranların sayısı da artmış durumda. Şef Alain Passard'ın üç Michelin yıldızlı restoranı Arpège de 2001 yılından beri vejetaryen menüsüyle hizmet veriyor. Menünün başrolündeki sebzeler, günlük olarak Passard'ın kendi çiftliğinden geliyor. Yılın ilk beyaz kuşkonmazlarını ya da trüf mantarlarını tadabileceğiniz restoranda, mevsim sebzeleriyle doldurulmuş mantıları ya da argan yağı ve irmikli bahçe sebzelerini denemenizde fayda var.

**Adres:** 84 Rue de Varenne, 75007 Paris, Fransa  
**Telefon:** +33 1 47 05 09 06 • [alain-passard.com](http://alain-passard.com)



## ELEVEN MADISON PARK NEW YORK/ABD

En yenilikçi lezzetleri tatmaya ne dersiniz? Eleven Madison Park; şefi Daniel Humm'ın inovatif "Yeni Amerikan" mutfağı, Kuzey Avrupa estetiği ve minimalist stiliyle ön plana çıkıyor. Eski bir bankadan dönüştürülen restoranda dilersemeniz yemek salonunda 10 tabaklık tadım menüsünü ya da hızlı yemek için barda oturarak beş tabaklık tadım menüsünü deneyebilirsiniz. Lavanta ve ballı ördek, şalgam soslu ballı ördek, füme mersinbalığı ve havyarlı cheesecake şefin spesiyalleri arasında.

**Adres:** 11 Madison Ave, New York, NY 10010, ABD  
**Telefon:** +1 212-889-0905 • [elevenmadisonpark.com](http://elevenmadisonpark.com)



**Yapı Kredi Crystal** sahipleri dünyanın her yerinde yapacağı tüm otel ve restoran harcamalarında **%5 indirim**e sahiptir.



# ‘İYİ PARFÜM ÖZGÜN OLMALI’



PARİS’TE BULUŞTUĞUMUZ DÜNYANIN İLK KADIN PARFÜMÖRÜ  
PATRICIA DE NICOLAI İLE KOKU TUTKUSUNU NICOLAI PARFUMEUR CREATEUR  
MARKASINA DÖNÜSTÜRME BASARISINI KONUŞTUK. NICOLAI İYİ PARFÜM TANIMINI  
“BİR PARFÜM ORJİNAL, ÖZGÜN AMA KOLAY KULLANILABİLİR OLMALI. ÇOK ORJİNAL  
OLURSA ARTIK O BİR PARFÜM OLMUYOR” İFADELERİYLE YAPIYOR.

YAZI: ÖZLEM GÜŞAR

Dünyanın ilk kadın parfümörü Patricia de Nicolai’yi anlatmak için çok farklı tanımlar kullanılabilir, ben sadece birkaçını sıralayacağım. 200 yıllık Fransız Parfüm Evi Guerlain’in kurucusu Pierre Guerlain’in torunu Patricia de Nicolai, 3 binden fazla kokuya ev sahipliği yapan Osmotheque Dünya Parfüm Müzesi ile Koku Arşivi’ni kurdu. Adını, International Prize for Young Perfumers ödülünü kazanan ilk kadın olarak koku tarihine yazdırdı. 2007’de Fransa’nın en yüksek nişanı olan Légion D’Honneur şövalye unvanına değer görüldü.

Şahane bir Eylül günü, bu özel kadınla buluşmak için Paris’te yolumu bulmaya çalışırken nasıl biri olduğunu da merak ediyordum. Moda ve mücevher endüstrilerinin insanlarına çok yakın biri olarak koku dünyası ile ilk yakınlaşmam bu! Bu yüzden epey heyecanlıydım. Buluşma yerine vardığımda ayakları yere basan, pozitif, dürüst ve akılcı bir hanımefendi vardı karşımda. Guerlain’in bu yetenekli torununa ilk sorum şu oldu: “Parfümör olmak sizin için bir alın yazısı mıydı?”

Nicolai, “Çocukken gelecekte ne yapacağım hakkında hiçbir fikrim yoktu, ama kokuları iyi ayırt ederdim. Diğer ailelere göre parfümün yoğun kullanıldığı bir evde büyüdüm. Sabah

olduğunu anlamam için alarımın çalmasına gerek yoktu, annem uyanır ve ilk iş *Shalimar* sürerdi, sonra giyinirdi. Bu koku, bana uyanma vaktinin geldiğini gösterirdi. Büyükanemlere çok yakın yaşadık. Evlerinin çok şık bir banyosu vardı. Banyoda Napolyon’un eşi İmparatoriçe Eugenie için yapılmış ve üzerinde imparatorun amblemi olan efsane Guerlain’in *Bee Bottle* şişeleri vardı. Bunlar benim çocuk gözümde gerçekten büyüleyici objelerdi” diye yanıtlıyor sorumu.

Nicolai’ye, koku endüstrisinde “burun” olarak adlandırılan kişilerden biri olduğunu hatırlattığımda ve “Bir ‘burun’ olduğunu ne zaman anladın?” diye sorduğumda gülerek “Herkesin bir burnu var” diyor. Aslında bu anlamıyla kullanılan “burun” sözcüğü, uzun yıllar boyunca koku hafızasını geliştirmiş kişileri karşılıyor.

Bir parfümörün özgün fikirleri olmalı. Bana göre, bir parfüm üreten herkes sanatçıdır. Ancak parfüm yaratan herkes “harika bir sanatçı” değildir. Zaten tüm sanatlarda durum böyle değil mi?

Bağımsız niş parfümlerin simge ismi Patricia de Nicolai, farklı esansları bir araya getirerek kokular yaratma tutkusunu 1989’da kendi markası Nicolai Parfumeur Createur’a dönüştürmeyi



NICOLAI  
PARFUMEUR - CRÉATEUR  
PARIS

FIG-TEA  
EAU DE TOILETTE



başarmış. Böylesine güçlü bir aileden ve çok başarılı işlerden sonra Guerlain'de çalışmak yerine kendi markasını kurma kararının arkasındaki neden en merak ettiğim konulardan biriydi. Sözü hiç uzatmadan, ağızdan tarifler yapmadan anlatıyor: “Guerlain'de hiç çalışmadım. O zaman işin başındaki amcam, bana ‘İş öğrendiğin gün, işin içinde yer alacaksın’ demişti. Ben senelerce öğrendim, öğrendim, öğrendim. Ama o gün hiç gelmedi. Onun düşünce yapısına göre bu bir kadın işi değildi. Ticari şirketlerde de pazarlama kriterlerine göre üretim yapma zihniyetinden yorulmuştum, bir koku *brief*'i daha almaya dayanamayacağımı anladım.”

## EN GENÇ PARFÜMÖR ÖDÜLÜ

Patricia de Nicolai ve kocası, 1988'de kendi markası Nicolai Parfumeur Createur'u kuruyor. Bunun hemen öncesinde ise Fransız parfümeri topluluğu tarafından verilen uluslararası genç parfümör ödülünü, o kadar genç yaşta alarak bir tarih yazmayı başarıyor. Nicolai, o günleri şöyle anlatıyor:

“Ödülü aldığım zaman Quest'te çalışıyordum ve birçok güzel parfüm yaptık. Bu ödülü kazanmak bana dünya parfümörleri arasında çok iyi gözlem yapma fırsatı verdi. Ödülü aldığımda kendi markamı sunmaya hazırlanıyordum. Bu ayrıca çok büyük bir tesadüf, çünkü kendime bir şey yapacağıma dair bir söz vermiştim. O ödül, benim için doğru yolda gittiğimi gösteren bir kader işaretiydi.”

Kendi parfümlerini tasarlamaya başladığında neyi yaratacağına ve neyin eksik olduğuna nasıl karar verdiğini soruyorum bu kez.

“İlk başlarda işim çok kolaydı, çünkü her şeyimiz eksikti. Ana kokuları tamamladıktan sonra butiklerimizde müşterilerle çok zaman geçirmeye başladım. O sırada, ihtiyacınız olan her şeyi duyabiliyorsunuz. Aslında parfüm kategorileri, -ki biz buna parfüm aileleri demeyi tercih ederiz- tamamen akademik olarak sınıflandırılmıştır. Narenciye, oud, lavanta, amber, deri gibi çok ana dallar vardır.”

## ÇİÇEKLERİN KRALİÇESİ: GÜL

Kokuların karar vermedeki etkisi ile hareket eden Patricia de Nicolai, çok sevdiği gül, amber ve vanilya notaları ile ud ağacı temalı parfümleri şaşırtıcı bir noktaya taşıdığını söylüyor. Gülü ve özellikle özünü sevdiğini “Ne yazık ki, gül özü bazı ‘alerjik’ bileşenler nedeniyle düzenlemelerle sınırlıdır. Cedar ve paçuli fazımı uzun zaman kullandım. Ama ‘çiçeklerin kraliçesi’ne olan ilgim hâlâ devam ediyor” diyerek anlatıyor.

“Kokuyu ve tadı seviyorum” diyen Nicolai, şöyle devam ediyor: “Mesela şekerli bademi, o kadar çok seviyorum ki bir parfüme ilham verdi ve sonunda *Kiss Me Tender* ortaya çıktı. Çok hoş bir puro kokusu da bana en sevdiğim ev kokularından biri olan Havane’i yaratma fikrini verdi.”

Patricia de Nicolai “Bir koku üretmek zor mu” soruma ise, “Her zaman zorlayıcı bir şey. Beni en çok zorlayan kokuların başında *Musc Intense* geliyor. Neyse ki bu bir başarıydı; nihayetinde en çok satan ürünlerimizden biri oldu” yanıtını veriyor. Nicolai, işiyle ilgili kendisini en mutlu eden şeyin, iş nedeniyle bulunduğu parfümörlerin kendisine “Hangi parfümü kullanıyorsunuz?” diye sorması olduğunu söylüyor. Başkanı olduğu Osmotheque dünyanın her yerinden her parfümün içinde bulunduğu bir kütüphane. Versailles’deki Osmotheque dünyanın en büyük koku arşivine ve geçmişten günümüze 3 binden fazla parfüme sahip.



## NİŞ PARFÜMLERİN YÜKSELİŞİ

Nicolai, “Parfümör olarak perspektifiniz 25 yılda nasıl değişti?” diye sorunca hissedilir bir mutluluk ve gururla masasında daha dik oturmaya başlıyor. “25 yıl önce parfümeri işinin çok düşük bir yaratıcılık noktasında olduğunu hissettim. Niş kokulu parfümün ortaya çıkışı her şeyin pazarlama ve iletişim olduğu bir zamanda tamamen taze hava getirdi. Niş parfümeri, sağlıklı bir tepki olarak geldi. 2000’li yılların başında Guerlain, Dior, Chanel, Hermes gibi büyük markaların kendi niş parfümlerini geliştirdiğini görmek ilginç. Müşteriler de yenilikleri denemeye çok açıldılar artık. Bu yaratıcılığın öncülerinden biri olmaktan gurur duyuyorum.”

Sohbetimizin sonuna doğru sorularımı hızlandırıyorum, Nicolai de aynı hızda cevap veriyor.

“Eğer parfümör olmasaydınız ne olmak isterdiniz?”

“Müzik kompozitörü. Notaları aranje etmek, duyguları çağrıştıran harmonilere bakmak. Bu, benim şu anki işimden çok farklı değil aslında.”

“Eğer tarihsel veya kurgusal karaktere parfüm yapabilecek olsaydınız bu kim olurdu?”

“Muhtemelen Margaret Thatcher olurdu. Gerçekten zorlayıcı bir deneyim olurdu. Güçlü ve sert bir kadın” diyor Nicolai. Bu yanıt karşısında biraz şaşırıyor ve bunu gizlemiyorum.

“Hayatınızın sonuna kadar sadece bir parfüm kullanmak zorunda kalsanız bu hangisi olurdu” soruma ise, “Bu cevabı çok sık değişen bir soru. Raflarda en son yerini alan parfüm en vazgeçilmezimdir” yanıtını alıyorum.

Mis kokan bir sohbet sonrasında aklımda yer eden şey, Nicolai’ye göre “iyi bir parfüm”ün tanımı oluyor: “Bir parfüm orijinal, özgün ama kolay kullanılabilir olmalı. Çok orijinal olursa artık o bir parfüm olmuyor.”

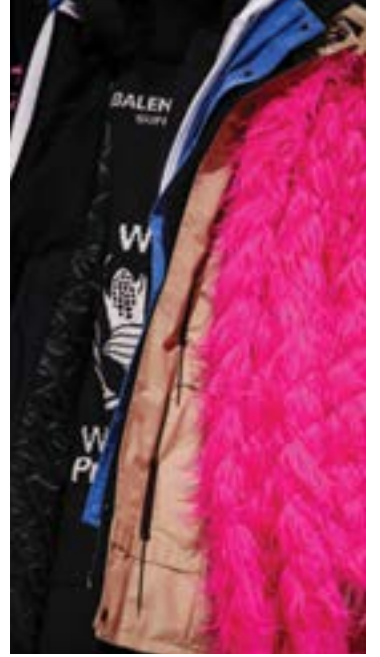
VAHŞİ DESENLERDEN ŞIK PELERİNLERE:

# KIŞ TRENDLERİ

BU KIŞ TASARIMCILAR, İLHAMLARINI GÜÇLÜ VE ÖZGÜR KADINLARDAN ALIYOR. RENKLİ VE İDDİALİ TASARIMLARIN DAMGASINI VURDUĞU BU SEZONDA; TÜMÜYLE VAHŞİ DESENLERE BÜRÜNMEK, SOĞUKLARDAN KORUNMAK İÇİN KAT KAT GİYİNMEK KADAR NORMAL. İSTE PELERİNLERDEN UÇUŞ UÇUŞ ELBİSELERE KADAR SEZONUN EN ÇARPICI TRENDLERİ...

YAZI: YASİN BUĞRA LEVENT





## KAT KAT GIYİNMENİN SANATI

Kim korkar soğuk havalardan! Kış günlerinde olumsuz hava koşullarına karşı yardımımıza koşan tasarımcılar, bu sezon bize “katman oyunları” oynamaya karar verdiler. Kat kat giyinmenin adeta bir sanata dönüştüğü kış podyumlarında montlar ya da ceketler üst üste. Dokuz katla karşımıza çıkan Balenciaga veya Maison Margiela'nın parkaları kadar deneysel bir tercih yapmak istemiyorsanız; referansınızı Chanel'den, katmanları deri ceketlerle buluşturan Alexander McQueen ve Givenchy'den alabilirsiniz.



Alexander McQueen



Maison Margiela



JW Anderson



Givenchy

MSGM



## PELERİN ŞIKLIĞI

Rahatlığı ve çabasıız şıklığı temsil eden pelerinler, sezonun en öne çıkan trendlerinden. Sacai ve Missoni'de battaniyeyi andıran etnik halleriyle, MSGM'de modellerin ellerinde çanta formunda karşımıza çıkan pelerinler sizi soğuktan korumaya hazırlanıyor. Pelerin dış giyim açısından en giyilebilir ve şık yorumları da Alberta Ferretti ve Alexander McQueen podyumlarından selam ediyor. Bizim favorimiz de fular detaylı gömlek ve jean ile stilize edilen Etro görünümü.



Missoni



Etro



Alexander McQueen



Roberto Cavalli



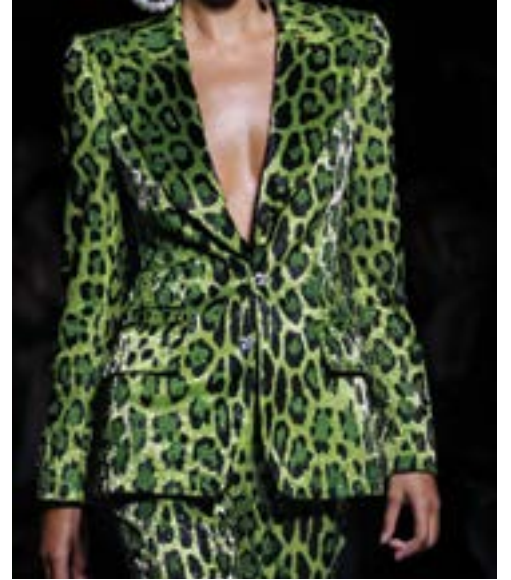
Michael Kors



Victoria Beckham

## LEOPARIN GÜCÜ ADINA!

İçinizdeki vahşi şehirliye merhaba deyin! Bu sezon bizi zamanda yolculuğa çıkaran ve kış podyumlarının vazgeçilmezi olan leopar; New York, Paris ve Milano moda haftalarında en güncel yorumlarıyla karşımızdaydı. Tom Ford'un defilesinde '80'li ve '90'lı yılları anımsatan bir takımla, Dolce & Gabbana'da yüksek doz feminenlikle, Gareth Pugh'da şık ve iddialı bir paltoyla, Victoria Beckham'da daha klasik haliyle sunulan bu trend; gücü ve bağımsızlığı simgeliyor. Gardırobunuzda henüz zamansız bir leopar palto yoksa istikametiniz Roberto Cavalli ve Michael Kors olmalı. İlk bakışta biraz "riskli" görünen leoparı, desenleri karıştırarak kullanabileceğinizi ya da çanta ve ayakkabılarınızda tercih edebileceğinizi unutmayın.



Tom Ford



Gareth Pugh



Cushine Et Ochs



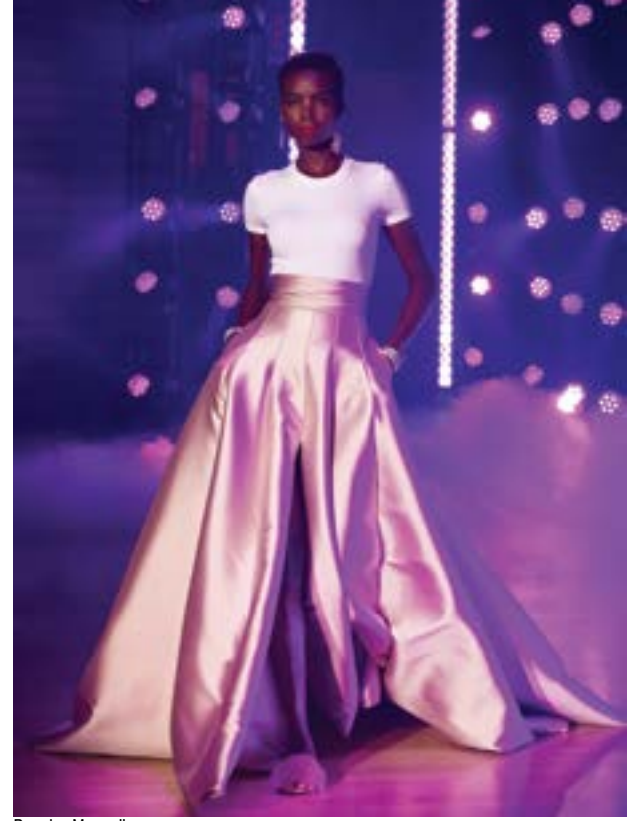
Carrie Bradshaw / Sex and the City



Zimmermann



Alexander Wang



Brandon Maxwell



Ulla Johnson



Sies Marjan

## PEMBE KADINLAR

Pembe denilince aklınıza ilk gelen Barbie bebekleri unuttun. Tasarımcılar pembe rengin tipikliğini kırmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Carrie Bradshaw'un Sex and the City'nin jeneriğinde giydiği ikonik pembe tütü sezona gereken feminenlik dozunu veriyor. Bir zamanlar masumiyet ile ilişkilendirilen pembe, artık gücü ve öz güveni temsil ediyor. Bu rengin en yumuşak ve şiirsel tonu olan "Mellow Rose", Londra Moda Haftası'nda etkileyici ve beklenmedik bir etki yaratırken (bkz. JW Anderson'ın fiyok detaylı elbisesi); New York Moda Haftası'nda da Brandon Maxwell'in gece kıyafeti, Zimmermann'ın deri mini elbisesi ve Sies Marjan'ın parlak derilerinde en soluk haliyle başroldeydi. Alexander Wang, Cushine Et Ochs ve Ulla Johnson defilelerinde de en canlı hallerini gördüğümüz pembeyi gardırobunuza adapte etmek için örgü kazağınızı açık pembe yüksek bel pantolonla kombinleyebilirsiniz. Uzun bir paltoya ve pembe bir trençkota yatırım yapmayı unutmayın.



Valentino



Elie Saab



Jacquemus



Chloe



Louis Vuitton

## KIŞ ROMANTİZMİ

Romantik bir kış geçirmeye ne dersiniz? Sizi sezonun trendi olan uçuş uçuş elbiselerle tanıştıralım. Jacquemus, Paris Moda Haftası'nın ilk gününde ilhamını Fas pazarlarından alan elbisesiyle bizi şaşırttı. Natasha Ramsay-Levi, Chloé'nin her zamanki bohem stilini daha çarpıcı ve esrarengiz bir görünümle farklılaştırırken; Valentino'nun kreatif direktörü Pier Paolo Piccioli, klasik İtalyan şıklığından ve zarafetinden vazgeçmedi. Femeninliği uçuş bir masumiyetle ortak bir paydada buluşturan bu elbiselere Elie Saab, Loewe ve Louis Vuitton podyumlarında da rastlıyoruz.



Loewe

## DÜNYADAN VE TÜRKİYE'DEN HAYATA RENK KATAN SON DAKİKA HABERLERİ

KIRMIZI  
CAZİBE

TÜRÜNÜN TEK ÖRNEĞİ BU KOLYE, YAKUTUN ÇARPICI GÖRÜNÜMÜNÜ VÜCUDUNUZA TAŞIYOR.

YAZI: GÜLAY KOÇ

Adler, 'Scarlett' (adler.ch) adlı kolyesinde haute couture şifrelerini değerli taşlarla yarattığı bu olağanüstü tasarımına taşıyor. Kolyenin kusursuz tasarımı ve dekolteye doğru zarif düşüşü iki pırlanta ve iki yakutla sonlandırılıyor. Boynun iki yanından görkemli bir şekilde süzülen kolye, pırlanta ve yakutlardan meydana gelen bir çağlayanı anımsatıyor adeta. Karışık bir şekilde sıralanmış olan oval yakutlar iç sıradaki pırlantalarla kontrast oluşturuyor.

Birinin simetrisiyle diğerinin taşkınlığı birbirini tamamlarken, ortaya tutkulu kırmızının, beyazın masumiyetiyle dansı çıkıyor. Adler'in geleneksel zanaatkarlığıyla modern işçiliği harmanladığı Scarlett'in üzerinde 155,12 karat 168 adet yakut ve 55,38 karat 433 adet pırlanta yer alıyor. Aslında Scarlett'in en etkileyici özelliği, dönüştürülebilir ve değiştirilebilir oluşu. Bilindiği üzere bu anlayış, markanın dördüncü kuşak temsilcilerinin yeni vizyonunu temsil ediyor. Bu gelenek Scarlett'in tasarımında da bozulmuyor ve kolyenin tam merkezine yerleştirilen tektas, istenildiğinde bir pandantife veya bir yüzüğe dönüştürülebilir. Koleksiyonlarını yeni teknikler ve orijinal malzemelerle oluşturmayı tercih eden Adler, mücevherlerinde ağac, karbon ve titanyum gibi farklı dokular kullanarak, rafine ve cüretkâr tasarımlara imza atmaya devam ediyor.



# NEW YORK'A AŞK MEKTUBU

HARRY WINSTON NEW YORK CITY KOLEKSİYONU,  
İLHAM PERİSİ OLAN ŞEHRE MÜCEVHERLERLE BEZENMİŞ  
BİR İLAN-I AŞK GİBİ...

YAZI: İLKNUR EŞSİZ



Frank Sinatra, ünlü "Theme from New York, New York" şarkısında "Uyumayan şehirde uyanmak ve tepenin kralı - kalabalığın tepesi olarak bulmak istiyorum kendimi" der. Her zaman bir ilham perisi gibidir New York. Sadece şarkılara ve filmlere değil mücevher kralı Harry Winston'a da sayısız kez parıltılı fikirler hediye etmiştir. New York City koleksiyonu başlığı altında toplanan son harikaları gibi. Harry Winston tasarımcıları, markanın kurulduğu 1932'den başlayıp günümüze uzanan bir hikâye yazıyor New York City (harrywinston.com) koleksiyonunda. Koleksiyon, her biri markanın ve Harry Winston'ın kentle olan ilişkisinin modern bir yorumunu sunan sekiz alt koleksiyondan oluşuyor. Winston'ın doğum yeri olan Yukarı Batı Yakası'nın Brownstone

binalarına atıfta bulunan aynı adlı koleksiyonda kare kesim renkli taşlarla vurgulanan baget, yuvarlak ve markiz kesimli pırlantalar, Manhattan'ın görkemli mimarisini hatırlatan geometrik desenler oluşturacak şekilde ustalıkla buluşturulmuş. Bir başka hikâye de Harry Winston'ın, kendi adını taşıyan markasının ilk butiklerinin tam karşısındaki St.

Patrick Katedrali'ne odaklanıyor.

Katedralin kusursuz oranları, sıra dışı işçiliği ve mimari mükemmelliği *Cathedral* alt koleksiyonundaki kolye ve küpelerde hayat buluyor. 1933 yılında evlenen Harry Winston ve eşi Edna, Broadway'i çok severdi. Hatta

Harry Winston, Broadway yıldızlarından mücevherleriyle poz vermelerini istemişti. İşte City Lights alt koleksiyonunun parçaları, Broadway'in parlak ışıklarını renkli elmaslar ve parlak değerli taşlarla yeniden canlandırıyor. 718 serileri, 718 Marble Marquetry, 718 Chandelier, 718 Emerald Vitrine parçaları ise 1960'ta açılan New York Flagship Salon'un tarihi cazibesine ve zarif detaylarına

atıfta bulunuyor. Harry Winston'ın ofisinden yalnızca birkaç blok uzakta olan Central Park, ilham almak için her zaman doğanın güzelliğine başvuran Harry Winston'a sık sık yeni bir bakış açısı sundu. Central Park Mosaic alt koleksiyonunun tümü; safir, pırlanta ve akuamarinle bezenmiş küpe, bilezik ve yüzükleri, şehrin simgeleşmiş parkının olağanüstü manzarasını resmetmeyi amaçlıyor. 1900'lü yılların başlarında büyüme, özgürlüğü ve devinimi simgeleyen dökme demirden kartal heykelleri, aralarında şehir ulaşımında önemli bir kavşak olan eski Grand Central Depot'nun da bulunduğu birçok New York binasını süsledi. Eagle serisi de uçan bir kuşu taklit edecek şekilde ustaca bir araya getirilen renksiz pırlantalar ile sarı pırlantayı eşleştiriyor.





# KÖŞELİ KASA

Bu trendin belirgin şekilde vücut bulduğu Santos de Cartier (cartier.com), modern tek kanatlı uçakların kâsifi Brezilyalı havacı Alberto Santos-Dumont'tan ilham alıyor. 1904'te ilk lanse edildiğinden bu yana çok kez yenilenen koleksiyonda sabit kalan tek unsur köşelerdi. Bu akımı temsil edip, bileklere 'klasik' bir görünüm kazandıran Santos de Cartier, pembe altından üretilen ve QuickSwitch özellikli kolay değiştirilebilir kayışlarla satışa sunuluyor.

Klasik silüetinin yanı sıra bu saatte çarpıcı olan bir diğer özellik, bezeldeki sekiz vida. Bu vidalar, şehir planlamacılığının altın çağını yaşadığı dönemlerde üzerine çok düşülen mekanik çelik yapılara gönderme yapıyor. Hatırlatmakta fayda var: Cartier, vida kullanımını da koleksiyonun ilk gününden bu yana tekrarlıyor. Anti manyetik özellikli 1847 MC otomatik kalibresi, gün içinde fark etmeden girilebilecek güçlü manyetik sahalarda saatin zarar görmesini engelliyor.

# MEKANİK DEHA



Mühendislik harikası mekanizmaları, transparan kadranslarda sergileme fikrini bir adım öteye taşıyan markalardan biri de Girard-Perregaux. Marka, Neo Tourbillon with Three Bridges (girard-perregaux.com) modelinin iskelet kadrans versiyonuyla horolojik mimaride yeni bir çığır açıyor. Bu harikanın kadransında üç zarif kıvrımlı köprü bulunuyor. Havada süzülür gibi duran köprüler, dünyanın dört bir yanındaki ilham kaynaklarına da selam gönderiyor: Fransa'daki heybetli Millau Viyadüğü; Rabat, Fas'taki zarif kıvrımlı kuleleriyle Mohammed VI Köprüsü; dengeli yapısıyla Nijmegen, Hollanda'daki De Oversteek Köprüsü.

45 mm çapındaki titanyum kasaşının inceliği sadece 15,85 mm olan model, ilk bakışta kadransızmış gibi görünüyor. Ki, gerçekten de öyle. Yukarıda bahsi geçen köprüler, bu mekanik dehanın kadrans görevini üstleniyor. Tek yönlü bir otomatik kurma sistemiyle güç kazanan bir tourbillon kafesine sahip olan Calibre GP09400-0011, saati hayata bağlayan en önemli detay. Kusursuz bir simetriye sahip olan bu mekanizma, usta zanaatkarların elinden çıkma.





# SANATTA İKİLİ İLİŞKİLER

## CALDER/KELLY

8 KASIM 2018-26 OCAK 2019

İki erkek arasındaki yakın ilişki, sanatsal açıdan ancak Alexander Calder ve Ellsworth Kelly'nin dostluğu kadar verimli olabilir. Amerikalı sanatçılar 20 yılı aşkın süredir yakın arkadaş. Calder, Kelly'den 25 yaş büyük olmasına karşın ikisi de yıllardır birbirlerinin sanatsal yaklaşımını etkiliyor. İsviçreli sanat simsarı Dominique Lévy, "Onların çalışmaları en inanılmaz diyalog" diyor. "Alana, soyutlamaya ve süblimesmeye dair bir bağ sunuyor." Bu bağ, New York'taki Lévy Gorvy galerisinde düzenlenen ve Calder'ın heykellerinin hemen yanında Kelly'nin büyük ölçekli tablolarının sergilendiği Calder/Kelly sergisinin odak noktası. Sergide, sanatçıların yaklaşık 50 çalışması ve uzun soluklu arkadaşlıklarının içyüzüne ışık tutan kişisel yazışmaları yer alıyor. [levygorvy.com](http://levygorvy.com)



## RUS AVANGARDI

18 EKİM 2018-1 NİSAN 2019

Sakıp Sabancı Müzesi, Rus avangardı akımını ülkemizde şimdiye kadar en kapsamlı biçimde ele alıyor. Sanat ve Tasarımla Geleceği Düşlemek sergisine ev sahipliği yapıyor. Müzikten edebiyata, tiyatrodan resim ve heykelle, mimariden sinema sanatına ve bilimsel çalışmalara uzanan bir çerçevede sanat ve bilimin yan yana oluşturduğu ivmeyi temsil eden Rus Avangard'ının sanat tarihindeki önemli yeri kapsamlı bir seçkiyle yansıtıyor. Sergide Kazimir Malevich, Vladimir Tatlin, Alexander Rodchenko, Olga Rozanova gibi önemli Rus sanatçıların eserleri görülebilir. [sakipsabancimuzesi.org](http://sakipsabancimuzesi.org)



## BORUSAN'DA "AKIŞKAN BEDENLER"



15 EYLÜL 2018-17 SUBAT 2019

Borusan Contemporary yeni sezonu iki yeni sergiyle açtı. Bu sergilerden biri, yaratıcı direktör Matt Pyke'in liderliğindeki küresel kolektif Universal Everything'in "Akışkan Bedenler" sergisi. Küratörlüğünü Conrad Bodman'ın üstlendiği sergide Universal Everything'in insan biçimine duyduğu ilgi, bireyin karakteristik özellikleri ve davranışları üzerinden inceleniyor. Sergi, 17 Subat 2019'a kadar ziyaret edilebilir.

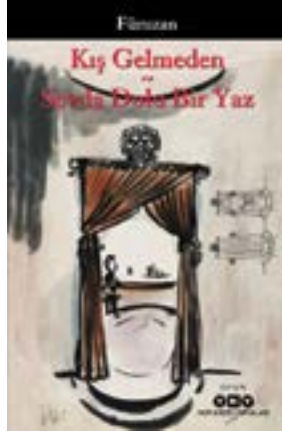
# Yapı Kredi Yayınları'ndan

## YENİ ÇIKANLAR



### KANT'IN ŞEMSİYESİ

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Felsefe Bölümü Başkanı Prof. Dr. Hasan Bülent Gözkan'ın kaleme aldığı "Kant'ın Şemsiyesi / Kant'ın Teorik Felsefesi Üzerine Yazılar" kitabı Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlandı. Düşünmenin tarihi içinde ayrı bir yeri olan Alman filozof Immanuel Kant, kendinden önceki tüm felsefi düşünce geleneğini eleştirmiş, tersine çevirmiş ve kavramların anlamını kendi sistematığı içinde dönüştürmüş, yeni kavramları düşünmenin içine dahil etmişti. "Kant'ın Şemsiyesi", bu öncü düşünürü anlamamız için önemli bir yol gösterici. **Kant'ın Şemsiyesi / Kant'ın Teorik Felsefesi Üzerine Yazılar** H. Bülent Gözkan **260 Sayfa**



### KIŞ GELMEDEN- SEVDA DOLU BİR YAZ

Füzûzan'ın "Kış Gelmeden- Sevda Dolu Bir Yaz" adlı yeni kitabı daha önce defalarca sahnelenen oyun metinlerini ilk kez bir araya getiriyor. Füzûzan, 1997'de "Kış Gelmeden" öyküsünü, 2001'de ise "Sevda Dolu Bir Yaz" öyküsünü oyunlaştırdı. Devlet Tiyatroları'nda yaklaşık 200 kez sahnelenen bu oyunlar günümüzde de repertuarlarda yer alıyor ve sahnelendiklerinde ilgiyle izleniyor. Kitapta bu oyunların metinleri yazarın elinden çıktığı şekliyle yer alıyor. **Kış Gelmeden-Sevda Dolu Bir Yaz** Füzûzan **116 Sayfa**



### BUBE'NİN SEVGİLİSİ

Carlo Cassola'nın yazdığı, Yelda Gürlek'in çevirdiği "Bube'nin Sevgilisi", iki gencin aşkı üzerinden, savaş sonrası İtalya'sında siyasi ve toplumsal sorunları irdeliyor. 1960 yılında Strega Ödülü'nü alan kitabın bir de filmi var. Claudia Cardinale ile George Chakiris'in başrollerinde oynadığı film, 1963 yılında Luigi Comencini tarafından çekildi.

**Bube'nin Sevgilisi** Carlo Cassola **224 Sayfa**



### KENDİ EVRİMİMİZİ YÖNETMEK

Yapay seçim ve rastlantısal olmayan mutasyon yeryüzündeki yaşamı nasıl değiştiriyor? Neden insanlar daha uzun süre yaşıyor, daha akıllı hale geliyor ve çok daha az sayıda çocuk sahibi oluyorlar? Darwin bugün yaşasaydı, bu yeni dünyayı nasıl açıklardı? Gelecekbilimci Juan Enriquez ve bilim insanı Steve Gullans, ortak kitapları **Kendi Evrimimizi Yönetmek**'te bu soruların yanıtlarını arıyor ve bazen bilinçli bazen bilinçsiz bir şekilde evrimin yönünü nasıl değiştirdiğimize ilgi çekici bir zihinsel tura rehberlik ediyorlar. **Kendi Evrimimizi Yönetmek** Juan Enriquez - Steve Gullans **360 Sayfa**



### MISIRKALYONİĞNE

Selçuk Demirel, İlhan Berk'in 100. doğum yıldönümünde, şairin Dost Yayınları'ndan çıkan 1962 tarihli **Mısırkalyoniğne** kitabının ilk baskısını resimledi. Yapı Kredi Yayınları'nın tıpkıbasımını yaptığı bu kitap İlhan Berk'in zengin imgeler dünyasına Selçuk Demirel'in kaleminden görsel bir yol açıyor. **Mısırkalyoniğne** İlhan Berk-Selçuk Demirel **36 Sayfa**

# divan

Istanbul 1956

## Dolu dolu mutluluk...

Divan'ın yeni yıl koleksiyonu ile sevdiklerinize dolu dolu mutluluk hediye edin.  
Büyüleyin.



## EMERALD BOX

- Özel Tasarım Kapaklı Kutu • 500g Madlen • 90g Pralin • 300g Çikolata Kaplı Krep
- 130g Yuvarlak Beggar • Vazo • Üç Renkli Mumluk Seti • Yılbaşı Topları



*Sabahattin Ali*

## EN SEVDİĞİNİZ YAZARLAR DİJİTAL ORTAMDA.

Yapı Kredi Yayınları, yüzlerce e-kitaptan oluşan arşiviyle her an yanınızda.  
Siz de [dr.com.tr](http://dr.com.tr) veya [idefix.com](http://idefix.com) adresinden e-kitaplarımıza ulaşabilirsiniz.